

308927

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ జూలై నెల 28 వ తేది శనివారము } No. 100
నంపుటము. ౪. } సింగళ నామ సంవత్సర శ్రావణ మాస శుద్ధ నవమి. } సంచిక ౧౦౦

'శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు.'

662

రాజధాని రసాయన ఎరువు శాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు : మెసర్సు ప్యరీ కంపెనీవారు, చెన్న పట్నం,
ఈ, చోళ్లు, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱుకు, అరటి మొదలగు మాగాణి ఖామ్మి, పయిర్లము, గుంప, ఫలవృక్ష
ములకున్న, మొక్క తీగకడైరాలకున్న సుపూర్ణ ఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు.
ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి
తాలూకు భూములవట్టి రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణాగుణములను అను
సరించి తయారుచేయుచున్నారు. "శాస్త్రోక్త ఎరువు" అను మాసాంతర ప్రక్రియ ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం,
మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి,
ఒక్కొక్క జిల్లాలోని రిమోట్ డాక్టరును ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వై చెప్పిన ప్రక్రియను, ఇంకా ఎరువు
విషయముగా ఇతర అంశములను క్రింది సుదహరించుచు వై విలాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యరీ అండు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co, Post Box No. 12, Madras.

Oriental Soaps

ARE ALWAYS BEST
for
**ECONOMY &
COMPLEXION**

THE ORIENTAL SOAP FACTORY:—
GOABAGAN, CALCUTTA.

MADRAS AGENTS:—
Messrs. V. J. AYYER & Co.,
Devaraj Mudali Street,
MADRAS.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెలుగుభాషలో రచింపబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి.
ఇందు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పుస్తకములు
ఈ గ్రంథము చూచినచో వారంతట వారే వైద్యము చేసు
కొనగలరు. వెల రు 1-4-0

2. ట్రైయిఫారియి ఫీరరు అను విషయ జ్వరము. ఇది
ఇంగ్లీషుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్త
డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు, యం. డి. వెల రు 1-0-0

3. సరస్వతి సమావలగు పులగుర్త లక్ష్మీనరసమంబగా
8వే వ్రాయబడిన స్వరములుగల మంగళహారతుల శీతకము.
యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండవలసింది. ప్రతి శుభకా
ర్యమునకు దానిలో పాటలు అవశ్యము. వెల రు 0.8-0

ఇవి ప్రతి పుస్తక పాఠశాలకు దొరకును.
ఈ లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి వి. ఎ., రుచిహోమ్, కాకినాడ

Special Large Type Edition CELEBRATED NOVEL. IN BIG TYPES

MARY PIERCE

Or The Memoirs of a Maid Servant.

By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes.
Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed
paper, and contains more than 1,500 pages.
This novel is one of the Masterpieces of
Reynolds, full of gripping and Thrilling inter-
est throughout. Only a limited number of
Copies are printed owing scarcity of paper.

The virgin's kiss or the bronze Statue.

By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2
Single Volume As. 12. This novel is unrivalled
influency plot and description of nature,
art and love and characters, and is one of the
excellent productions of Reynolds. Only a
limited number of Copies are printed owing
to scarcity of paper. Apply sharp:—

Superior Watch Co.,
POST BOX No. 167,
516 (A.) MADRAS E.

ఇంగ్లీషు

మోటరు యంత్రవిద్యాశాల

3-24 పాటర్నరోడ్డు, మాంట్యురోడ్డు.

ఆంగ్లముచే ఆంగ్లములకు ప్రత్యేక పాఠ్యములు కలుగ
జేయబడును. 820

వై నాటికి దరఖాస్తు చేసికొనవలయును.

ప్రజాముగల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలములు - డేరాలు - గ్యాసుడిజ్
యూ - బొమ్మలకార్డులు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించి
కము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592)
వి. ఈశ్వరప్ప అండు సన్యు, విశాఖపట్టణము

FOR SALE.

A second hand chaindrive Fiat (F.I.A.T.)
Motor Car 18 20 Horse power. Tenders are
invited till 10th August. If not sold mean-
while, it will be disposed off in auction on
11th and 12th, August at Bezwada.

APPLY TO:—

A Kaleswararow
EXECUTOR & TRUSTEE
BEZWADA.

అమ్మబడును

ఒక సెకండు హ్యాండు చెయిన్. డ్రైవ్. ఫియట్
మోటార్ బుడి 18-20 హార్సు పవర్ గలది.
అమ్మకమునకు గలదు. 10-8-1917-వ తేది
లోపట కావలసినవారు తెువర్లు పంపుకొన
వచ్చును. ఈలోపట అది అమ్మకము కాకపోయి
నచో ఆగస్టు 11, 12 తేదీలయందు బెజవాడలో
సలాము వేయబడును. కావలసినవారు ఈ దిగువ
చిరునామా గల వారికి వ్రాసికొనవచ్చును.

ఏ. కాశీశ్వరరావు

ఎక్స్ క్యూటరు అండు బ్రస్టీ, బెజవాడ.

NOT PHYSICAL ALONE, BUT FUNCTIONAL,
SEXUAL AND NERVOUS TOO.

Hence, one and all ought to try to pre-
serve it in the heyday of Youth, guard and
insure against its loss as a precautionary
measure, and obtain and regain it, at any
age and at any expense, if already lost,
through any cause whatsoever. How? By a
timely use of the world-renowned mechanical
device called "E" manufactured on Dr.
Bier's Principle of Hyparaemic Treatment
by Messrs. Huston Brothers Co., of Chicago
U. S. A. priced at Rs. 15 only (packing
postage &c, charged extra) Patented all
over, highly recommended by several leading
medical authorities of the East and the West and countless
numbers of gratified cured patients.

Why? because if other wise, the Man who does not possess
this necessary attribute of life is only a so called Man

Absolute secrecy guaranteed. Correspondence only in
English: write to-day, in all confidence if really interested of

free descriptive literature regarding this marvellous cure, especially mentioning the "Andhra Patrika"
to the —

ECTREUSS (A. P. DEPTT) SOLE AGENCY FOR THE EAST, BATALA.

పింగళి సంవత్సరాదిసంచిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది

నల సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రామ సంగ్రహచరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యావహారిక విశేషవిషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు రంగులదేశవటములును మహాజనుల పటములును ఇతరములైన చిత్రపటములును గలిగి నుంచికాకీతములపై చక్కగ ముద్రింపబడినది.

కాగితముల కలతనం తేసి కాకలసి నన్ని ప్రతులు మాత్రమే సిద్ధము చేయించుచుంటున్న కలయువారు తెలుగు ప్రాసంగికములు: కల రు 2-0-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు " " 0-8-0
" ఆంధ్రపత్రిక " " 0-12-0
ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సర, లేక దినపత్రిక 8 మాసముల చందాదారులకు " " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, రాష్ట్రబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

తామర తైలము. పండ్లపాడి. మోహినీ తైలము.
డబ్బీ 1-కి 0-4-0 డబ్బీ 1-కి 0-3-0. నీసా 1-కి 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టిపేటి మద్రాసు.

శారదాంబ
ఇది శ్రీ భక్తబోధిని యన నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ
మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర
వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టిపేటి, మదరాసు.

క్రీడేభులైన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్రపటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. భర్తలు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
రాష్ట్ర బాక్సు 212, మదరాసు.

నవీనమయినది. టెటోవరస్తాక 490

ఇది మాత్రమే గొప్పవాసనగలది. స్కిరిట్ సంబంధము
తేనిన. శ్రేష్ఠమయిన పుష్పము
యొక్క సత్తునతో చేయబడినది. ఒక
బాట్టు వస్త్రముమీద తగిలిన వాసన
వదలక యుండును. ఇతర వాసనల
వలెగాదు. మనోహరమును కలిగించు
నది. ఒకతూరి తెప్పించి చూచిన నిజ
మును నెరుగ గలరు.
1 డ్రాము బుడ్డి 2-0-0
1 డ్రాము " 0-12-0
1 డ్రాము " 0-8-0
ధర బుడ్డి 1-కి రూ. 1-0-0 సాంపిక్ 0-0-8
ఏతెట్లు కావలయును: తాము చెల్లించగలిగిన ధరావతు
తెలియపరచినచో ధరభాగ్తు చేయబడును.
ఈ త్రురములు ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలయును.
ది వరస్తాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, వైకోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు
మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును
గమనింపుడు. కరస్తాక్ డెస్కు మొదలగునవి
ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ ఆంధు కంపెనీ.
(58) 21. హమ్మంపేటి, బొంబాయి.

పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాషధములు.
లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నిప్పుడైనను
వరికింపుడు.
ప్రతి వత్సరమునకు లక్షలకొలది నీసాలు విక్రయింప
బడుచున్నది.
ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలోక్,
మలియన్డే, గోవా, ఫిజి, బెలెండ్, ఈస్టాఫ్రికా, మున్నగు
ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాషధమును, ఉపయోగించు
చున్నారు.
మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయహార" కస్తూరి
మాత్రల నీసా మియింట నున్న మెడల, మాటికి వైద్యుల
సభయమును, నిశ్చించి, మొరకెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.
శీతలము, శీతవాతము, అక్షిర్ణము, పాశ్యవాతము,
జ్వరము, మాంస్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గెజునోప్పి,
బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డశీతినండి గలుగు వికారము,
చిన్నబిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు
ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాషధ సేవనచే నాశ్వర్యముగా
పోయి గ.ఇము గలుగును.
రిజిస్టరైన యీవ్యాపార గురుకులు: ప్రతి నీసాకుండన
కంకును; చూచి తీసికొనవలెను.
వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగక
రములగు కిర్మాటక మూలికలనుండియే యీ షధములను
కయారు చేయుచుందురు."
అనుపానపత్రము, ప్రతి నీసాలో నూడి
యుండును. 260 మాత్రలన్న నీసా 4 అణాలు,
మాత్రమే.
6 నీసాల నొకసారి తెప్పించికొనిన
టపాల భర్తలతోచేరి రూ 1-8-0
12. నీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0
25. నీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్త రోగములకు మావద్ద యీశ్వర్
దీవు సిద్ధాషధములు దొరకును.
వినిపము:—శ్రీ నీతా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

126 చిన్న పురుగులు 100

వెద్ద వెద్ద బట్టతలను జేయును.

చుండు, బోడి యగులు, వెండ్రుకలూడులు,
పుర్రెవై జల, అన్నియు చుండుపురుగుల వలన
గలుగును.

పాతకులారా! ఈ పురుగువలన కేయిం బవళ్లు
విధి విరామములేక మీరు పనిచేసినచో
మీ మీ గృహములలోని కేల కొన్ని
బంగారుతో నింపబడియుండును.

తీరిక లేక పనిచేయుచుండు ఈ చుండు
పుండునకు, అతివ్యాప్తికయి పేంందిన
తే నెట్టిగ సహకారగ నుండగిన బంట్లు.
చుండు ఆగంభయమున వెంటనే నిరో
ధక నిష్పాదద్రవ్యముల నుపయోగింపక
ఉ చేషించిన ఆదిరకాలముననే బట్టతల
వారిలో సహాధ్యాయి గావలసినద్యును.
కావున నిట్టి పరమశ్రేష్ఠువును

కామినియా నూనె

సహాయమున సంహరింపుడు. చుండును బోగొట్టును.
వెండ్రుకలను రాలనివ్వదు. పుర్రెచుండును పోగొట్టును.
తలకట్టుకు మరింత గుంగంప్రవృత్తు.

ఈ రీతిని నకలు నూనెలను తయారుచేయువారి మోస
మున పడకుడు.

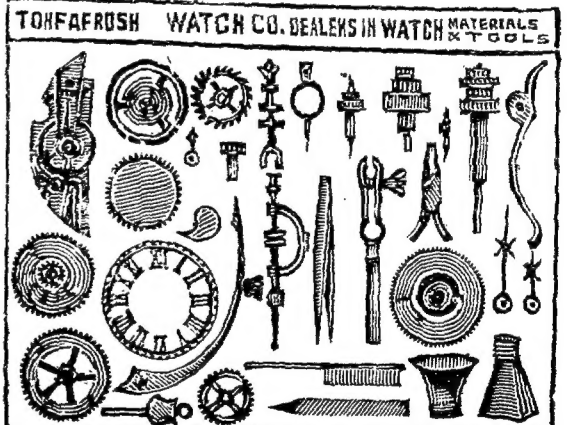
వెల బుడ్డి 1-కి రు. 1-0-0 వి. పి. రు. 0-4-0
" 2-కి రు. 2-10-0 వి. పి. రు. 0-7-0
ఉ చి త ము.

ఈ సులభముల రుజువుపరచుటకయి, ఆర్థజానీటి
పంపుకొనువారికెల్ల ఒకసారి వాడుకొనుటకు సరిపోవునంత
నూనె గల నీసా ఉచితముగా బంపబడును.

సోలు ఏజెంట్లు:—
ఆంగ్లొయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ,
నెం 155, జుమ్మామసీదు పేరి, బొంబాయి.
మద్రాసుయేజంట్లు:— మెనాతాపురమోతంమూర్తి,
29, వై నాబజారురోడ్, మదరాసు.

క్యాటలాగు

ఉచితముగా పంపబడును

అద్దములు	రు.ఆ.వై	గ్రోసు 1-కి
" లైట్స్	3-0-0	"
" ఇక్వైడ్	2-0-0	"
" హార్నింగు	2-8-0	"
" రాస్కోపు	5-0-0	"
" లేడి	3-4-0	"
" రిస్టు	3-8-0	"
" రాస్కోపు చిన్నది	5-8-0	"

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches, Materials & Tools
BHENDI BAZAAR, Post Box No. 9, BOMBAY.
(881) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

నేపాల్ డ్రోపు కస్తూరి, మంచిది తులము 1-కి ...	80-0-0
కుంకుమ పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
పచ్చకర్పూరం " ...	2-0-0
గోరోజనము; మంచిది " ...	7-0-0
రసభస్మము తులము 1-కి ...	0-10-0
బాలామృతము నీసా 1-కి ...	0-12-0
తాంబూలమాత్రలు, సువాసనగా నుండును 50-కి	0-8-0

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

ప్రజలు: జమీదారులు

(0)

మానవుల జీవితములందు వలెనే జాతులందును, దేశములందును మార్పులనవలయును జరుగుచుండును. లోకమునందు సంగ్రామ రూపమున విలక్షణస్థితి యేర్పడి నూతనస్పృష్టి జరుగుచున్నది. భారతవర్షమునందును న్యస్పృష్టి జరుగవలయున్నది. విరోధాచారములందు నూతనస్పృష్టిక తగిన భావపరివర్తన మేర్పడి ధర్మవ్యవస్థలు నిర్మితములగుచున్నవి. కాని యక్కడి భావపరివర్తనమునకు వివిధదేశముల పాలకులు సుముఖులై ప్రజలకు తోడ్పడుచున్నారు. భారతవర్షమునందన్ననో ప్రజల భావపరివర్తనమునకు పాలకులు విముఖులై వారికి తోడ్పాటు చేయుటకు బదులు వారిభావముల కడ్డుపడ జూచుచున్నారు. భారతవర్ష పాలకులు ప్రజల నూతనభావములకు విముఖులై నిరోధ తంత్రము నవలంబించుటవలన దేశమునందెప్పుడొక విపరీతస్థితి యేర్పడినది. భారతవర్షమునందలి పాలకవర్గపు అధికార తత్వవ్యవస్థను, పాలకులవలెనే ప్రజలకు తమకన్న విడ్డూలవలె రక్షింపవలసిన జమీదారులు ప్రజాపక్షమును త్యజించి, ప్రజానిరోధకులప్రాపు జేరుటయు, దేశీయులలో కొందరు స్వాధీనతత్వ సంభావనైన సంకల్పాద్యములను ప్రజలకు బోధించి, వారి యుచితాశయములను యపార్థము చేసి పాలకులకు నివేదించి ప్రజాతంత్ర పథమును కృత్రిక భావమును కలిగింపజూచుటయు, నీవిపరీతస్థితికి కారణమని సువిచారపరులకు వ్యక్తము కాగలదు. లోకవ్యవస్థయందు కాలానిక భావ పరివర్తనమును, ప్రజలస్వస్థసంరక్షణ సంభావనైన తీవ్ర భావ సముదయమునకును, ఘోరసంగ్రామము జరిగి ప్రజాభావము వర్ధిల్లి నూతనస్పృష్టి వికసించి, లోకము మంగళ ప్రథమగును. లోకమునందు మానవభావమును, తుడిచిపెట్టి రాక్షసు భావమును వ్యాపింపజేసి, ప్రజలను దాసులుగా జేసికొను సంకల్పముతో విజృంభింప జూచిన జర్మనులకును, ప్రజలయందు ధర్మప్రకృతియు, విశ్వమానవ భావమును నెలకొల్పి నూతనస్పృష్టి సంకల్పించిన మిత్రమండలికిని ప్రస్తుతము జరుగుచున్న యుద్ధము కేరళము భావ సంగ్రామముగాని, విజయకాండ ప్రేరేపణ గాదని లోకజ్ఞులందరును నిష్కర్షముగా వచింపుచున్నారు. ప్రజాపక్షాధి తత్వమును, లోకకళ్యాణ ప్రభుత్వమునకు భారతీయులకును, అధికారాభిమానమును త్యజించుటకు తటపటాయించు పాలకవర్గమునకును ప్రస్తుతము భావపరివర్తనమే జరుగుచున్నది. ఆ సంగ్రామమునందు పాలకవర్గమును, ఆంగ్లో యిండియనులను, జమీదారులను, దేశీయులలో కొందరును ఒకపక్షమును, ప్రజాసమదాయ మొకపక్షమును యవలంబించి యున్నారు. రాజ్యాంగభావమే ప్రస్తుతవిపరీతస్థితియందు ప్రముఖమై పాలకపాలకుల మానసములందు విశేషముగా సంచరించుచున్నది.

భారతవర్షమునందాంగ్లపాలనము సుస్థిరమైన వెనుకనుగత యేబదిసంవత్సరములందును దేశమునందెన్నియో సంస్కరణములు తలయెత్తి నూతనవ్యవస్థలు మూర్తీభవించుచు వచ్చినవి. సాంఘిక ఆర్థికవ్యవస్థలకు సంబంధించిన సంస్కరణ ప్రణాళియందు ప్రజల కెంతటి యుద్వేగము జనించినను పాలకుల ప్రకృతికి గాని, జమీదారుల భావములకు గాని వికల్ప మేర్పడి ప్రజలకును, వారికిని సంరంభము జరిగి యుండలేదు. భారతీయుల సంస్కరణ ప్రణాళి రాజకీయ స్వరూపము ధరించి సంతతే ప్రజలదివర కెన్నఁడును కనివిని యెరుగని సంరంభము పాలకులందును, వారి యవలంబకులయందును, తలయెత్తి వారి యాగ్రహ తరంగములు దేశమునంతను ముంచివేసెను. కాని ప్రజా తత్వపుల స్థిర ప్రకృతికి వికల్పము కలుగలేదు. దేశీయ మహాసభా వ్యవస్థకు, తత్త్విభావలంబకుల యుద్వేగమును పాలకు లొక భూతమువలెనే చూడసాగిరి. దానిపక్ష మవలంబించిన వారిని తమకు దోచినట్టెల్లను నిందించుచు వచ్చిరి; తద్వ్యతిరేకులు చేయుపథము న్నాశించుచువచ్చిరి. కాలక్రమముగా దేశీయ సభావలంబకుల ప్రయత్నములు ప్రజామోదము పొందిన కొలదిని పాలకుల సంకల్పభావము నశించి, వారి సానుభూతిని పూర్తిగా గాకపోయిన కొంతవఱకైనను పొందినది. భారత జనని కొంతకాలము ఒంటికొలుమీద జపముచేయవలసి వచ్చెను. జాతీయ భావము కొందరి కండ్లకగవడకుండ చేసిన ప్రయత్నము కొనసాగలేదు. కాలప్రభావము హిందూ మహమ్మదీయుల నేకహృదయులనుగా జేసివేసెను. ఇప్పుడు భారతజనని స్థిరభావముతో పద్మాసన స్థితయై తన యనంత సంతాన కళ్యాణమునకై యుగ్రతీతము చేయుచున్నది. స్థిరాసనయై తపముచేయుచున్న యా మహాసూరి వీక్షకు విఘ్నము చేయువా రెవరుండును.

భారతవర్షమునందు వివిధ మతములు బున్నవి; వివిధ తెగలు కలవు; వివిధ ప్రజల ఆచార వ్యవహారములు వేరు, సాంప్రదాయములు వేరు. ఈ వివిధ మతములు, తెగలు, ఆచారవ్యవహారములు సాంప్రదాయములు ప్రజల సాంఘికావరణము దాటి రాజ్యాంగదృక్పథమును ప్రవేశపెట్టెను. భారతవర్షమునందెన్ని భిన్న వ్యవస్థలున్నను, రాజ్యాంగదృక్పథము చుట్టేర్చుచుని లక్ష్య మహాసభయందు వ్యవస్థపడిపోయినది. దేశీయ, మహమ్మదీయ సభలతోపాటు క్రైస్తవసభయు నీ సంక్షేమమునే పూరించినది. భారతవర్ష రాజ్యాంగమునందు హిందూమహమ్మదీయ సమస్యలేను, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్యలేను, మహమ్మదీయ క్రైస్తవ సమస్యలేను. భారతవర్షమునందు భారతీయ సమస్యకంటె వేరు సమస్య తలయెత్తలేదు. ఇదియే గతవత్సరపు సంక్షేమసందలి తత్వోద్భవము. ఈతత్వోద్భవమునందలి సత్యస్వరూపము ప్రకాశమై దివ్యజ్యోతివలె దివించు దినములు వెంటనే వైవ యోగము కలన సంఘటిల్లినవి.

ఆసత్యస్పృశ్చిని జూచి అధికారాభిమానులు సహించి యూరకొనజాలరు. భారతవర్షమునంద కాల మేధావదయ నయ్యెను. సంఘవ్యవస్థయందు తలయెత్తినకే బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర సమస్య రాజ్యాంగమునందును తలయెత్తినది. వివిధరాష్ట్రములంద నాదింపడియు బ్రాహ్మణులును, బ్రాహ్మణేతరులును, కలసిమెలసి యుండగా ప్రస్తుత తరుణమునందే దక్షిణదేశమునందే యావశ్యకమును సంభవించవలయునాయని కొందరు సంకల్పము కలిగినది. దేశభక్తుల నిష్కామ ప్రయత్నములు భారతరాష్ట్రవ్యవస్థ విముఖులకు వెగటుగడోచుచున్నవి. లేనిపోనిసంకల్పములు బెట్టుకొని దేశాభివృద్ధికిభంగము కలిగించుచున్నారు. ప్రతీకలందు భారతీయులవాంఛితములను నిరసించుచు వ్యాసములు ముద్రితములగుచున్నవి. దేశాభివృద్ధి ప్రయత్నములనుండి, ప్రజలలో కొందరిని మరలించుట కెన్ని ప్రయత్నములు జరుగవలెనో అన్ని ప్రయత్నములును జరుగుచున్నవి. వీనివలన వారియందు ప్రజలకుగల సంకల్పము నశించుటకు బదులు మరింత భృకపడుచున్నది.

దేశీయ మహాసభ యారంభమైనప్పటినుండియు, రాజకీయములందేనిధనుగు ప్రమేయమును కలిగించుకొనక తూష్టి భావముతోనున్న దక్షిణదేశపు జమీందారు లిప్పుడొకసారి రాజ్యాంగమునందు ప్రవేశించి, స్వరాజ్యాంగోద్యమమును నిరసించు స్థితి కలిగినది. పరమోత్సాహముతో స్వరాజ్యోద్యమమును చరించుటయు, స్వరాజ్య సభలందు ప్రజలు చేరవలసినదని కోరుటయుతోపభూయిష్టముగా పరిణమించినదని, జమీందారుల ప్రకటనము తెలుపుచున్నది. స్వరాజ్యప్రాప్తికై ప్రజలంత వరకును చేసిన యాందోళము వారికండ్లకు సక్రమముగా కనుపించుటలేదట. స్వరాజ్యకాంక్ష భారతీయులకు ప్రాణప్రదమైనయాద్యము. ఈయుత్సాహదర్శమునకువిముఖులై జమీందారులు ప్రజలను త్యజించిరి. ప్రజాపక్ష మవలంబించియుగని వారు వారిని త్యజించుటవలన నష్టమేమియునుండదు. కాని జమీందారులందు ప్రజలకిదివరకుగల నమ్మకమునశించుట కిది యొక కారణము కాగలదు. ప్రజలకు జమీందారులందు నమ్మకము పోయినప్పుడు వారి పురుగుబడికి భంగము కలుగును. ప్రజాప్రయత్నములననే వారింతవరకును ప్రభువులతో తుల్యమైన స్థానము నాక్రమించి, జీవించుచున్నారు. అట్టి స్థితికి భంగము కలిగినయెడల అది వారి లోపమేగాని ప్రజల లోపమేమియు నుండజాలదు.

విరోధాచార దావహించిన రాక్షసు భావమును భారతీయ భర్తవ్యవస్థకు ఘాతించి ఆంగ్లమును, పరాసులును ఎప్పుడు నూతనస్పృష్టి సంకల్పించినో ఆనాడే భారతవర్షమునందును నూతన స్పృష్టి ప్రారంభమైనది. లోకముతోపాటు భారతవర్షమును చలించిచేరుచు మానవుల కళ్యాణమే యీశ్వర సంకల్పము. దేశభక్తులు లోకకళ్యాణమునకు పనిచేసి, పరమేశ్వరుని సంకల్పము నీడేర్చగలరు. జమీదారులు ప్రజలను త్యజించినను వైవసంకల్పమునకు కొంతగలుగదు. జమీదారులు ప్రజలను ప్రతిఘటించుట వలన పాలకుల నిరోధము వృద్ధికొనెను. ప్రజలయందు అన్యోన్యభావముత్య అశాంతి మోచుచున్నది. ఇట్టి స్థితి కలుగుట జమీందారుల యాశంకయుకాదని మామతెలియును. కాని వారిటీనల ప్రకటించిన ప్రకటనము వారి యాశంకయులకు విరుద్ధముగా నున్నదని గ్రహించవలసి యున్నది. వారుప్రజలను స్వరాజ్యమునే కోరుచున్నారు. ఆ స్వరాజ్య ప్రాప్తికి ప్రజలతో కలిసి పనిచేయుటచే వారును వైవాధియును సిద్ధించుటకు తోడ్పడి ప్రజాతత్వములు కాగలరు. (విశాఖపట్టణ విలేఖరి)

రాజమహేంద్రవరము వార్తలు.

కాలస్థితి:—వానలు విస్తారముగా నురియు చున్నవి. వర్షపునీరు గోడ్లపై పొంగి పారుచున్నది. బజారుధరలు ఏమియు తక్కువ యధాప్రకారముగానే యున్నవి. గోదావరిదాగుగా వచ్చినది. పడవలు గోదావరిలో వెల్లుటకు కష్టముగా నున్నది. మొన్న పాలకొల్లునుండి వచ్చుచున్నపడవ విజ్ఞేశ్వరము వద్ద మునిగిపోయినది. మూడవందల ధాన్యపుబస్తాలును ముగ్గురు మనుష్యులు మునిగిపోయిరి.

పాఠశాలలు:—పాఠశాలలన్నియు దెరిచివారు. శ్రొత్తగ పురపాలక సంఘమువారు ఉన్నత పాఠశాల సౌకదానిని స్థాపించిరి. దానిని సానిటరీలోనున్న పోతుల రామారావు గారి మేడలో పెట్టిరి. మేడపై పాఠశాలయు క్రింద సానిటారియము నున్నారు. సంఘసంస్కరణమునకు మౌత్స్యకల మయిన రాజమహేంద్రవరమున నిట్టి విపరీత చర్యలు జరుగుట చాలవింతగానున్నది. విద్యార్థిశాలలు పాఠశాలను అచ్చట పెట్టుటకు నెట్లంగీకరించినో తెలియకున్నది.

కోర్టు:—అడిషను సబ్జుడ్జులో వీరేశలింగము గారిపై టంగుటూరి శ్రీరాములుగారు వారిని వృథాగా శ్రమపెట్టెనని యొకదావాను తెచ్చిరి. అది యిప్పుడు విచారణకు వచ్చినది. విచారణ జరుగుచున్నది. వీరేశలింగముగారి పక్షమున దురజేటి శేషగిరిరావుగారు, న్యాయతి సుబ్బారావుపంతులుగారు మున్నగువారలు విచారించబడిరి. పర్యవసాన మేమగునో యని జనులు ఆతురతతో కనిపెట్టుకొని యున్నారు.

పురజన భాండాగారము:—ఈ భాండాగారము పురమందిరము మేడపైని ప్రస్తుతమున్నది. కందుకూరి వీరేశలింగము గారికిని, భాండాగార కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికిని కక్షి కలుటచే, ప్రాధానసమాజము వారు భాండాగారము నచ్చటి నుండితీసివేసి వసురాయ భాండాగారము ప్రక్కనను గదులలోనికి మార్చుటకు నేర్పాటులు చేయుటకుచున్నవి.

విమర్శనసభ:—చిలకమర్రి లక్ష్మీనరసింహము గారు కొన్నిదినముల క్రిందట క్రీష్ణవర్ణభారతమును పొగడుచుబరిసిన సభ యననరమని తమదేశమాతలలో కఠినముగా వ్రాసివారను కోపముచే లక్ష్మీనరసింహము గారిచే రచింపబడిన గయోపాఖ్యానమును ఖండించుచు కాశీభట్ల బ్రహ్మయ్యగారి యాధిపత్యముక్రింద నొకసభ గావించిరి. ఆసేతులు గయోపాఖ్యానమును ఖండించిరి. విమర్శన యని పేరుపెట్టి గ్రంథములోని ఒప్పలను, సారస్వములనుకూడ చూడక తప్పులనుచూపుట ఏటివిమర్శనయో తెలియకున్నది. ఈవ్యతిరేకముగాడిన విమర్శన లేవ్వకును భావ నభివృద్ధి చేయవలెను. (స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్రనిధి:—1916-వ సంవత్సరమున కాకినాడలో జరుపబడిన చతుర్థాంధ్ర మహాజనసభ కోరిన ప్రకారము “ఆంధ్రనిధి కై వేయబడిన చందా మొత్తములో వెద్దలలోని ముఖ్యులనుండి యొకను చాల సామ్రాజ్యములు కాలే నందులకు మిగుల చింతింపవలసి యున్నది. ఎన్ని పర్యాయములు వారిని ప్రార్థించినను రేపు మాపులతో సరిపావు చున్నది. కాని సామాన్యులు వారి వాగ్దానముల ప్రకారము సంతోషపూర్వకముగా వెయవెంటనే యివ్వగల్గుట సంతోషకరమైన విషయమే. ఆలస్యమైనను మొదలంట మానివేయుట కన్న యిప్పుడైన వారి విరాళముల సెనుంగి నిధిని పెంపు చేయుదురని ఊహించు చున్నాము. అని కాకినాడనుండి యొక విలేఖరి వ్రాయుచున్నాడు.

నెల్లూరు జిల్లా తోటపల్లి గూడూరు గ్రామమున ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమకేతను గూర్చి లిక్కానించుటకు రెడ్డి జనసభ సమావేశమైనది. గ్రామములోని రెడ్డు చాలాయెరి సభకు విచ్చేసిరి. పోట్లపూడి సుజనరంజని సమాజాధ్యక్షులు పానకా పట్టాభిరామి రెడ్డిగారును, నెల్లూరు వెంకట్రామా నాయుడుగారును సభ నలంకరించిరి. పట్టాభిరామి రెడ్డిగారు ఆంధ్రరాష్ట్రోద్యమకేతను గూర్చి సహేతుకముగా, సుపన్యసించి, పన్నులెక్కువగుననిభయము ననేకుల మనముల నుండి పారదోలిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర సుత్రాధ్యక్షమని, ఏకగ్రీవముగా అత్యుత్సాహముతో తీర్మానింప బడినది. అనంతము వెంకట్రామా నాయుడుగారు స్వరాజ్యమును గూర్చియు, అనిలి సెంటిమెంటుగారి ప్రవాసమును గూర్చియు, చక్కగా నుపన్యసించిరి. రెంటిమ్యుగారి నిధి కు 4-12-0 మనఃపూర్వకముగా చందాలు వేయబడెను. తోటపల్లి గూడూరులో నందఱు సాంధ్ర రాష్ట్రాభి మామతే యని పానకా వెంచెలు రెడ్డిగారు వ్రాయుచున్నారు.

గోదావరి జిల్లాలోని తాలూకాలు.

—(౦)—

దక్షిణ భారత ప్రభుత్వ కార్యదర్శి గారు కాకినాడ నుండి మా కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

ఇప్పటి గోదావరి జిల్లాలోని తాలూకా లీక్రింది విధముగ వివరము దివిజనం: ఆఫీస్ లెవలను దున్నవి. (1) భద్రాచలము దివిజనం: భద్రాచలము, మామిడి తాలూకాలు. (2) పోలవరము దివిజనం: పోలవరము, పోడవరము, ఎల్లవరము డిస్ట్రిక్టు తాలూకాలు దివిజనము. (3) రాజమండ్రి దివిజనం: రాజమండ్రి, అమలాపురము, రాజోలు తాలూకాలు. (4) పెద్దాపురము దివిజనం: పెద్దాపురము, రామచంద్రపురము తాలూకాలు. (5) కాకినాడ దివిజనం: కాకినాడ తాలూకా, పితాపురము, తుని డిస్ట్రిక్టు తాలూకాలు దివిజనము. 1904 సంవత్సరమున గోదావరి కృష్ణా జిల్లాలను, గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలుగా విభజించిన పిమ్మట సైక్లెటివి రివిన్యూ దివిజనుల యేర్పాటు గావించబడినది. కృష్ణా జిల్లా నిష్పాద కృష్ణా ఏలూరు జిల్లాలుగ విభజింపబడినది. ఆ సందర్భమునందు గోదావరి కావలియొద్దనున్న పోలవరము దివిజనము క్రొత్తగా నేర్పబడుచు ఏలూరు జిల్లాలో చేర్చబడి నిర్వహించును. అప్పటి డిప్యూటీ కలెక్టరు హోదాను తీసివేయవలెను, లేదా ఆతని కింద తాలూకాల నీయవలెను.

మాకు గోదావరి కావలి సమీపమున్న అమలాపురము రాజోలు తాలూకాలను రాజమండ్రియందున్న సబ్ కలెక్టరు గారి యధికారమునకు గుండుటచేత నచటి ప్రజల కేధమున నడుపాయము లేకున్నది. రాజోలు తాలూకాకు మునుము కొద్ది అమలాపురమునందు స్థాపించబడినది. దాని నచటనుండి కలుపు నాడలేదు. క్రొత్తముగ కాకినాడను, కొన్నాళ్లకు నను, ప్రత్యేకముగ సబ్ కలెక్టరు నా రెండు తాలూకాల కిచ్చి దాని నమలాపురమున స్థాపించక లేవును. ఇట్టి యేర్పాటు తప్పని దగుట వలన నే కడచిన ఏప్రిల్ నెలలో జరిగిన 11-వ గోదావరి మండలసభయందు దా రెండు తాలూకాలకు ప్రత్యేకము రివిన్యూ దివిజనం ఆఫీసును, సబ్ కలెక్టరు కావలియొద్దనున్న తీర్మానింపబడినది. పోలవరము దివిజనము ఏలూరు జిల్లాలో చేర్చవలెను, గోదావరి జిల్లాలోని తాలూకాల నెట్లు సర్దుబాటు చేయవలయునని రివిన్యూ బోర్డువారు గవర్నమెంటు వారు మా జిల్లా కలెక్టరుగారి నడిగియున్నారు. వారు జిల్లా ప్రజల యభిప్రాయముల నరయుదురా లేదా యుట ప్రత్యేక విషయము. అమలాపురము రాజోలు తాలూకాలకు ప్రత్యేక దివిజనం ఆఫీసుని నిచ్చి తీరవలెను. మండల సభయందలి తీర్మానముతో సంతృప్తులుగాక, నా రెండు తాలూకాలవారును ప్రతి గ్రామమునుండి దొరతనమువారికి నుపాదరు పూర్వముగ మనవిచేసిన పక్షమున ప్రజాభిలాష కూడ తెలియగలదు. ఇది జరిగిన పిమ్మట రాజమండ్రి కలెక్టరునుండి సబ్ కలెక్టరుగారికి తాలూకాల నీయవలెను (లేక) వచ్చును.

పదమావేండ్ల క్రిందట జిల్లా విభజనము జరుగు నప్పటికి రామచంద్రపురము తాలూకా రాజమండ్రి సబ్ కలెక్టరు గారి కిందను, పెద్దాపురము తాలూకా కాకినాడ హెడ్ క్వార్టర్స్ డిప్యూటీ కలెక్టరు కింద నుండెను. పెద్దాపురమునందు దొరతనమువారికి కలెక్టరును నియమించి, జిల్లాలో నగరకార్యముగు రామచంద్రపురము తాలూకా నాయధికారి పరముచేసిరి. ఇది సర్వవిధముల ననుకూలము కాదని చెప్పవలసిన యేర్పాటు. అయినను దొరతనమువారి యేర్పాటులకు ప్రజలు బద్ధులు. అన్నవరమునుండి కొటిపల్లివరకు పటమును పట్టిచూపిన కంకర రోడ్లకలదు, బండికినుండ వెళ్లవచ్చును. ఈ ప్రకారమే నల్లచెరువునుండి ఆలమారు వరకు పాము మెలికెలనలె రోడ్లకలదు, ఇదియుచాలును. అప్పటి కలెక్టరు గారి కి కది నచ్చినది. ౨౦ ఏప్రిల్ ౧౯౧౭ యందు గారు, కాకినాడ రామచంద్రపురము తాలూకా లొక దివిజనం ఆఫీసు క్రింద నుండుట నడుపాయమని తలచిరి. వారిమాట చెల్లలేదు. 1912 సంవత్సరమున, ఆఫీసు గవర్నరు సర్ వరేహామిట్టగారు కాకినాడ వచ్చినప్పుడు గోదావరి జిల్లా సభ్యులువారు పంపిన డిప్యూటీ కలెక్టరు వారి విషయమును వారి యెదుట చర్చించిరి. గోదావరి జిల్లాకింగ్ క దివిజనం ఆఫీసు కావలియొద్దనున్నదనియు, నానియు నిర్ణయ సంబంధమున నీ మూడవ యోచించబడునని యు గవర్నరుగారు సమాధానము చెప్పి వచ్చును ముగించిరి. ప్రస్తుత స్థితిగతులనుబట్టి రామచంద్రపురము తాలూకాను కాకినాడ డిప్యూటీ కలెక్టరు గారి కప్పించుట జరుగ నేరదని

తోచెడిది. రామచంద్రపురము నందలి టెంపిలరీ మునుముకొద్ది స్థిరపడిన వెనుక దాని ఆఫీసు అధికారమును రాజమండ్రి సబ్ కలెక్టరు కిచ్చుట నిర్ణయించెదము. సివిలువ్యవహారములకు రాజమండ్రికి, రివిన్యూవ్యవహారములకు పెద్దాపురమున కాతాలూకా ప్రజలనీకుట న్యాయముకాదు. పెద్దాపురమునకు రామచంద్రపురమును గుర్తించుట యిబ్బందిగనున్నదని ప్రతివారు నంగీకరింపక లేవును. కావున రామచంద్రపురము తాలూకాను మఱి రాజమండ్రి సబ్ కలెక్టరుగారి కిచ్చుట సర్వవిధముల తేరుకదము. రామచంద్రపురము తాలూకాలో సామర్లకోట, కాకినాడ, మండపేట, కోరంగి, ఇంజనం, బ్యాంకి కాలనలన బడు రిరహదారీపడవలు నడచెను కాల్యలు పారుచున్నవి. ఈ కాల్యలనుండి పడవలు నిర్వహించు భవశక్తియుపోయి వచ్చుచుండును. రెండవవ్యయముతో రామచంద్రపురము తాలూకాలోని 80 గ్రామములవారు సుకరముగ రాజమండ్రి కేగి కచ్చేరిసలలు జరుపుకొనగలరు. ఎంతకాలకర్తవ్యవహరించినను పెద్దాపురమునకు రాకపోకలకు తలకురెండునూ పాయిలకు తక్కువకాదు. పేదవారికర్తవ్యములను పాటింపకుండుట కలగ నున్నది. రామచంద్రపురము తాలూకా నింతకాలము పెద్దాపురము దివిజనం క్రింద నుండెనున్నట్లు జరుగ నేర్చునా? ఈ పట్టున కొంకణి చెప్పవలసి యున్నది. రామచంద్రపురము తాలూకాకు ఆలమారు, విక్రమోలు మకామలలో నిర్దరు తాడేదాకీ డిప్యూటీ తహసీలుదారులు నున్నారు. రాజమండ్రి తాలూకాలో నిష్పాద డిప్యూటీ తహసీలుదారు డివిజనులేను. పూర్వపుగోకవరముదివిజనునామమాత్రమైనవ్యయపోడవరము దివిజను ప్రాధుస్థానించెను రామచంద్రపురము తాలూకాలోని దగు ఆలమారునుండి ద్వారాపూడివరకు గల రోడ్లను సరి పాడుగ కైకొని దానికి పశ్చిమమున గల గ్రామములను రాజమండ్రి తాలూకాకు చేర్చినయెడల రామచంద్రపురము తాలూకాపని సులభమగుటయు, రాజమండ్రి తాలూకాకు గౌరవము, ప్రాముఖ్యత సంభవించుటయు చేకూరును. అప్పుడు రాజమండ్రి సబ్ కలెక్టరు గారి కింద రామచంద్రపురము, రాజమండ్రి, పోడవరము దివిజనులకుండు వచ్చును. సబ్ కలెక్టరు మధ్యగనుండి మూడు తాలూకాలను సమానశ్రద్ధతో పరిశీలించగల వాడగును. పూర్వము ప్రతి పాడు దివిజనుకు చేరియుండి పిమ్మట యల్లవరము డిప్యూటీ తహసీలుదారుని మధ్యపడివిజనుగ పరిణమించిన భాగమును, పెద్దాపురము తాలూకాను, తుని దివిజనును పెద్దాపురము డిప్యూటీ కలెక్టరుగారి యధికారమున నుంచదగును. ఎల్లవరము దివిజనుకు, ఏలేశ్వరము ముఖద్వారమునందీది. ఆదివిజను పంట యంతయు నేలేశ్వరముద్వారా నెల్లడి ప్రదేశములకు వాడయియు. క్రొత్తపల్లి డివిజను యని పిలువబడు యెలుల డివిజను అన్నవరము గ్రామమునందున్నది. అది తునిదివిజనం నందీ యున్నది. తునిదివిజనం మునుముకొద్ది పెద్దాపురముననున్నది. అట్టి తుని ప్రజలకు రివిన్యూ దివిజనం ఆఫీసు మకాము పెద్దాపురముననున్న లాభకరము కాకుండునా? కాకినాడ హెడ్ క్వార్టర్స్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగారికి కాకినాడ తాలూకా పితాపురం దివిజనులపని పూర్వముగ సరిపోవును. కాకినాడ పట్టణమందలి మేజిస్ట్రేటు కేసులు, ఇంకకంటావ్యపనియట్లే వ్యాజ్యములు, నైకా కలెక్టరులప్పగించు పనులొక యధికారి కాలము నంతయు వాక్రమించును. సైన్ నూచి-పబడిన యేర్పాటులను ప్రజలంగీకరించిన పక్షమునను, అధికారులు శ్రద్ధతో పరిశీలించిన యెడలను జిల్లా రివిన్యూ వ్యవహారము చక్కగ జరుగునని నానవ్యక్తము. అనేక కారణములచేత వనేయు వీనికి సమ్మతించి పరని నే నెలుగుదును. బంటి నొక సారి తనినగని, అది యెగురుట, క్రిందబుట నునము చూడబోడు; వ్యవహారమును నేను కదిపితిని. జిల్లాలోని ప్రముఖులు దీనిని గురించి తమ యభిప్రాయములను వెల్లడింప ప్రార్థింతురు. నా దెల్పిన యేర్పాటుల చొప్పున (1) భద్రాచలము దివిజనులో మార్పులుండవు. (2) రాజమండ్రి సబ్ కలెక్టరునకు రామచంద్రపురము, రాజమండ్రి తాలూకాలు పోడవరము దివిజనం. (3) పెద్దాపురము డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరునకు పెద్దాపురము తాలూకా యెల్లవరము, తుని దివిజనులు. (4) కాకినాడ డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరునకు కాకినాడ తాలూకా పితాపురము దివిజనం (5) అమలాపురము డిస్ట్రిక్టు కలెక్టరునకు అమలాపురము రాజోలు తాలూకాలుండును. వీని విస్తీర్ణము రామచంద్రపురమున గూర్చి యావశ్యకమని తోచిన పక్షమున నేటొకతూరి జరిపించెద.

గుంటూరు వార్తలు.

గుంటూరు, జూలై 25:—ఈనెల 23వ తేదీన మాపురమునకు సర్ ఆలగొండరు కాన్యగారు (సీనియర్ మెంబరు) పగలు 12 గంటలకు విచ్చేసి కలెక్టరుగారి బంగారాలలో విడిది చేసిరి.

దర్బార్

24 తేదీన కలెక్టరు కచ్చేరి హాలులో సర్. ఎ. కాన్యగారి మాజమాన్యముక్రింద గొప్ప దర్బారు జరిగినది. జిల్లాలోని ప్రముఖులు గవర్నమెంటు వెద్ద యాద్యోగీయులు మిషనరీ పలువురే తేరిరి.

ప్రభుత్వమువారు డాక్టరు కుంగు గారికి కెయిజను హిండిపతికమున, శ్రీ పత్రి శ్రీనివాసరావు పంతులుగారికి (బి. ఎ. బి. ఎల్.) రాయబహదూరు బిరుదును మెసంగినందులకు వారిని గౌరవించుటకై నేటి దర్బారు గావించబడినది.

ప్రభుత్వమున కాన్యగారు ఇట్లు ప్రసంగించిరి. డాక్టరు కుంగుగారు ఈపురమున చాలకాలము క్రిందటనొక శ్రీమల ఆసుపత్రి నెలకొల్పి జనరంజకముగా దేశ సేవ చేయుచున్నది. ఆమెయొక్క సేవను గ్రహించి ప్రభుత్వము వారు ఆమెకు ఈపతకమును మెసంగిరి. నే నిచ్చుటకీ కచ్చిస సుదర్శమున నాకీ గౌరవము లభించినది. ఆని చెప్పి కుంగు గారికి పతకము నిచ్చిరి.

ఆనంతరము శ్రీనివాసరావు పంతులుగారి విషయమై ముచ్చటించు మీరు ముగిసిపత్ర కాన్సెలరుగను, జిల్లా బోర్డు వైసుప్రసిడెంటుగాను, వరదల కమిటీలో సభ్యులుగాను ఉండి ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజలకును అమానుమైన సహాయము చేయుచున్నారు. మరియు, యుద్ధములను విషయములను, దేశసంరక్షణ వైస్యమును గూర్చుటలోను మిగుల కృషి చేసి యున్నారు. మీరు ప్రభుత్వమువారికి చేసిన తోడ్పాటునకు కృతజ్ఞతానూచకముగా వారిని గౌరవించదలచెద. వీని మార్గదర్శకముగ నుండుకొని మిలోని ఉద్యోగీయులను ఆ ఉద్యోగీయులను ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడి ఆంధ్రదేశమును అభివృద్ధిలోనికి చే బ్రతుత్తించవలెనను.

ఆంధ్రదేశమును వ్యవసాయ, వైద్య, విద్యా విషయములందు వృద్ధిచేయుటకు అవకాశమున్నది. వీని నన్నిటికప్పుడే చేయుటకు మీరును తగినశ్రద్ధ సీసికొనవలసి యున్నది. అది చేయవచ్చును, ఇది చేయకూడదను నుద్దేశములను బట్టికొనక పాటుపడకలసికది. ఈవిషయమునకు శ్రీనివాసరావు పంతులుగారి మీకు మార్గదర్శకులు. వీరిని గౌరవించినటులనే సహాయభూతులుగా నున్న వారందరిని ప్రభుత్వమువారు గౌరవించెదరు. అని చెప్పి ఎల్లరి బ్యాడ్జిని, సనము శ్రీనివాసరావు గారి కిచ్చిరి.

తరువాత బ్యాంకు వాద్యములు చెలరేగి కాన్యగారు అల్పహారవిందుకై వేయబడిన డిగ్రీలవద్దకు జనిరి. మాన్యున క్రొత్తగా దేశసంరక్షణ వైస్యములో తేరినవారిని బారులు దీర్చి లిలులబెట్టిరి. అల్పహారవిందు సమయమున శ్రీ కలెక్టరుగారు కాన్యగారికి పురప్రముఖులను పరిచయముచేసిరి.

లంబాక్షికవ్యయ, కొప్పరపుకపుల పద్యములు, సంగీతము, క్రైస్తవబాలికల డ్రెయిముక్కు నేడుకలు జరిగెను. బలిజేపల్లి డి. కాంతముగారు ఆశువుగా పద్యములను జదివిరి. 7 గంటలకు వేడుకలు ముగిసెను.

శ్రీమల ఆసుపత్రి.

ఎ. ఇ. ఎల్. విషయమొక్క డైయండు జ్యూబిలీ సందర్భమున 25 తేదీన వర్సెసు ట్రైనింగు పొందిన శ్రీమల ఆసుపత్రి యోగ్యతాపత్రము లొసంగబడుట కొక సభ కుంగు ఆసుపత్రి ఆవరణములో శ్రీ. ఆ. ఆలగొండరు కాన్యగారి యాధిపత్యముక్రింద జరిగినది. శ్రీమల పురుషులు అనేకులు వచ్చిరి. కుంగుగారు ఆసుపత్రియొక్క నివేదికమును విన్నవించిరి కొందఱు ఉపన్యాసములను ప్రాధవలను గావించిరి. శ్రీ కాన్యగారు సమయోచితముగా మాటలాడిరి. మీరు నేడు చెప్పువురికి వెళ్లిరి.

ఎ. ఇ. ఎల్. విషయం

ఈమిషన్ ఈపురమున స్థాపించి 75 సం॥లు అయినందున డైయండు జ్యూబిలీ మహోత్సవమును గావించుచున్నారు. అనేకులు క్రైస్తవులు వచ్చియున్నారు. సిని ముట్రాపు బొమ్మలమూలమున క్రైస్తవభోధ చేయుచున్నారు. (స్వకీయవిశేషం)

మదనపల్లి కళాశాల

ప్రిన్సిపాలు త్రిలోకేశ్వరుగారి లేఖ

చెన్నపురి 28-7-1917.

నే నీనడుమ నుడకమండలమున కేగితిని. నేనచట నగు తానాకరమును శీతలభరితము నగు మన సుప్రసిద్ధనాయకుల కారాగృహస్థానమును చూచితిని, వారికచట పలువిధములగు చిన్న చిన్న యిబ్బందులు కలిగింపబడుచున్నవని వినుటకు చాల చింతించుచున్నాను. మరియు వారిపై మోపబడిన నిందలను భండించుచు ప్రత్యుత్తరములను వ్రాయుటకు గూడ వారికి బుద్ధిపూర్వకముగ సభ్యంతరములు కలిగింపబడుట మరింత సంతాపకరము. దివ్యజ్ఞాన మతవిషయకములగు కార్యములను చేయుటకు చెన్నపురి దొరతనమువారి రహకాశ మొసంగ ఆనిబిసెంటుమ్యుగారు నిరాకరించిన పొగ్గమెంటు ప్రజలసభలో ఛేంబర్లెముగారు నడివిన విషయమునుగూర్చి ఆనిబిసెంటుమ్యుగారు నిరాకరించుచు చెన్నపురి దొరతనమువారికి వ్రాసినలేఖను ప్రకటించుట కేవలమును న్యాయమగుటచే నట్లుప్రకటించక లెననికోరుచు ప్రధానమంత్రిగారికిని ఇంట్లాడు వేల్పువేళముల దివ్యజ్ఞాన సమాజకార్యదర్శిగారికిని తంతివార్తలనంపుటకు ఆనిబిసెంటుమ్యుగారునిశ్చయించిరి. వారి నామె జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ద్వారా పంపవలసి యుండుటచే తంతివార్తలను అందులకు కావలసిన సామ్యును ఆమె పంపిరి. వారము దినములైన పిమ్మట నత డాసామ్యును తిరిగి పంపివేసి దొరతనము వారే వ్యయమును భరించి వారిని ఇండియా మంత్రిగారికి పంపెదరని ఆమెకు తెలిసెను. అట్లు వారు పంపెదరో లేదో మనకు తెలియదు గాని బిసెంటుమ్యుగారు స్వయముగ క్రింది యుద్దోగి అక్రమములను ప్రధానమంత్రిగారికి తెలుపుట కభ్యంతరము కలిగించుట చాల నాశ్చర్యకరముగ నున్నది. ఈ విషయమును కొంతకాలమునుండి ఉదకమండలమున నివసించుచున్న యొక మిత్రుడు నాకు తెలిసెను. ఛేంబర్లెముగారు పొగ్గమెంటు ప్రజల సభలో నడివిన విషయము లసత్యములని బిసెంటుమ్యుగారు పంపిన తంతి ప్రకటనాగ్రముగాక ఇండియా మంత్రిగారికి మాత్రమే తెలియుటకు రహస్య వార్తగా పంపబడెనని నేను వింటిని. అని నిజమో కాదో నాకు తెలియదు. ఇది సత్యమైయుండదు. ఏల యనిన ఆమెపై మోపబడిననిందను బహిరంగముగ పొగ్గమెంటు ప్రజల సభలో వెల్లడించినవారు అందుల కామె యొసంగిన ప్రత్యుత్తరము వెల్లడికాకుండ చేసినని గదా వీనివలన తేలును. ఆమె య సహాయ మై నిర్బంధము ననుండగ ఆమెపై నిందలను మోపుటకు వారు పూనిననిగదా వీనివలన తేలును. ఇంకొకటి దాదాభాయి శాకోజీగారు చనిపోయినపుడు ఆమె శాకోజీగారి కుమార్తెను సానుభూతిని తెలుపుచు కుప్పిన తంతివార్తకు ప్రత్యుత్తరము జిల్లామేజిస్ట్రేటు పరిమళముననే ఆమెకు చేరినను ఆకార్యము నిబంధనలకు వ్యతిరేకమని అతడు మనవారికి వ్రాయుటయేగాక రహస్యముగ విచారణసలిపి ఆముప్పురియందును నేరము మోపి ఇప్పుడు క్షమించిననియు ఇకముందు మరల నిట్లు జరుగగూడదనియు నతడు వారలను హెచ్చరించెను. బిసెంటుమ్యు అరచేలువాడిగా గా న్నసహాయశీలియం దున్నారు. వాకిలి నానాటికి దుర్భర మగుచున్నది.

అరచేలుగారి బట్టలను బంగారా ఆద్యాయుండి పంపగా అందులో తంతివార్తగాని ఉత్తరముగాని లేదని పూచీకత్తు కోరబడినది. అట్లు పూచీకత్తునిచ్చి దానిని నెన్నాను అనుచుతించెను. ఇంతయు జరిగిన వెనుక మరల నాబంగిని విప్పి చూడకుండ పంపలేదు.

ఇటీవలి చిత్రము మనవారు ఎన్నిసహాయములు పతాకమును దింపి వేయవలెనని ఇటీవల దొరతనమువారిక లేఖ వ్రాసిరి. ఆపతాకము ండుట ఆ తే ప టి యు ను ట ఇంతవరకు మననాయకులు నివసించు గృహమునందు మాత్రము వారి స్వాతంత్ర్యమునకెట్టి యభ్యంతరమును కలుగలేదుగాని వారికి చిల్లరయిబ్బందులు మాత్రము కలుగుచున్నవి. జండాను తీసి వేయవలెనని వ్రాయబడిన లేఖ కేమి యుత్తర మి య్య బ డి న దో తెలియదు గాని దొరతనమువారు దానిని తీసివేయ దలచినచో వారి కన్నిటికి ననుకూలమగు దేశరత్నక కాసనబలమునే యుపయోగించి దానిని తీసివేయవలసి యుండును.

బొంబాయి కాసనసభలో నొక ప్రశ్నకు వెల్లిండ్ల ప్రభు వొసంగిన ప్రత్యుత్తరము వలన బొంబాయి దొరతనము అఖిలభారత దేశీయ మహాజనసభ, యావద్భారత మహమ్మద

న్యాయస్థాన వార్తలు.

అడవిలో పశువులను మేపుట:— తిరుపత్తూరునందు రాఘవుడు, తోరలింగము అను నిద్రుడు కయితులు తమ పశువులను దొరతనమువారి అడవిలో ప్రత్యేకింపబడని బుర్రులయందు మేపుటచే తిరుపత్తూరు మేజిస్ట్రేటుగారు చెరియొక 1000000 లు జూల్గానా విధించిరి. మేజిస్ట్రేటుగారి తీర్మానముపై హైకోర్టునందు ఆసలు చేయుబడెను. ఏ పద్ధతుల ననుసరించి మేజిస్ట్రేటుగారిచే కేసు విధింపబడెనో ఆపద్ధతులు సరిగా లేవనెడన తిరిగి పునర్విచారణ చేయునని త్తయు కేసు హైకోర్టు వారిచే తిరుపత్తూరు మేజిస్ట్రేటు వారికి బంపబడెను.

పిస్త్రీలు ప్రమాదము:— మన్నారగుడిలో ప్రమాదవశమున ప్రేల్వబడిన పిస్త్రీలుగుండు గిరిబి. ఎస్. సాంబశివయ్యగారు మృతిమొందిరి.

పితృహక్య:— ఫరీద్ పురమునందు ఉప్పేద్రలాల్ బోసు తండ్రి తన మొదటిభార్య చనిపోయినందున 2 వ వివాహము చేసికొనెను. తండ్రికిని సవతితల్లికిని కుమారుడగు ఉప్పేద్రలాల్ బోసుకును అపుత్రపుత్ర కయ్యములు జరుగుచుండెను. గత ఫిబ్రవరి నెల 28 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు తన యంటికి సమీపమున నున్న చెట్టునీడను బండుకొనియున్న తన తండ్రిని ఉప్పేద్రలాల్ బోసు చంపివేసెను. పేరస్థునిపై కేసు చేయబడి ఫరీద్ పురము జడ్జిగారిచే ఉరికేసు విధింపబడెను. జడ్జిగారి తీర్మానముపై కలకత్తా హైకోర్టులో ముద్దాయి అంటుచేసెను. కలకత్తా హైకోర్టువారు ముద్దాయికి విధించబడిన ఉరికేసును రద్దుచేసి అతనిని వదిలివేసిరి.

చెరువులో బెబ్బుట:— కాసరాళి, బాదరాళి అను నిద్రుల అన్నదమ్ములు కలకత్తాలో నివసించు చుండిరి. ఒక నాటి సాయంకాలము 6 గంటలకు బాదరాళి తనగదివద్ద కూర్చుని యుండగ కాసరాళివచ్చి, వానిని కట్టలో గట్టిగ గొట్టి నారంభించినందున సమీపములో నున్న చెరువులో బాదరాళి దుమికెను. ఈతనితోగూడ కాసరాళి నీటిలోనికి దుమిక బాదరాళిని కొట్టుచుండెను. ఆదాని బోవుచుండిన వారు బలంతమున వారి నిద్రులని నీటినుండి బయటకు తీసికొనివచ్చి, బాదరాళిని వైద్యశాలకు దోడ్కొని వెళ్లిరి. కాసరాళిపై కలకత్తా జడ్జిగారి వద్ద కేసుచేయుబడెను.

ఎం. జి. పంటుగారి అన్యకాగిత ప్రకటనము:— వీని నందుకొంటిను. వీరు కొన్ని జౌషధములను ప్రకటించిరి. గాన కాలైక- సిక్కిలైక- అట్టిక- గాంధర్వాక- హోమైక- సిసర- హోమ- కయిర్- మెంటువైక- అను జౌషధములను వీరు విక్రయించెదరు. మొదటిని కండును గుళి వ్యాధులకును మూతరని శ్రీలకును న్యాధికి బలము కలిగించుచు నుపయోగించుటయునది కోజియులకు కండు అడకని తలమునె ఏవనది దంతచూర్ణము. కలయు వారు ఎం. జి. పంటు 312 మెంటు స్త్రీలు మదరాసు అనివ్రాయవలెను.

వీరు సంఘము హోమయూలు యుద్ధమును కోరు విషయములకు వేవలను ప్రతిపాదించి స్వప్నమైనది ఇప్పుడు హోమయూలు పతాకమును దింపి వేయవలెననుటలో వెంటుండప్రభువు గూడజ్జిభావను నే వెల్లడించెను. కాని హోమయూలు యుద్ధమును సామ్రాజ్యమునుండి విడికోనగోరుట లేదనియు సామ్యభౌమునియందు సంపూర్ణమగు రాజధిక్తితో సామ్రాజ్యాంతర్గతమగు స్వపరిపాలనమునే హోమయూలు యుద్ధమును కోరుచున్నదనియు ఏప్రభువు లిరువురును తేర్చగా తెలియుచున్నాను. హోమయూలుపతాక మందులకే విన్నామగనన్నది. దానినే వెంటుండప్రభువు ప్రతినిధిం చేసెను.

ఇట్టి స్వపర్యాక విషయభూతి ఎంతకాలము జరుగవలెను? వీనికి భారతీయతే ప్రత్యుత్తర మొసగవలెను. సభలుచేసి ఖండన తీర్మానముల నొనరించు సంకేమాత్రముతో చాలగు. దొరతనమువారు వానిని సుకుచేయుటయేలేను. చురుకుదనముతోగూడిన నిహమ్మని సముపేతమగు స్వదేశీయము వ్యాప్తముకావలెను. ప్రజలు నాంధించు చున్నది వాకిలిమత్తముగాదు. కార్యరీతి. నిష్పాధావాసముల వలన జాతియోధ్యయమునకు చాలకలు కలిగినది. హిందూదేశమాత్ర రక్షణసమర్థుని ప్రపంచమునకు స్పష్టమగుట వీనివ్యాప్తిక త్వకసమగు ప్రథమ ప్రయత్నము. నిర్బంధితుల విమోచనమే ప్రబలమగు ప్రస్తుతావసర నిదర్శకము.

సానికవార్తలు

హైకోర్టు నెలపు:— ఆగస్టు నెల 2-వ తేదీ జంధ్యాల పొన్నమి పండుగదినము గాన హైకోర్టు మూడుబహుని తెరిచుచున్నది.

రాయపురం ధర్మ అన్న శాల:— ఎఫ్. బైరమ్ సామె గారి ప్రేరేపణవలన రాయపురము ధర్మ అన్న వానశాల వారు ౧-౧-౧౭ 27 వ తేదీని 100 మంది వీరులకు అన్న వాసము చేసిరి.

దక్షిణభారతీయా బ్రహ్మసమాజము:— చెంగా బజారు యొద్దనున్న అన్నాపిళ్ళేళ్ళి 97-వ గృహముననున్న ఉపాసన మందిరమున ఈ నెల 29-వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 6-గంటలకు కే. కె. నానాబాబుగారు ప్రాథమ మొనరించెదరు.

శ్రీ విద్యాసంబద్ధామివారి యభిషేకోత్సవము:— శ్రీ 29-7-17, ఉదయము 9 గంటలకు వరదయ్యకిళ్ళిలో టంకశాల సమీపములకు సమీపమున నీరుత్సవము జరుపబడును. శ్రీశ్రీసాయంకాలము 4-గంటలకు భక్తిని గురించి యుపన్యాసించెదరు.

ఆంధ్రంగి గ్రామచరిత్రము:— ఈ గ్రంథమును కృత్జ్ఞతతో నందుకొంటిను. ఇదియొక నవనగ్రంథము; చరిత్ర. గ్రంథకర్త పులకర్తి వేంకటరాయుడుగారు. నెల 0-6-6. కలయువారు కావ్యదర్శి భారతీయ పరిషత్తు ఆంధ్రంగి, దాదారాయం బోర్డు నోవావరజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

దేశీయప్రాధికార సమాజము:— ఈ జూలై నెల 29-వ తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు వెరంబూరిలో రామబాబుగారు 1-15 నెలల గణనమున కొకప్రాధికార సభజరుగును. ఆ ఆస్పత్యముగాను ప్రాధికార సభి సభిని చరిత్రను గూర్చి యుపన్యాసించెదరు.

వీధిబాలుర పాఠశాలల సంఘము వారు:— చేతిపట్ కాన్ని చేమను మోడలు పాఠశాల గణమున ఆది వాము (29-7-17) సాయంకాలము 6 గంటలకు యాసంగి మువారి ఏర్పాటుక్రింద పర్యవ్యాప్త పాఠశాల పండితులు సి. ఆర్. వింజరాజు మునిమాతగారు ప్రసంగమున ఉపన్యాసించును.

చెన్నపురి ద్రవిడసంఘము:— కె. సి. ముద్రాశ్వాస్యము శిక్షిగారి సభాపత్యము క్రింద కే వ్యవస్థాపకు మొదలగువారు గారు 'ద్రవిడ ఆభివృద్ధి' గురించి ఆవాము (29-7-17) సాయంకాలము 6 గంటలకు తిరుపత్ కే. కె. కె. వీధి 146, 147 గణములందు ఉపన్యాసించెదరు.

శ్రీ సంగీత శాల:— శ్రీమతి నగవ్వతీ బానిగారి వారికభ:— ఈ నెల 29 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము ౧౦-4-15 నకు ఆస్థానియను శిక్ష వై. ఎం. జి. పి. మందిరమున గోల్డె హాలులో ప్రాహ్లాదనతము విద్యుదీయనకు శ్రీ సంగీత బాయి గారు నందనూ చరిత్రమున గూర్చి ద్రవిడభాషయందు కాలక్షేప మొనరించెదరు.

బ్రతికియుండగనే పూర్వబతుట:— ఎఫ్. మోరు హైకోర్టునందు నీటిగొట్టుములు నేయుటకు కాయలు త్రవ్వించుచు ముగ్గురు కూలివాండ్రపై గట్టు ప్రాగు చేయబడిన ముగ్గు పడి వారు నగము పూర్వబడిరి. దర్శనము కొంతయంది కూలివాండ్రును సరికొందరును వారిని బయటకు తీసుకొని పోయిరి. కూలివారికి కొంతము గాయములు తిరిగింది.

విద్యా సభాకార్య వివేకము:— కె. గుంటి విద్యాసభకు అధ్యక్షులగు ఎఫ్. ఎఫ్. ముద్రాశ్వాస్యముగారి ఉపన్యాసమును ఆహ్వానసభాధ్యక్షులగు ఎ. సి. ముద్రాశ్వాస్యముగారి ఉపన్యాసమును, తీర్మానములగు, ఇతర ఉపన్యాసములును గలవు. తే. నెల ౧౦-0-0 మాత్రమే కలయు వారు హోమయూలు బుక్స్ సాపు, ఎస్సెస్. మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

విషయానుక్రమణిక.

ప్రజలు-జమీందారులు	3
గోదావరి జిల్లాలోని తొలగాకాలు	4
స్థానికవాదాలు	5
ప్రధానవ్యాసము	
విరిషు మహాసభ	6
వృత్తాంతములు	7
విరోధామహాసంగ్రామము	
విశేషతంత్రీవాదాలు	8-9-10
స్థానికస్వపరిపాలనా సమస్యలు	11
ఇంగ్లీషు తంత్రీవాదాలు	12, 12½, 13
ప్రజాభిప్రాయములు	13-14

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ జూలై నెల 28-వ తేది

శనివారము

విరిషు మహాసభ

“భారతదేశము, ఆంగ్లాధిపత్యమున “విశ్రాంతి కౌరవము” మను పదము (Prestige) దీనివైచిత్ర్యము, నీచారి ప్రమోదమును కలుగజేయుచున్నది. హిందూదేశము నీ పదమునకు మూలమున కాపాడుటలేదు. వ్యాపకమును సంపాదించుట ప్రయత్నించుటలేదే హిందూదేశము మాత్రమే యున్నది. రాజుగారు పాఠశాల యంగీకారమునై మా పరిపాలన మాధ్యమము యందును. ధర్మమైన ఆశయములను దొరతనము వారు వ్యాపకము కలుగజేయుచున్నారని ప్రజలు గౌరవించుటలేదు, ప్రజాంగీకారమునకు బుర్రాది. హిందూదేశప్రభుత్వ కార్యదర్శి యగు మంజుగారి వాక్యములు.

ఇట్లాండు స్వరాజ్యసమస్య బహిష్కరించుటకై ఈ నెల 25 వ తేదిన సభగూడెను. ఆవలంబించు పరిస్థితి విచారణపక్షమునూ యీలోచించుట కొక యుపసంఘమును నియమించి, రాజావు నెల 8 వ తేదీవరకు సభ నిలువజేయెను. రూటరు తెలిపినవాద నిజమయినయెడల సభావిషయమై జనుత్పత్తి యుత్సాహము జూపలేదని తెలియుచున్నది. తెలియగారు గానించినపుడు మాత్రము ప్రజలు కొంత యుత్సాహము గనుపజుచిరి. సభలో, పాఠానుట కింతవరకును 95 మంది మాత్రము ఆహ్వాన మంగీకరించిరి. స్వాతంత్ర్య జాతీయ వాదులగు ట్రైబయనుకక్షవాది సభలో పాఠానుటకు నిరాకరించిరి. ప్రధానమంత్రియగు లాయకు జాగ్రత్తగా ట్రైబయను గాని తమ నిశ్చయ మెటులయినను మార్చుకొనుట యుక్తమని ప్రతిపాదించిరి. కాని ట్రైబయనుగా ప్రమాత్రము పెనుదీయలేదు. ట్రైబయనుగా సభ జయముగాంచదని దృఢ నిశ్చయమై యున్నారు. అల్పస్థునాయకులు, స్వాతంత్ర్యముగాంచు ఇట్లాండుదేశమున అల్పస్థు రాష్ట్రము భాగముగనుండుట కంగీకరింపరు. అల్పస్థు నాయకులు ప్రాబల్యమును మతములు. వీరు ఆంగ్లేయ వంశజులు. ఇట్లాండుదేశము తమ యధీనముక్రింద నున్నపుడు అల్పస్థురాష్ట్రము బ్రవేశించి, దానిని నివాసభూమిగ నేర్పజుచుకొనిరి. పరిపాలకులజాతితో జేరుటచే వీరు సకలైశ్వర్యములతో తులనగూచుండిరి. ప్రభుత్వోద్యోగములలో నున్నతదవల బడయుచుండిరి. సమీపవర్గు లగుటచే ఇంగ్లాండులో నున్న ఆంగ్లప్రజలకిన్న, విరిషు ప్రజలన్న వీరు అలసభావముతో ఏర్పించుచుండిరి. విరిషు ప్రజాశయములన్న వీరికి సరిపడదు. ఇట్లాండు ప్రజాభికార మితీయించుట వీరి కేమాత్రము గుచింపదు. ఇందుకు వీరి స్వాధీన కారణము. ఇట్లాండు

నకు స్వరాజ్యము లభించిన, వీరి యాస్పత్యము నకు భంగము కలుగునని వీరికి భయము. అందుచే ఇట్లాండునకు స్వరాజ్య మొసగు ప్రయత్నముల నన్నిటిని వీరు విఫలము గావించిరి. ఇట్లాండులో వీరి స్థితిని హిందూదేశమున ఆంగ్లేయప్రాంతపుల స్థితితో బోల్చువచ్చును. అన్ని వాంఛలకన్నను అధికారవాంఛ ప్రబలతరమయినది. నలువది వత్సరము లధికారము వహించి, యుపకారవేతనము బొంది, జరాభారముచే క్రుంగిన శతవృద్ధుగూడ, అధికారవాంఛను విడనాడ జాలక, పట్టుదలతో నేకార్యము నిర్వహించుట కయినను జవనత్యము లుడిగినవని దెలిసియుండెను, పూర్వాశ్రమము బోలిన నారవడదని సంపాదించుటకు కడుశ్రమ కు లోనగుట అనుదినము గాంచుచున్నారము. ఇట్టి యధికార వాంఛప్రాబల్యము యావను లలో నందుటయం దెట్టి యాశ్చర్యము లేదు. అల్పస్థు నాయకుల పట్టుదలచే, విరిషుసమస్య స్థిర భూయిష్టమయినది. విరిషుదేశమున్ననో ప్రత్యేక ద్వీపము. భాష కల్పిక్కు-భాష. మతము రోమనుకాతలిక్కు మతము. చారిత్ర సాంప్రదాయములు వేర్వేరు. దేశ, మత, చారిత్ర, భాషాసాంప్రదాయ విశేషములు ప్రస్తుతమై గానించుచున్నపు డట్టి దేశమునకు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున స్వాతంత్ర్య మొసగుట వ్యాయమేగదా! ఈ వ్యాయమును గ్రహించని హేతువుచేతనే, విరిషుసమస్య నానాటికి తీవ్రతపెరిగినది. పార్టీలుగారు జాతీయోద్యమమును మొదలిడినపుడు దానిని సక్రమ పద్ధతులనై నాధారకరచేను. ఆదోళనము తీవ్రతపెరిగిన ప్రభుత్వమువారు జాతీయవాదులను రాజద్రోహ నేరముక్రింద విచారించిరి. పార్టీ లనేక మార్లు చెరిసాలయం దుంచబడెను. ఆదోళన మడచుటకు వాక్పాతంత్ర్యము, పత్రికా స్వాతంత్ర్య భంగ మవసర మయ్యెను. నిర్బంధములు సర్వ సామాన్యముగ ఉదార పాక్షికుల ప్రభుత్వములోనే సంభవించుట ఆచారమై యున్నది. గ్లాడుస్టును మహా మంత్రివంటి రోజాదార్యమంత్రి నిర్బంధ శాసనముల బ్రయోగించవలసి వచ్చెను. కాని గ్లాడుస్టును మంత్రియు, ఆతని ప్రీయశిష్యులగు జానుమార్లాగారును విరిషు సమస్యను తృప్తికరముగ పరిష్కరింప లేదు యావచ్చుచి ప్రయోగించియు, అల్పస్థు నాయకుల పట్టుదలచేతను, ఆంగ్లదేశములోని పూర్వాచారుల ప్రాస్పర్శ్యచేతను, విఫలమైరి. గ్లాడుస్టును మంత్రి యీ సమస్య విషయమున జనానురంజకుడు గాక తమ పదవికి రాజీనామ మొసగవలసినపాడయ్యెను. అప్పటి నుండియు విరిషు సమస్యను తృప్తికరముగ పరిష్కరింప సామర్థ్యము గల రాజనీతిజ్ఞుడు దృఢింపలేదు. ఒకవంక జాతీయవాదుల వాంఛలు గాఢత పెరిగెను. మరొక వంక అల్పస్థు నాయకుల పట్టుదల పెరిగెను. జాతీయవాదుల నిరాశ దినాదినాభివృద్ధి గాంచెను. అనేకులు తమ యాశయములు ఫలము గాంచవని నిరాశపెరిగి, అమెరికా దేశమునకు, అధినివేశ రాజ్యములకును వెదలి, యక్కడ స్వయంకృషిచే సభక సంకల్పములయిరి. కాని వారి మానసములలో విరిషు సమస్య ఎల్లప్పుడును తాండవ మాడుచుండెను. స్వదేశములో నుండిన జాతీయవాదులు కొందరు తీవ్రవాదులై ఆంగ్ల దొరతనమువారి పరిపాలనమునకు సాయము జేయు మను ప్రతిజ్ఞ బూని, పార్లమెంటు సభలో సభ్యత్వము నంగీకరింపక ప్రభావభాగము మాత్రము గావించుచుండిరి. మిగిలినవారు సిక్విఫ్ కక్షలో జేరి, సక్రమపద్ధతులతో దృష్టిపెరిగి, రాజ్యము మాంముల గూడ నవలంబించి ఇట్లాండునకు

సంపూర్ణ స్వరాజ్యము నాశించుచుండిరి. అల్పస్థు వారి రాకవైపు తీవ్రకక్ష పెంచుచుండ, సిక్విఫ్ కక్షవారు దినదిన ప్రాబల్యము వహించుచుండిరి. ఆస్పిక్తు మహాశయుడు మంత్రిత్వ పదవి వహించి ఎటులయినను సామ్రాజ్యమును నిరంతరాదోళనమున ముంచివైచుచున్న యీ సమస్యను తృప్తికరముగ పరిష్కరింప బూనుకొనెను. ఆస్పిక్తుగారి సంకల్పమును విఫలము గావించి అల్పస్థు నాయకులగు బోనర్లాగారును, కార్నెగారును భృజపెట్టిరి. తిరుగబాటుకు సంసిద్ధులై, బహిరంగముగ దొరతనమువారి నైస్యముల నెదుర్చుటకు అల్పస్థు నైస్యముల దయారజేసిరి. వీరికి పోటీగ, జాతీయ వాదులు తమ యైచ్చిక నైస్యముల సిద్ధముగావించిరి. ప్రభుత్వ శాసనముల నిరాకరించి యుభయ పక్షములవారును నిర్భయముగ సైనికుల తయారుజేయుచున్నపుడు, ఆస్పిక్తు మహాశయుడు వేగిరకడక, నిర్భరముతో కాలపరికల్పమునకై ప్రతీక్షించు చుండెను. ఈ యంతకలహముల గమనించి, జర్మనులు ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము విచ్ఛిన్నము గావించుట కిది సమయముని సంగ్రామమునకు కాలుద్రవ్విరి వెంటనే జాతీయవాదులు తమ సామ్రాజ్య భక్తిని వెల్లడించి ఆదోళనము మానివైచిరి. అల్పస్థు వాదులు సంగ్రామసాహాయ్యమునకు బూనిరి. ఇరు కక్ష లా సమయమున సంతరించెను. జాతీయవాదులు స్వపరిపాలనము త్వరలో నొసగబడునని గంపె డాశతో నిరీక్షించుచుండిరి. మరొక మారు వీరి కాశాభంగమయ్యెను. లార్డిను అను విరిషు సాంఘికవాది సమ్మెకట్టు గావించెనని చెబుసాలయం దుంచబడెను. ప్రభుత్వమునై సంగ్రామమునకు సంసిద్ధులైన బోనర్లా, కార్నెగారు మంత్రి పదవుల నలంకరించిరి. ఇందుకు ఫలితముగ ఇట్లాండులో సిక్విఫ్ కక్షవారి ప్రాబల్య మెక్కుడై, ప్రజాస్వామిక ప్రభుత్వ సంస్థాపనకొరకయి, పరివర్తనము జరిగెను. తాత్కాలికముగ నది యడచివేయబడినను రెడ్లండు మొదలగు బాధ్యతగల నాయకుల ప్రాబల్య మంతరించెను. అమెరికాయందును, అధినివేశ రాజ్యములలోను విరిషుప్రజల యుద్దేశ మితీయించెను. అమెరికనులు మిత్రముడలతో జేరిన నాటి నుండియు, విరిషు సమస్య పరిష్కరింపబడినగాని, సంగ్రామకార్యముల నిర్వహించుట సుసాధ్యము కాదని సందేహ ముపుచుండిరి, ఆంగ్ల రాజ్యాంగ వేత్తలు గూడ విరిషుసమస్య ప్రముఖతను గుర్తించి, విరిషు మహాసభను నెలకొల్పిరి. ఈ సభ యందు ట్రైబయను కక్షవారును, సిక్విఫు కక్ష వారును పాల్గొననిరాకరించిరి. వీరల శాంతిచిత్తుల జేయుటకు విరిషు విప్లవకారులను కారాగృహ విముక్తులజేసినను, వీరు సంధికియ్యకొనలేదు. విరిషు సభవలన నెట్టి ప్రయోజనము సమకూడదనియు, అల్పస్థునాయకులు తమ రాష్ట్రమును ఇట్లాండులో నుంచుట కంగీకరింపరనియు, అల్పస్థు వేరగుటకు తా మంగీకరింపమనియు, ఇట్టిసభను నిర్మించి ప్రపంచమునకు విరిషువారలలో పోరాటములు గలవని చూపుటయే దొరతనమువారి యుద్దేశమని యు సిక్విఫ్ కక్షవారు చాటుచున్నారు. ఎల్లజనుల సమ్మతి దీసికొని, అందులో నెక్కువ ప్రజలెటుల సమ్మతుల నిత్తురో ఆవిధమున పరిపాలనా విధానము నేర్పరచుట యుక్తమని ట్రైబయనుగారు వాదించుచున్నారు. సిక్విఫ్ కక్షవారు ఇట్లాండు దేశములో నియోజకాధికారము గల విరిషుప్రజలందరు సమావేశమై యాలోచించి, అధికసంఖ్యాకులంగీకరించినచో సంపూర్ణ స్వరాజ్యము నిచ్చుట కట్టిసభ కధికారముండవలయునని వాదించుచు

న్నారు. వీరలు వాలోమురూపులతో తృప్తిజెందక సంపూర్ణ స్వరాజ్యము గోరుచున్నారు.

ప్రభుత్వమువా రీసమయమున తమ శక్తిని తమ ధారపోసి, వివిధపక్షముల వారిని సంతృప్తుల చేయుటకయి, యత్నముల సలుపుచున్నారు. పారిశ్రామిక కక్షవారికి 7 గురు ప్రతినిధుల నిచ్చి, దొరతనపువారి నియమితసభ్యులు ఐదిఘ ప్రజాశయ సాఫల్యమునకయి బోరాడుచున్న వారే. సర్వకాఫర్డు మెకులాగ్, గొల్లింగు, బర్మిట్రామిండిలు మొదలగు దొరతనపువారి నియమితసభ్యులు సుప్రసిద్ధులగు ఐదఘ పక్షపాతులు. ఇక అగ్రాసనాధిపతిగ నియమింపబడిన సర్వ హోలేసు క్లక్ కెట్టు గారు ఐదఘ ప్రజాశయములను బాగుగ గుర్తెరిగి, ఐదఘప్రజల యభ్యుదయమునకయి తన బీవితము ధారపోసి, యెల్లరచే గౌరవింపబడుచున్న మహామహుడు.

ఇన్ని యనుకూల కరిస్థితుల దొరతనమువా రేర్పడినను, ఐదఘప్రజలలోని తీవ్రవాదులు తృప్తిజెందని కారణ మేమియుండును? ప్రభుత్వ ప్రయత్నములు సకాలమున గావింపబడ లేదు. ప్రజలలోని నిరాశప్రబలి, హెచ్చించుచు గూర్చి తృప్తిజెందుకాలము దాటినవిచ్చుట, హెచ్చించుచు సమస్య నిర్వహణ యత్నములు సాగింపబడినవి. వ్యాధి మొదలైనపుడే, బేషధనేవజేయుట శరీరా రోగ్యమునకెటుల తోడ్పడునో, అశాంతి ప్రబలము గాకమున్న చికిత్సగావించి దానిని చూపుమాపుట రాజ్యాంగవేత్తల యత్యంతవ్యధర్మము. దక్షిణాఫ్రికాలో బోయరుసంగ్రామానంతరము, ప్రజలవిరోధులైన బోయరులకు పరిపాలనా స్వాతంత్ర్యము దూరదృష్టితో నొసగుటచేతనే సుదిగ్ధ సమయ మరుదొంచినపుడు బోయరుయధ్యక్షున శత్రుపక్షము వహించి పోరాడిన బోతా, స్ట్రెట్సు మొదలగు మహాయోధులు సామ్రాజ్య పక్షమును వహించి జర్మనుల చించి చెంబాడుచుండుట సంభవించినది. ఆంగ్లేజీ ముఘనులచూపిన రాజనీతియొక్క విలువ యీ లక్షణమున ప్రస్ఫుటమైనది. అట్టి యుద్ధారభావముతో నింతవరకును ఐదఘ సమస్యను నిర్వహించుటకు యత్నముల గావింపని కారణముచేత, ఐదఘ సమస్య క్లిష్టత జేరినది అయినను, ఆంగ్ల రాజనీతి, ఈ సమయమునకు దగినటుల విజృంభించి, ఐదఘ ప్రజల సంతృప్తుల గావించి, అంతఃకలహముల బోనాడి, సంగ్రామ విజయ పతాకమును శీఘ్రమున నెలకొల్పును గాక యని గోరుచున్నారము.

పిరుదములను గొనుట.

ఈశ్రీక క్రిందను లండను ప్రెస్సుపత్రిక యందు జూను మాసమునం దొక వ్యాసము ప్రకటింప బడినది. ఆవ్యాసము నందు బిరుదములను బొందుట కెన రెంతవరకును వ్యయమును చేసింది శ్రమపడినది పొందిన వారి పేర్లు కెదుట వ్రాయుట తగిన ప్రాశస్త్యమును తెలుపబడినది. ఇటులు చేయుటకలన నిరుదయను బొందుట కెన రెంతవరకును చేయవలసినది తెలిసియుండును. ఈ భావమును వ్యాఖ్యానము చేయుచు హిందూ దేశము నందలి నిరుదయదాసులను గురించి ప్రెస్సుపత్రిక ఇండియా వ్రాసిన భావము గమనార్హము. "భరత ఖండము నందు సర్వ బిరుదము గాని మహాక బిరుదము గాని లభ్యమైనపుడు అట్లులు లభ్యమైనది ఎంతకు లభ్యమైనదియ ధన మే విధమున సహకూడినది నిర్ణయించుక నులభము. ఈపద్ధతి కది మంచి ప్రశంస. కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట 2,25,000 లకు సర్వ బిరుదము లిక్రయమునకు నిర్ణయముగఁజేసిరి. ప్రెస్సుపత్రిక గోరడి సంగ్రహణ మీ దేమునందును జేయుట సుమంజసు." బిరుదములపట్లను ఆంగ్లేయైందః పత్రిక చూపిన గణన భావము గమనించినపుడు నాని విలువ సుస్పష్టమగుచున్నది. పాలకులు వర్తమానకాలమునందునలె బిరుద ప్రధానమును జేయుచుండునంతవరకును గానిని దేరీయులం గాత్మగోచము గలవా రంతగ నాకాక్షింప. ఇట్లవ నొక మహాశయము రావుసాహెబు బిరుదమును రాకొచ్చిన విషయము లహిరంగరహస్యము.

వృత్తాంతములు

హిందూదేశమునందలి పరామరాష్ట్రములలో వనిచు విచ్చివాండ్రు (డిటిహారాష్ట్రములందలి విచ్చి అనుపథులలో జేయుటకు పరామ దొరతనము వారితో యేర్పాటులు జేసికొనబడెనని రాజప్రతినిధిగారు ప్రకటించిరి.

శ్రీనిగరమున స్థాపింపబడునట్లు హాల్దింజి (భిల్లి) శ్రీ వైద్యకళాశాల సహాయము వచ్చిమార్తె పరగణాలవారు 22,421-11-3 ల విరాళముల నందిరి. ఆరాష్ట్రమువా రిందునివృత్తి మిచ్చిన ధనము మొత్తము రూ 50,000 లు.

దక్షిణగౌరవము లందయు జూలై 27 వ తేదీ నొక బహిరంగసభ గావించి అగు బీసెంటు ఆరండేలు, వాడియా గారల నిర్బంధావాసమును గూర్చి తమ యసహ్యతని తెలుపుచు సభికులంద రేకగ్రీసముగ నొక తీర్మానము జేసిరి.

ఇదివరలో దొరతనపు సేనను జేరిన వై లలో, ఇండియా మంత్రిగారి యధికారమున ఇండియను మెడికలుసర్వీసులో తాత్కాలికపు లెఫ్టినెంటు సర్జనులుగ నియోగింప బడినవారి ఖరారునామాప్రతములకు స్టాంపులు మొదలగునవి అంటింప నక్కరలేదని దొరతనమువారు పలికిరి.

విశ్వవిద్యాలయ పటాలముల శేష్వరను నుద్దేశముతో కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ సంఘసభ్యులవైతే తమ పరిని ప్రారంభించిరి. స్కాటిషు చర్చి కాలేజి విద్యార్థులసభలో 27 గురు విద్యార్థులు హిందూదేశ రక్షకబలమున జేరిరి. ౧౮ కొలది దినములలో 103 గురు ఆ బలమున శిక్షకొనబడిరి.

నిర్బంధప్రారంభ విద్య:—యధ్యయ ముగిసి దేశము మామూలు స్థితిలో నున్నప్పుడు ధనము సమకూరిన పిచ్చుట ప్రారంభవిద్యను నిర్బంధమునచేయుటకు గూర్చి బొంబాయి దొరతనమువారు మాత్రమే గాక హిందూదేశమున నన్ని రాష్ట్రముల దొరతనమువారును గూడ వాలోబింతురని వెల్లిండుడక ప్రభువుగారు తెలిపిరి.

పదవ తలక్రిందగుట:—రంగూను రానులు సరస్సు నందు పడవల పంపెములకొరకు పడవనడుపుట ఆర్యసింపు చుండిన డి. ఆర్. వాట్ సకగారి పదవ తలక్రిందయ్యెడి. నీటమునుగుటకు పూర్వమువారు సహాయముకొరకు వచ్చుటలు కొట్టి, పడవనడుపుటయే యధ్యసింపుచుండిన గుడ్చెల్లుగారిని పిలిచిరి గాని వారు వచ్చునంతలో వాట్ సకగారు మునిగి పోయి చనిపోయిరి.

తరుక్కులిపండ్రుమనందు డిప్యూటీ సర్జి:—ఈశ్రలము యాత్రాఫలమయ్యు, యిచ్చట వైద్యశాల లేకపోవుటచే నింతవరకును చాల నిబ్బండిగ నుండెను. కాని సహకారాధ్యభావులను ధన్యములను అను ఎస్. వి. రామస్వామి మొదలి యారుగారు వైద్యశాల శేష్వరను నిమిత్తము 2500 రూపాయల నొసగిరి. కొద్దికాలములోనే యిచ్చట వైద్యశాలయొకటి స్థాపింపబడునని ప్రుజ్ఞలు నమ్ముచున్నారు.

21 వ తేదీతో సంతుగు వారములోపల హిందూ దేశమున స్థలవాస్థితో బాధపడిన వారు 2,991. అందువలన మరణించినవారు 2,050. రాష్ట్రీయ మరణసంఖ్యలు: బొంబాయి 996; మదరాసు 90; బెంగాలు; బీహారు 74; సంయుక్త పరగణాలు 95; పంజాబు 11; బర్మా 118; మధ్యపరగణాలు 189; మైసూరు సంస్థానము 165; మైసూరు రాజ్యము సంస్థానము 208; క్షిరచ్చిహిందూదేశము 96; రాజప్రతినిధి 165; కాశ్మీరము 2.

ముస్లిముల తల్లిపరులపంచ తేరవలసినద్యు:—ఒకసటికి ముస్లిము ప్రత్రులుగలరు వారు ముస్లిముల రణరంగమున పోరుచున్నారు. ఆమెకిచట శివవాధారము లేకుండ నున్నది. తనకు సహాయముచేయవలసిన ఆమె యొకవత్సరము క్రిందిట వండలూకాకరి వ్రాసెను. నేటికెతడు నేనేమియును చేయజాలనని ఆమెకు తెలిపెను. దొరతనమువారి పొక్కగమునుండి సొమ్ముమొసంగ మీదేనితో యుద్ధసహాయులగు లోంకి పిల సహాయము చేయరాదని క్రాంతిపత్రిక యందునుచున్నది.

కరాచీ నగరమున నొక వైమానికాశ్రమమును, వైమానిక పాఠశాల కర్మాగారమును, పశ్చిమ హిందూదేశమున కచట నొక విమాన సంచారాంత్య స్థానమును నియమించుటకును ఏర్పాటుల జేయుటకు గూర్చి కరాచీ పురపాలక సంఘపు మేనేజింగు కమిటీ వారాలోబించి అందులకు పోస్టు, క్యాంపులొకంపెనీ వారి కొక స్థలమును గొనుటకు కలయు ధనము సేయగోరిరి. దొరతనము వారి యంగీకారముతో నీయుద్దేశము జననర మాసములోనే ప్రారంభ మయ్యెననియు, పోస్టు, క్యాంపులొకంపెనీ వారి యోచనము లన్నియు నాలోచింపబడుచున్నవనియు డియల్ గజెట్టుపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

వీరమాత:—ఆలిఫురు మండలమున మొక జాటు శ్రీ గలదు. ఆమెభర్త 15 వత్సరముల క్రితము చనిపోయినాడు. ఆమె కొక క్షేత్రము గలదు. అతనికి 13 వత్సరముల కుడురాగానే ఆమె నెనలో చేర్చుటకు కొనసచ్చెను. అధికారులు వయసు చాలదని నిరాకరించిరి. ఇపు డతనికి 18 ఏండ్లువచ్చి నందున నామె మరల నరనిని గొనరచ్చెను. అతనిని నెనలో చేర్చుకొనిరి. "నీవు నీప్రాణముల నప్పించియు రాజసేవ చేసిననే నాకు పరమ సమ్యక్తులగును. నీవు రణరంగమున కేగము రాజసేవ చేయుము. నీభర్తనుల నిర్వహింపుము. గాజున కాయారాలో వైద్యశ్య విజయములు కలుగునట్లు వైదమును ప్రాధింపుచు" ఆమె తన పుత్రు నాశీర్వ దించి పంపెను.

వజ్రమును దొంగిలించిన కేసు:—1916 వ సంవత్సర ఆగష్టు నెల 25వ తేదీన ఏ. ఎస్. ఏ. ఆర్. వారాయణ స్ట్రెట్టి అను నతడు మధుర మీనాక్షి దేవాలయమున విశ్వేశ్వరనకు కొబ్బరి కాయలు కొట్టుమండును. అతనిచేతివేలి ఉంగరమున పాదుగ బడిన సుమారు 5000 రూపాలు విలువగల వజ్రపు పాడి కాయలు కొట్టుచున్నప్పుడు క్రిందబడెను. అతడు దాని కొరకు వృధా ప్రయత్నములు గావించెను. అతడు ఇంటికి బోయిన పిచ్చుట గణపతికి మొక్కుటకు వచ్చియొక బండి వానికి ఆపాడి దొరకినది. బండివాడు ఆపాడిని అబ్బుల్లా అన వానికి ఇచ్చిన నెను. అతడు రెండువర్షాయములు తాక్కుట నుంచి, 6 మాసముల వెనక ఎం. వి. మక్ముగవేలు అను వజ్రపు పాడుల వర్తకునికి విక్రయింప బ్రయత్నించెను గాని దళారి దేరగాండ్రును, మన్ముగవేలునకును కమిషనులో భేదము కుదరనందున ఒక దళారి ఆసంగతులన్నియు పోలీసు వారికి దెలిపెను. పీరు అబ్బుల్లాను పట్టుకొని వారివైకేసుచేసిరి. తూర్పుకుడి మేజిస్ట్రేటువారు ముద్దాయికి 4 మాసముల కఠిన శిక్ష విధించిరి. నేరస్థుడు మధురజిల్లా బడ్డిగారివద్ద మేజిస్ట్రేటువారి తీర్మానముపై ఆశ్రయచేసెను. తగిన సాక్ష్యములేదని శిక్షవిధింపబడినదని ఆమెకుండు శిక్ష గర్హవరచబడినది.

మదరాసు నిర్బంధావాస శిక్షలు.

కలకత్తా, జూలై 27:—కలకత్తా పురమందిరమున మదరాసు నిర్బంధావాస శిక్షల గర్హించుచు సర్ రామ్ విహారి ఘోషుగారి యాజమాన్యమున జరుగనున్న బహిరంగసభా సం దిగ్ధమున కంగజే దొరతనమువారి అధిక కార్యదర్శి జె. జె. కన్నింగుగారును, కలకత్తా పోలీసు కమిషనరు క్లార్కుగారు ను రైటుబ్లెడ్లింగునవద్ద నేటి సాయంకాలము కొంతమంది యా హ్వేతుల గలసికొని వారికి ఈక్రింది దొరతనమువారి సలహాలను తెలియజేసిరి:— "పంగజే దొరతనమువారు నన్నీక్రింది సమాచారమును మీకు తెలియజేయగోరిరి. మరియొక దొరతనపు టిక్కికారు లానర్విర కార్యమును తెగవాడుటకే చేయు నుద్దేశముగఁజేసిన నీపురమందిరమున జరుగనీయబలంకొనలేను. అందుచేత ఆహ్విత పత్రికలో తెలియజేసిన ప్రకారము మదరాసు దొరతనమువారిని బీసెంటు, ఆరండేలు, వాడియా గారల నిర్బంధావాస సందర్శనమున తెగవాడుటకే జయమున్న సభ నీ దొరతనమువారు జరుగనీయజాలరు. ఇంకను అనవసరము వచ్చునెవల వారు తమకుగల యధికారముల దేనినినైన నుపయోగించి అందులకు తగిన ప్రతీకార మొనరింపగలరు.

ఈసంగతి విజేదయ సందర్శనమున నే నింకొకటి జెప్పవలసియున్నది. శాసనవిరుద్ధములు కాని మారులను గోరునిమిత్తము చేయబడునట్ల గావించుటలో దొరతనమువారి కెట్టి యధ్యంతరమును లేదు. కాని ఉపవాస్థులకు మాత్రము వా క్షియవ్యయ లేకుండమాత్ర ముపవాస్థులముల మొసగవలయును. ఈసంగత్యక సందర్శనమున నీక్రింద నుదహరించినవారచట నుండిరి. బి. చక్రవర్తిగారు, జె. ఛాచర్లగారు, సి. ఆర్. దాసుగారు, చాక్లెరు పి. ఎస్. డెన్జ్లీగారు, ము. ఎ. రాసులుగారు, జె. ఎస్. రాయిగారు, ఎ. ఎస్. చాదరిగారు, పాంచకొర్ని డెన్జ్లీగారు.

బిరో పా మ హా నం గా మ ము

జిర్న రాజ్యాంగసభలో సంది తీర్మానము-ఆస్పిక్తుగారి ప్రసంగము

(1) సంది చేసికొనుటకు ఆస్పిక్తుగారిని ఆస్పిక్తుగాను ప్రోత్సహించుట

(2) కాశ్మీర్ యొక్క రాజ్యమును రద్దుచేయు వదలుట

(3) తుల్యము-సేవలయం దసంకృతి.

(రైతుల విజయి.)

ఇంగ్లండు

పార్లమెంటు సభ; సందిచిచ్చు.

లండను, జూలై 28:— ఇంగ్లండు ప్రజలయందలి ముఖ్యమైన గామ్యమెట్ట నాల్గవారు సంధివాదుల సంఘముతరపున, 20-వ తేదీనాడు జూన్ 28-న కేంద్రపాఠశాలలో తీర్మానించబడిన ఆఫీ ప్రాయముల సందర్భా రావించి తమ సందేశముల వారికి మరల తెలుపుచు గాక యనియు, రాష్ట్రపు మిత్రమందలివారి సంగ్రహము దేశముల నాలోచించు సభలో కేవల రాజకీయ జ్ఞాన మాత్రమే గాక ప్రజాప్రతినిధులు గూడ నుండవలయు ననియు నొక తీర్మానము చేసిరి.

ఆస్పిక్తుగారు రెయిచిప్టాగు సభవారి తీర్మానమున కేమీ సందేహములు కాలములో వాని నన్నిటిని పుట్టుతూ రోవ్తరముగ తెలియజేయుచు దాని కర్తవ్యమిత్ర ప్రాయములు ఈయబడినది. మానవజాతి కంఠటికి వలయు ప్రధానాంశము సంధియే యనుట వాస్తవము. గొప్పగొప్ప జాతులన్నియు నేయే యుద్ధకేములతో యుద్ధము చేయి మూలననో, ఎందుల కింకటి మానవజాతుల పంపించు పోరు నులుపు చున్నారో ఆ ప్రధానమాలసాత్ర మాసంధివలన తెడకుండదు. రుష్యావారి ప్రేరణమున జరుగవచ్చు మిత్రమందలివారి సమావేశము సభ దాదరణయిన న్నాడు. ఆచట మరల మిత్రమందలి వారి యుద్ధకేములు కేంద్రపాఠశాలను. ఇటీవల యుద్ధమున కెంతయు ప్రధానములగు రెండుమా న్నూజరిగినది. రుష్యావారి నిరంకుశాధికార ప్రభుత్వమును కట్టించున. అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములవారు యుద్ధమున ప్రవేశించిరి. కనుక తొలుతటి యుద్ధకేముల మరల చేర్చుకొనవలసి యుండ గలవు. మిత్రమందలివైరము ప్రపంచమున స్వేచ్ఛాపరులగు ప్రజలందలి వైరములతో గూడి బలవర్ధకమై విరాజిల్లుచున్నది. ఇదివరకెప్పుడును సంభవించని యాస్పిక్తుగారి జాతుల సహజాధికారమును స్వాతంత్ర్య సుస్థాపనోద్దేశమే ప్రధానకారణము. యుద్ధానంతరమున పూర్వపుస్థితి రెట్టించునో అట్లులే యుద్ధానంతరమున గూడ నుండవలయునను సంధి బహుకరణము మేలు. అందువలన చిన్న చిన్న జాతులన్నియు వైరకాధికారుల బలవర్ధక ప్రయత్నముల పాశ్చాత్యజాతులను, సంధివలన ఏమీ రాష్ట్రములలో మార్పులుగలుగునో ఆ రాష్ట్రముల ఆఫీ ప్రామాణ్యమునకు జరుగని సంధి కాదు. సంధి కంటటికి నడియ ప్రధానకారణముగ నుండవలయును. ఆపద్ధతిని, ఆనూత్రము సుప్రకాశమున జూరని స్థితిగా నున్న వా యని యుండడిగను. రెయిచిప్టాగు సభవారి తీర్మానమును సందేహమును స్పృశింపదు. అట్టి యుద్ధకేములకు సంధి చేసికొనుటకు మార్గమును గన్పించజేయవలెను. ఈ సందర్భమున ముఖ్యమైన ముందు లాలోచించి గలదు మన్నాచుయు, మనమందలి భింపిన ప్రధానకార్యమును గన్పించుటకు చని మనమందలి చురున్నా మన ఆఫీ ప్రాయమును శత్రువులకు దోహదమునకుటలన నాకాశ్యమున చేయుట లాభము నుండగ నేరదు.

వాడ్విగారు కాశ్మీర సభ్యులు తిరస్కరణ రాదు ఆస్పిక్తుగారి మార్గప్రాయముతో చేసేటందు మన్నాచుని చెప్పిరి 'మెట్టెనాల్గవారు తీర్మానము గొప్పదీక్షింపజేసినది యట్టి ప్రాయము. ద్రిటిభూతాధికార ప్రాయము సుస్వరంగము ఏకగ్రాంతాధిపత్యోద్దేశములతో యుద్ధమున ప్రవేశించెడు. ఈ సంగతి వము యథార్థముగ న్యవసరములతో బహుగుచున్నది. ద్రిటిభూతాధికార ప్రాయమును కలదును నొంది దీక్షలయందు నిర్ణయమును కలిగియున్నాడు. మెట్టెనాల్గవారు తమ ఉద్దేశములే ద్రిటిభూతాధికారమున చేర్చినది యుద్ధమున చేసినదలవని తాత్విక ప్రాయమును అనంత పూర్వముగ గ్రహించినది. జర్మనులు తమ సందేశము విడిచివేసినట్లు మారుగ తక్కువ ప్రయత్నమున నాగినది కింకపలయనని మానుచున్నాడు.

బోనర్ల గారి విజయ వస్తుకము.

ఇందుకై నను అధికారములేని సంఘమువారి తీర్మానము నాధారము చేసికొని యేది చేసినను ఏమిలాభ ముండగలదని బోనర్ల గారు అడిగిరి.

రెయిచిప్టాగు సభవారి తీర్మానము సముద్రస్యాతృత్వమున గోరుచున్నది. అనగా నావికాధికారము గల దేశము దాని నుపయోగింపకూడదుగాని విశేషమైనక బలముగలదేశము మూక్తిముదాని నుపయోగింప నాటంకపరుపకూడదనియున్నది. బొన్ని దేశమునకు బలవంతమున ఆశ్చేసు లాకేయులవశీకరణము. చేసికొనవలసినదే నామనియిడు ప్రశ్నించెను. యుద్ధమునకు పూర్వపుస్థితి నంతయు బాగుగ నెఱిగియుండినయను యుద్ధమున నాంగ్లేయులు ప్రవేశించకతీరినది కాదను సంగతి బాగుగ గ్రహించియుండెను.

వైనిక్స్టిలినిబట్టి ఏర్పడిన ప్రస్తుతసంది యుద్ధకేము జర్మనులకు మనఃపూర్వక దోచినది కాదని ఆతడు తెలియజేసెను. బొన్ని వైనిక్స్టిలినిబట్టి ముక్కులుచేయకనే ఇప్పుడేదియో విధమున నతడు సంధివోనరించిన భౌతికకాంతిసంస్థాపన కట్టి పూచిత్వమును ఉండదు. జాతీయాభివృద్ధియు గొప్పతనమును సుక్ష్మమారుగ ప్రపంచము నంతయు మహాయుద్ధరంగమున ముంచివేయుటలన సిద్ధింపగలదను జర్మనుల యుద్ధపూర్వపు వస్తుకమున దివిదచుకొనునట్లు చేయవలయును. ప్రస్తుతవిషయ స్థితియందు సహితమురుష్యాదేశము సంగ్రామమున నొనర్చునట్లు మహాత్కారము నది యొనరింపలేదని యత డెన్నడును అభైర్యము నొందడు. మిత్రమందలి వారు తమ యుద్ధకేమును నెరవేర్చుకొనుటకు తగిన సామర్థ్యము గలిగి యున్నారని తాను నమ్ముచున్నానని ఆతడు ఉపన్యాసమును ముగించెను. తీర్మానమునకు 148 వోట్లు ప్రతిపాదముగను 19 అనుకూలముగను వచ్చినవి.

హిందూ దేశపు నాణెములు.

లండను, జూలై 27:— రూపాయి నోట్లను రెండు స్వర రూపాయి నోట్లను తయారు చేయవలయు నను ప్రయత్నములు చాలవరకు నెరవేరెను. హిందూదేశమునందలి నాణెముల స్థితి వైమచ్యుతము గూర్చి ఇంగ్లండు చేయవలయుననియు మాంట్సు బోనర్ల గారు లాలోచించుచు మన్నాడు.

మాంట్సు గారి రజత సీవేదనము.

లండను, జూలై 28:— మాంట్సు మొదలగు వారలు వెండిని గురించి యాక్రంది నివేదనమును ప్రకటించుచున్నారు. బహు ధోరణి కులధర్మముగనున్నది. హిందూ దేశదొరతనము వా డిటీవల జేసిన ప్రయత్నములవలన లండను నగరపు సరాఫరా మరింత యనుకూలముగ జరుగుచున్నది. అయినను హిందూదేశ దొరతనమువారు కోరు వెండి తప్ప అన్యత్ర యెరుకుచు చేయబడు వెండి మిగుల స్వల్పముగా నున్నది. ఇందును గూర్చి బహు భరణు లగినకారణము లేకయే యప్పుడప్పుడు విశేషముగ పోచ్చిపోవుచుండుటయు గలదు. ఇంక తగినంత వెండి యెరుకుచు యైన పిదపహిందూదేశమున వెండి ధర యాగ్రణీతికి రాగలదు.

రొండ్ల ప్రభువుగారు.

ఆహారపదార్థాధికారము

లండను, జూలై 27:— ప్రభువులసభలో రొండ్ల ప్రభువుగారు ఆహారపదార్థాధికారమునుగూర్చి తమయభిప్రాయమును తెలియజేసిరి. ఆ సేవకులగు సరుకులకు ఖరీదులుబిజీ-ముగ వెండి సోపు చేయవలసినది సేవకప్రదేశములలో కలవము లొంగింప బడుచున్నది. యుద్ధములన ఆహారపదార్థ

ముల సామాన్యపులికన మునుపటికి రెండంతలయ్యెనని వర్తక సంఘమువారు తెలుపుచున్నారు. ఆహార పదార్థాధికారము జనులు తమ ప్రయత్నములను మిత్రమండలి వారి 'నాకానిర్మాణయోచన పర్యవసానము వరకును ఇనుమడింతురు' గాక యని యతడు మనఃపూర్వముగ గోరెను. తగుపాటి లాభములతో వస్తువుల విలువలను తీర్మానించి వేయుట మంచిదని యతని యభిప్రాయము. అనవసరముగ నుండు మధ్యవర్తకుల వ్యాపారమును తొలగింపవలయును. స్థానికాధికారులకు స్థానికాహారాధికారుల నియమించు అధికారము నొసగవలయును. లాభముల వీయుటలో విశేష ప్రయత్నములొనరించువారికి కారాగారశిక్ష, విధించుటలనను, లాభములన్నియును చేయుటలనను చేరసారములు తొలగునని వారుచెప్పిరి.

నైనికాధికార సమస్య.

లండను, జూలై 27:— భారతీయ వైద్యులను విధజించుట కిప్పుడు యుద్ధ కార్యాలయము వారి కాచరణీయముగాదనియు, 'అయినను వివిధరంగములందు నైనికాయుద్ధపు చేర్పాటులు మాత్ర మే కా. గ్ర తతో చేయబడుననియు బోనర్ల గారు చెప్పిరి

ఇండియా రాజధాని విషయమై పార్లమెంటు

సభలో చర్చ

ఇండియనులకు కమిషను లొంగుట
లండను, జూలై 28:— అసభికారులకును దొరతనము వారికి ఎక్కువసోద్యమములపడి భారతీయుల వాంఛల తెలిసికొనుట అగత్య మగుటచే ఇండియా రాజధానిగ ఢిల్లీని ఏర్పరచవలసి యున్నది. అక్రమ ఇండియా దొరతనమువారు దీక్షి ఎక్కువగ సామ్యము నెచ్చించెద రాయని కామస్ససభలో సర్ బాకర్ గారు గా రడిగిరి.

డిల్లీ నగరమును ఇండియా రాజధానిగ నుంచుటకే నిశ్చయించబడినది. మాంట్సు గారు మొన్ననే తమ యధికారమును స్వీకరించుటచే హిందూదేశపు సంస్కరణల గురించి మాంట్సు గారేమియు నివ్వడు నుడువజాలని ప్రాప్యటగారు తెలిపిరి. భారతీయులకు వైద్యములందు కమిషనుల నిచ్చుటకు ఇండియా దొరతనమువారును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును యోచించుచున్నారనియు ప్రాప్యటగారు తెలిపిరి.

సాయుధాంగ వర్తక నౌకలు

లండను, జూలై 27:— ప్రజల మందలమున మార్పు మారాగారు, ఇప్పటికి 3000 ల కంటె నెక్కుడు బ్రిటిషు వర్తకనౌకలు సాయుధములుగ జేయబడినవనియు, ఇంక ప్రతివారమును అనేక నౌకలు సాయుధములు చేయబడుననియు చెప్పిరి.

ప్రాస్తు

ప రాసు వారి స్థానములు చెక్కుచెదర కుండుట.

లండను, జూలై 27:— గతరాత్రి పరాసు వారిట్లు ప్రకటించిరి.— హార్టిల్లెను పీఠభూమి దగ్గర శత్రువులు మిత్రమందలి వారికి దక్షిణముగ దారుణుగు ముట్టడి సల్పి దినమంతయు పోరుచునే యుండి. కాని అంగుళమైన ముందుకే జాలరైరి. రాత్రికాలమున మేము కోల్పోయిన స్థానములను చాలవరకు మరల గైకొంటిమి. మాంట్సులో శత్రువులు శరపరంపరగ వ్యథముగ ముప్పులను సలిపిరి. తదనంతరము రిపులు తీవ్రముగ ఫిరంగులతో హోర నారంభించిరి. దక్షిణమున క్యాన్సూ-చుట్టుప్రక్కల నామపార్వ్యమందున్న మాంట్సు బ్లాండు నరకు ముట్టడి పరిణమించినది. మాశతఫ్ఫి దేశములు శత్రువుల ముట్టడిని ప్రతిహతము జేసినవి. శత్రువులకాల్బులములు ముందు కేగ కుండగ నిశోధయ బడినవి. వైద్యులు యుద్ధప్రక్కలను శత్రువులపోరు అతి తీవ్రముగ జరుగుచుండెను.

శత్రువులత ఆచారసప్తములు కలుగుట

వారియత్నమున్నియు సఫలీకృతము గాకుండుట

లండను జూలై 27:— రిమ్ముపోయినప్పుడు కోల్పోయిన ప్రదేశములను శత్రువులుస్వాధీనముజేసికొనుటకు ప్రయత్నించగ పరాసువారు వారిని పిశాచికలు గావించి పారదోలిరి. ఇదెంతయుచాలా భానునీయమైన విషయము. పరాసు వారినిసల్పి పిప్పియుటకు జర్మనులు యత్నించుచుండగ వారి కిట్టి పరాధకమగుట చాల కోవనీయము. తద్విషయమై

పాఠ్యము, పాఠ్య 27:— బాలకన్యను గూర్చి మిత్ర
 నందేవీవారు పాఠ్యమునకును నేటికడ ముగిసెను. ఇందు
 తీర్మానింపబడిన సంగతుల నానందమునానికి చెప్పుటను
 గూర్చి అందఱుమావేళయున చెప్పుటలకును, ఈకింది తీర్మా
 నము జేయబడినది. మిత్రనందేవీవారు పరిపత్రాప్రతిపను
 గడిసిననున్నారు. వారు అన్నిటియొక్క స్వారంభకృతుల
 గానానుటకును ముఖ్యముగ బోల్కనలసాక్షాతకృతుల గానా
 నుటకును వారు మునుపటికంటె నెక్కువసంఖ్య భాగమునగు లిసి
 యున్నారు. వ్యాసమిత్రుల నిరంతరకాళికల ముద్రనవాదిగ
 నుండునట్టి పుష్పకాశా విదేవాద్యులమున కకముంచెన్నకును
 ఎన్నతరకాశము నుండునాచదను తమప్రధానాశ్రితమున నె
 నేర్చుకనును మిత్రనందేవీ వారు శస్త్రునిర్జునులు చేతులవి
 మిత్రనందేవీవారు తీర్మానింపుచున్నారు. ఇదివారికిరగము
 అన్నిటికంటె ముఖ్యమైనది.

మెసపొటేమియా

రెడ్ క్రాస్ - మెసపొటేమియా

లండన్, జూలై 24:—రెడ్ క్రాస్ సంఘమువారి తరపున 1915 సం॥ జూలై 17 వ తేదీ మెసపొటేమియా యుద్ధ రంగమునకు వలయు వైద్యసాయముల జేసినవని 57 వ్యూహ గార్నిటన్ గారు సర్ జాన్ నిక్సను గారికి తెలిపినది. రెండు వైద్యసాయపు మోటారుపడవలు కావలయుననియు అయ్యవి కప్పులేకుండగ నుండవలయుననియు జనరలు నిక్సను గారు కోరిరి. కాకానిర్మాతలు ఈరెంటిని ఆఫీసుములో సర్ఫరా జేసిరి. తక్కినసాయగ్రావి యిచ్చెదవని మామసారులు తెలియ జేసిరి. ప్రస్తుత మేమియు నవసరములేదనియు వలయుచో తా మడి ప్రదనునియు జనరలు నిక్సను గారు డిసెంబరు 16 వ తేదీని ప్రకటించుచున్నారు. ఈసంగతంతయు కామన్సుస్థలో సర్ విలియం కాలిన్గారు ప్రత్యుత్తర సందర్భమున తెలియజేసిరి.

మెసపొటేమియా యుద్ధరంగమున వైద్యసాయ మేమియు బాగులేదని తెలిసెంటు కర్నలు కార్టరు గారు నిర్ణయముగ చెలియజేయుట.

లండన్, జూలై 25:—నిక్సనుగ ప్రజాక్షేమమున గోరి వైద్యముగ మెసపొటేమియా రణరంగమున వైద్య సాయ మేమియు బాగులేదని తెలియజేసి నందులకు తెలిసెంటు కర్నలు కార్టరుగారిని బ్రిటిషు వైద్యసంఘము వారందరును అభినందించిరి. సభవారు కార్టరుగారు వైద్యములకును సామ్రాజ్యమునకు జేయుచున్న మహాపకారమును గుర్తించ వలెనని బ్రిటిషు వైద్యసంఘమువారు కోరిరి.

రణముందు సుప్రసిద్ధముగ పోరిన సైనికులకు దిరుదము లొసంగబడుట.

లండన్, జూలై 26:—ఆంగ్లాకములకు శత్రువైద్యముల వెన్నంటి ఒక మరణంగిరి, శత్రువుల రెండవ పక్షిని తీరగాత్రుడై యుండియు వశికరణము జేసికొన్నందులకు హైందవ వైద్యమును కష్టాచరమున్న జేయు బుల్లగు గారికి డి. ఎన్. ఓ. బిరుద మీయబడెనని జిల్లా ప్రకటించుచున్నది.

అడ్మి లియోపాట్స్ (గ్రాండు ఆఫీసరు.)
జనరలు సర్ ఎడ్మండు ఏలెన్ గారికిని, మేజరు జనరలు సర్. ఈ కార్టరుగారు అడ్మి లియోపాట్స్ బిరుదము లొసంగ బడినది.

అడ్మి కుగ్గో (కమండీయరు.)
బ్రిటిషు కెప్టెను వై గ్రాం బ్రిటెను తెలిసెంటు కర్నలు వైది మ్యాక్మల్ గారు అడ్మి కుగ్గో బిరుదములతో నలంకరించ బడిరి.

అడ్మి కుగ్గో (ఆఫీసరు.)
మేజరు సర్ ఫిలిప్ స్వాన్ గారికి అడ్మి కుగ్గో బిరుద మొసంగబడినది.

మెసపొటేమియా యుద్ధము.
సిద్ధా, జూలై 27:—మెసపొటేమియా వార్షికు ప్రకటించుచున్నది:—తెలియజేయవలసిన ముఖ్యవిషయము లేమియు కాన్పించవు. మెసపొటేమియా యుద్ధమును ఉష్ణ వర్షకముగ వచ్చును.

టర్కీ
తురుష్కవైద్యములు-అసంతృప్తి
లండన్, జూలై 27:—తురుష్కవైద్యములలో పని చేయుచు విదనాడినవైన గ్రేకువైద్యులు గలదికాలో ప్రవేశించిరి. తురుష్కవైద్యులకు కనుపునిండ భోజనములేదనియు, చాలతక్కువ జీత మీయబడుచున్నదనియు వీరు తెలియచున్నారు. నాక రక్షకవీరులను ముట్టడించి వీరు జన్మము వైద్యములతో పోరుచున్నారు.

కెనడా
సంగ్రామ తృతీయవర్ధంతి.
కెనడా ఉత్సవము.

అట్రావా, జూలై 26:—దుష్టశిక్షణము నిమిత్తమును శిష్టచర్యములకు ప్రకటించబడిన సంగ్రామ తృతీయ వర్ధంతిని కోభగ్నముగ చేయుదని దొరతనమువారు ఆయా గాజ్మీముల ప్రధానమంత్రిలను కోరుచు గౌరవముగ సంధి సుఖమును కనడావా రందరును శక్తివంతనలేకుండగ తమ యాదర్శుల వినియోగించి యుద్ధమును తీవ్రముగ అరిపించవలెనని. కూడ దొరతనమువారు అందరిని హెచ్చరించిరి.

రణరంగమునుండి మరలివచ్చిన కనడా సైనికులు

అట్రావా, జూలై 26:—భూమి సాగుబడి జేసి జీవనము జేసికొనుటకు రణరంగము నుండి మరలి వచ్చిన సైనికుల కందరకును సదుపాయముగ నుండునట్లు కామన్సు స్థలో ఒక చట్టము నామోదించబడినది. 160 ఎకరములభూమి ఈయ బడినది. 7500 యాభ్యయులు గూడ ఋణ మొసంగ బడినది. దీనిని మరల వీలైనపుడు యిచ్చివేయ వలయును. ఇదే ప్రకారము పూర్వము మిలరేయిండలి వారితో పోరిన సైనికులకు గూడ ఈ సౌకర్యములు చెల్లును.

జర్మనీ
జర్మనులు లేమజయములను తెలుపుకొనుట.

లండన్, జూలై 26:—జర్మను వాయువాగ్త లిట్లు ప్రకటించుచున్నవి:—సోరగనుకు దక్షిణముగ రషియనులు మువైద్యములను కొంతవరకు చీల్చిరి. దీనినిపుడు మేముపూర్తి జేసికొంటిము. రషియనులను వెనుకకుపోవునట్లు జేసితిము. ఈయాపకముగ మా పూర్వపు స్థానములన్నిటిని నైకొన గలిగితిము. టార్న పూలుకు పడమరకున్న కొండవర్గర మొండి యుద్ధములు మెసపొటేమియా ప్రదేశములను వశపరుచుకొంటిము యుక్ బూట్లు, తుమాకజులు మా స్వాధీనము జేసికొంటిము. డిట్రనియా, డిలాటెగూడ మేము వశపరుచు కొంటిము. నీప్రుసు కుత్తరముగ మేము శత్రువులకు ఒత్తిడి కలుగ జేయుట చే రషియా కాశ్చేధియను రణముఖముందున్న రషియనులు టార్నలోయకు దక్షిణముగ పోవుచున్నారు. శెర్నావిట్టు ముఖముగ రషియనులు తిగోగనునను గావించిరి. బాలెహ్ వా కొండ దగ్గరనుండి రషియనులను వెనుకగొట్టితిము.

లండన్, జూలై 27:—“వూబ్లీవీకో” పత్రిక రెయిడి ప్రాగు సభనుగూర్చి విచేషియులకు శిష్టము సంగతులను తెలియచుచున్నదనియు, అటులనే లానుకు జార్జి గారి ఉపన్యాసమును గూర్చి స్థానుగోలో నవ్యశక్తు వృత్తాంతముల ప్రకటించుచున్నదనియు “వూబ్లీవీకో” పత్రిక మహాత్మీవ్రముగ నెదిరించుచున్నది.

నైసిక సంగ్రహపూచీత్వము

లండన్, జూలై 27:—నైసికులుగ జేర్చుకొనబడు వారి వైద్యపరీక్షను స్థానిక దొరతనపు బోర్డులకు మార్చివేసిన బాగుండనని నైసిక సేవా చట్టపరిశీలన సంఘమువారు మాదింపగా చెప్పి గారు తమ సాక్ష్యమున దాని ననువదించుచు యుద్ధకార్యలయము వారి కేపని తెప్పించి వేయవలయునని, సైనికుల సంగ్రహించుటకు సినిలియను శాఖలను, వారికి తగినోక్ష మెసగుటకు యుద్ధకార్యలయమువారును పూర్వచారులుగ నుండవలయునని నూచించిరి.

బొహీమియాలో రొచ్చెలకొఆకు కలహించుట.

లండన్, జూలై 26:—ఇటాలియను అధికారుల్లి తెలుపుచున్నది. స్విస్సువారి నివేదకముల ప్రకారము జూను 29-వ తేదీని బొహీమియా యందు స్వేయింట్టువద్ద రొచ్చెల గూర్చుకొన్న తిరుగుబాటులు కలిగినవనియు, ఒకపురుషుడును, 7 రు స్త్రీయును కలహించినందులకు కారాగారశిక్ష హాసగ బడినదనియు తెలియజేయు చున్నారు.

యానన్యగత జేతయమహాజన సభాస్థాయిసంఘము:
ఈసంఘసమావేశము మంబాయి నగరమున జరుగును గాన నందులకు చెన్నపురినుండి ఈనెల 25 వ తేదీని స్వదేశ మిత్రను పత్రికా సంపాదకులకు ఏ. రంగస్వామయ్యంగారు వెళ్లిరి. ఈనెల 26 వ తేదీని మా॥ బయ్యారవరసింహేశ్వరశర్మ, మా॥ రామయ్యంగారు, ఎన్. కస్తూరిరంగయ్యంగారు, సి. పి. రామస్వామయ్యంగారు, ఎల్. ఏ. గోవిందగారువయ్యంగారు, జి. ఏ. నరేశకు, భోగరాజు పట్టాభిశేత రామయ్యగారు వెళ్లిరి.

నిన్నటి సాయంకాలము లాహోరులో సర్ పత్తల చంద్ర శర్మగారి మరణమును గూర్చి విచారించుచు లాహోరు పోలీసునిధులసభ యొకటి జరుపబడినది. శివశాస్త్రి ముఖ్య న్యాయాధిపతిగ పనిచేయుచుండిన మా॥ న్యా॥ పాదిస్ గారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. అతని మరణమునకు విచారించుచు సభవారిక తీర్మానము జేసి తదనివారము నభివ కుటుంబమునకు చెలియబడిరి.

వశాంతరాలుల్గు

అంధ్రరాష్ట్ర శాఖ
జేత సేవజేయుట కంగీకారమును స్వాగత్యమునుగల యువకులు లి ఏ పరీక్షించిచ్చినవారు కళాశాలా విద్యార్థులు తత్సమాన పాండిత్యము గలవారు నగు యువకులు కావలెను. వీరికి చెన్నపురిలో కొన్ని మాసములకుకు పని జేయవలయు. పీయూట వారిని తెలంగాణలోను మండలములలోను పనిచేయుటకు పంపెదరు. వారు చెన్నపురిలో నభ్యసించు కాలమున కొంత ధనసహాయము చేయబడును. అంగీకారము కలవారు అంధ్రరాష్ట్రీయ కార్యదర్శి జి. హరిసర్వోత్తమ గావు ఎం. ఏ. చింతాడ్రపేట. చెన్నపురి అని వ్రాయవలెను.

తెలుగు కరపత్రములు.
[1 పర మోద్దేశము 2 స్వాతంత్ర్యవరదానపత్రము 3 స్వరాజ్య శబ్దము భావము 4 స్వరాజ్యముకొనుటకు కారణము 5 నూతన హైందవ మాతృగీతము అనునవి విక్రయమునకు సిద్ధముగనున్నవి. ఒక్కొక్క విడిపత్రముల (0-0-3) ఒక కాని. 100 ప్రతులు ఒకరూపాయి. వీనిని విక్రయించుటవలన వచ్చినసొమ్మును మరల నిట్టి హోమయూలు గ్రంథరచనక వినియోగించురు. వలయువారు అంధ్రజేత కార్యదర్శిగారి “హోమయూలు బుకుషాపు” 10 ఎస్టేట్ నెడు చెన్నపురి” అని గాని వ్రాయవలెనని న్యాయుండియూ పత్రిక యంగు ప్రకటించబడినది.]

తిరువ్ణూరునందు నైలు ప్రమాదము:—దక్షిణ యిండియా పరిశ్రామిక సంఘమువారి శివ్యపు మగల నుండు పనిచేయుచుండిన ముసలి కూలివాడొకడు నైలు కమ్ములను దాటుచుండగ పంటింగు చేయుచుండిన ఇంజను విసురుడు క్రిందపడెను. కూలివాని కాలునకు గట్టిగాయములు తగిలినందున మ్యానిసిఫర్ వైద్యశాల:యందు చుంచబడెను.

లండన్, జూలై 27:—గ్రేకు చర్మివారు ప్రయోక్త్యము తొలగించుట కనుకూలముగ నున్నారనియు, రుస్సెలోని అంతరంగిక కలహముల నంత మొందింప బ్రయత్నించుచున్నారనియు న్యాయాయుక్తవర్తనను ఎక్కువజరిపితేక్షకు వ్రాయుచున్నాడు.

ORIENTAL

Government Security

LIFE

Assurance Co. Ltd.,

ESTABLISHED 1874. HEAD OFFICE-BOMBAY
LOW PREMIUMS. LIBERAL CONDITIONS
Prompt Payment of Claims.

Begmore, Madras,
19. March 1917.

DEAR SIR,

I have your letter dated to-day and the cheque in settlement of my policy, as the Policy fell due only yesterday. I greatly appreciate the celerity with which my claim has been settled. I also take this opportunity to express my appreciation of the courtesy and consideration which I have always had in my dealings with your company both when I was dealing direct with the Head Office at Bombay and since my policy was transferred to the Madras Branch.

Yours Sincerely,
P. Rajagopalachariar
Member of Council,
Government of Madras

Wanted Immediately

Agents on fixed salaries and Commission required in all important Towns of Ganjam, Vizagapatam, Godavari, Kistna, Guntur, Nellore, Cuddapah, Kurnool, Bellary, Chittoor, and Anantapur Districts.

Apply to:—
The Superintendent of Agents
ORIENTAL LIFE OFFICE
C/o POST MASTER,
BERHAMPORE (GANJAM)

OR TO:—
The Branch Secretary
ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras.

I

అంశము, బా.లై 27:— అట్లేను, సాంపేయూ
హాటిన్లు ద్వంద్వము, మానాట్ ద్వంద్వము మూగ్రమునది కిం
ప్రక్కలను తీవ్రముగ్గిరంగలతో యుద్ధము జరిగినపదాను
వారి సాయంకాలపు పులికలు ప్రకటించినవి.

THE GREAT WAR

Peace Resolution in Reichstag: Asquith's Statement

Russians Give up Carpathian Front

AUSTRIANS TEMPT SERBIA TO PEACE

DISCONTENT IN TURKISH ARMY

[Reuter's Agency.]

Great Britain

Note Currency in India.

LONDON, July 27.
In the House of Commons Mr. Pratt stated that preparations for the issue of rupee and two-rupee and eight annas notes were well advanced. Mr. Montague and Mr. Bonar Law were consulting regarding further measures to relieve the currency situation in India.

Montague's Silver Report.

LONDON, July 28.
Messrs. Montagu's silver report says: The market has shown an easier tendency. Recent arrangements of the Indian Government have made supplies more accessible in London, while the demand, apart from the Indian Government's requirements, is by no means heavy. The market however is so sensitive that the price has often fluctuated with little apparent cause. Thus, more reasonable supplies will tend to restore the normality of Indian silver. The holding has increased by 212 lakhs.

Peace Debate in Parliament.

Hollowness of the Reichstag Resolution Exposed.

Mr. Asquith Answers Pacifists.

LONDON, July 27.
In the House of Commons to-day Mr. Ramsay MacDonald on behalf of a quartette of pacifist members moved a resolution asking the House to endorse the sentiments of the resolution adopted by the Reichstag on the 20th inst., and to restate its peace aims, also urging that the forthcoming Allied Conference on war aims should include democratic representatives besides diplomats.

Mr. Asquith traced the origin of the Reichstag resolution to which he said overmuch importance had been attached. Peace was the supreme interest of mankind, but an all-important condition was that it must not defeat the purpose for which the great nations were at war and not render wasteful the great sacrifices made. He welcomed the forthcoming Allied Conference initiated by Russia, where their aims would be restated. Because new facts having a practical bearing had recently emerged, namely, the cessation of Russian autocracy and the entry of the United States. The Allied forces comprised the overwhelming majority of the free people of the world and the policy of this great unprecedented aggregation of free peoples was solely freedom. No peace was worth having, which restored the precarious "status quo ante" and left small nations at the mercy of dynastic intrigue and military coercion. The governing principle should be the interests and wishes of the people affected by the change in the re-arrangement of the map. He asked explicitly if Germany were prepared to adhere to that policy and principle. The Reichstag resolution did not disclose it. Such an avowal would bring peace within sight. In the meantime we were not helping its advent by giving the impression that we were flinching in our determination or doubt of carrying out the burden we had taken up.

Labour Declares Against Inconclusive Peace.

Mr. Wardle, on behalf of the Labour Members, associated himself with Mr. Asquith's desire for a peace based on the achievement of the purposes for which we were at war. He declared that Mr. MacDonald's resolution was a great mistake. The British labour forces had never taken part in imperialistic or jingoistic aims, but this was a real war of self-defence. (Cheers.) The British labour forces were inflexibly resolved on victory. While Mr. MacDonald and his friends expressed their objects as pious hopes, the labour forces realised that they were only obtainable by fighting. (Cheers.) The German people were not seeking to destroy their own shackles but to impose them on other people.

Mr. Bonar Law Confident of Allies' Success.

Mr. Bonar Law asked what was the good of basing anything on the resolution of a body not possessing the smallest power.

He pointed out that the Reichstag resolution demanded freedom of the seas, which meant that a nation with naval power must not use it while one with military power was not restricted. He asked whether Germany should still be permitted to retain Africa-Corona territories. He was convinced, fully cognisant as he was of the position immediately before the outbreak of war, that we had no alternative but to enter the war.

He exposed the hollowness of the alleged present peace feeling in Germany which was based on the military outlook. There would be no future security if a patched-up peace came and the German military machine were not broken. Germany must be disabused of her pre-war conviction that national greatness and development depended on readiness to plunge the world into war. He did not despair of the part Russia was going to play in the war even under present conditions. Mr. Bonar Law concluded by expressing confidence in the ability of the Allies to achieve their object.

The resolution was rejected by 148 votes to 19.

Lord Rhondda on Food Control.

Proposed Measures.

Imprisonment for Profiteers.

LONDON, July 27.
In the House of Lords, Lord Rhondda made a statement on the subject of food control. He said there was a feeling of unrest in many quarters owing to the extravagant prices of a number of commodities, and the Board of Trade estimated that the average cost of food had more than doubled owing to the war. He earnestly appealed to the public to redouble their efforts in food economy until the Allies' ship-building programme resulted in replacing vessels as soon as they were sunk. His policy was to fix the profits at every stage, and this would take the form of fixing prices on the principle of allowing reasonable pre-war profit. Unnecessary middlemen would be eliminated and local authorities would be empowered to appoint local food controllers. With reference to profiteering, His Lordship said he would press for imprisonment in aggravated cases, but he proposed to eliminate profiteers by fixing prices. He anticipated that the maximum cattle prices would enable a reduction of at least sixpence per pound of meat retail before 31st December. Arrangements for the equitable distribution of combustibles would be introduced.

Unity of Action.

A Question of Army Control.

LONDON, July 27.
In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that it was not practicable for the War Office to take over the Indian and Egyptian armies, but unity of control of operations would be secured.

Gallant Soldiers Honoured.

D. S. O.

LONDON, July 27.
The "Gazette" announces that the Distinguished Service Order has been conferred on Captain James Butler, Indian Army, who gallantly led his men against superior enemy forces, captured a machine-gun, and penetrated the enemy's second line where he was wounded.

The Order Leopold (Grand Officer).

Has been conferred on General Sir Edmond Allenby and Major-General Sir E. Geddes.

The Order Couronne (Commandeur).

On Brigadier Kenneth Wigram and Brevet Lieut.-Colonel Cyril Macmillan.

The Order Couronne (Officer).

On Major Sir Philip Sassoon.

Lieut.-Col. Carter.

A Congratulatory Resolution.

LONDON, July 26.
The British Medical Association has passed a resolution heartily congratulating Lieut.-Colonel Carter on public-spiritedly and courageously persisting in bringing to the notice of the authorities the medical defects in Mesopotamia and inviting the Council to mark the Association's great services to the Army and the State.

Great Britain's Agricultural Prospects.

LONDON, July 27.
Press Bureau says preliminary annual review on the agricultural returns show the following acreage in England and Wales for the harvest of 1917. Wheat 19,11,000 decrease of 1,000, barley 14,59,000, oats 22,30,000, and potatoes 5,04,000 increases of 1,27,000 1,45,000 and 76,000 respectively.

The result exceeds expectations and proves that the farmers' exceptional spring effort, in unusually adverse conditions, averts estimated decrease of 2,00,000 acres. Thus net result of food production campaign is additional 5,50,000 acres under corn and potatoes irrespective of still greater relative increase by small growers. Estimate quadrupled under small cultivation is probably below mark.

Responsibility of Procuring Recruits.

LONDON, July 26th.—The committee on Military Service Acts having suggested the transference to Local Government Board of the responsibility for medical examination of recruits, Lord Derby gave evidence in the course of which he proposed that all recruiting should be transferred from the war office. He suggested that the Civilian Departments should be responsible for obtaining men and the war office for training them.—(C. & M. Gazette.)

TELEGRAMS.

Red Cross and Mesopotamia.

An Offer Declined.

LONDON, July 26.
A reply to a question by Sir William Collins, in the House of Commons states that Sir W. Garstin, on behalf of the Red Cross, cabled to General Sir John Nixon on 17th July 1915, offering unlimited hospital supplies for Mesopotamia. General Nixon asked for two open hospital motor launches and these were sent very promptly by the shippers; other stores were offered twice subsequently. General Nixon on 15th December replied that nothing was required, but he would not hesitate to ask.

INDIA IN PARLIAMENT.

A Question about the Capital.

Commissions for Indians Considered.

LONDON, July 27.
In the House of Commons Sir John Kees asked "Does the Government of India propose to spend more money on the creation of an Indian capital at Delhi in view of the proved need for bringing the Government of India into contact with independent unofficial opinion?"

Mr. Pratt replied that it was not proposed to abandon the policy of the Indian capital at Delhi. He stated that having only recently taken up his duties, Mr. Montagu was unable to make a statement regarding his scheme of Indian reforms. He also stated that the Imperial Government and the Government of India were considering the question of granting commissions to Indians.

The Allies and Persia.

Russia's Attitude.

LONDON, July 26.
Lord Robert Cecil stated that it had always been the policy of the Imperial Government, and would doubtless be the policy of the new Russian "regime" to protect fully the integrity and independence of Persia.

The New Jewish Regiment.

LONDON, July 27.
The war office announces that arrangements are being completed for formation of a Jewish Regiment of infantry experienced British officers filling the higher appointments. The Jews serving in British regiments who have a knowledge of Yiddish or Russian languages are being transferred to the new unit. Regimental badge will be the representation of King David's shield.

British Armed Merchantmen.

LONDON, July 27.
In the House of Commons Mr. Macnamara stated that over three thousand British merchantmen were now armed and many others were being armed every week.

Internment in Neutral Country of Combatant Prisoners.

LONDON, July 27.
In the House of Commons Mr. Hope announced that Britain and Germany had ratified the agreement regarding the war prisoners providing for more lenient medical qualifications for repatriation and internment in a neutral country, repatriation of the worst cases from Switzerland internment in Holland of 7500 sick and wounded British and German combatant prisoners also 6500 officers and non-commissioned officers who have been imprisoned for eighteen months, all of whom would be eligible internment in a neutral country. Holland would also provide for two thousand civilian prisoners preferably invalids. Internment would be on a proportionate basis. Punishment for attempts to escape would be reduced to further days. Special confinement for simple and two months for aggravated attempts. All such punishment as at present is being inflicted on the combatant prisoners is to cease by August 1st. All reprisals against the individuals to be immediately cancelled and future reprisals to be subject of a month's notice and execution of all other sentences on prisoners to be postponed until peace.

Problems Effecting After-War Conditions

LONDON, July 27.
The House of Commons by 92 votes to 30 passed the second reading of the bill establishing a ministry of reconstruction to co-ordinate activities of various committees and Departments to deal with the problems of reconstruction and to frame schemes for restoration of the normal conditions after war. The functions of the ministry will be mainly advisory.

Enemy's Temptations.

Abandonment of Serbia by Allies.

Lord Robert Cecil's Statement.

LONDON, July 26.
In the House of Commons Lord Robert Cecil replied to certain allegations made by Mr. Dillon including the assertion that the document issued by Jagoslav Committee showed that the Serbians were being tempted by Austria to make peace. Mr. Dillon demanded to know whether we were going to desert the Serbians. He believed that the war would be ultimately settled in the Balkans and maintained that it would be lost if small nations on our side were destroyed by our enemies. Lord Cecil said he resented the suggestions that we were about to abandon Serbia. Such change was absolutely untrue. There was no intention whatever of receding from the pledges of full restoration and reparation for Serbia.

Allies' War Principles.

Our first principle was to stand by our allies and that was particularly applicable in the case of Serbia. Lord Cecil said that the second principle for which we were

TELEGRAMS.

fighting was stable settlement and sound and satisfactory peace on principle which would secure as far as possible settlement from change or future alteration. The third object for which we were fighting was destruction of the German militarism because it endangered the future peace. He believed that if there had been democracy in Germany there would have been no war. If real democratic government was established in Germany that would be strong guarantee that the German policy had definitely changed and future dangers would be proportionately decreased. Replying to the various allegations Lord Cecil strongly repudiated Mr. Dillon's allegations. Dealing with the Government's broad aims he said it was mere platitude to state that Austria was not our chief enemy. Germany must be our chief enemy. With regard to our broad peace principle, our first principle was that we stood by our allies. It would be France's right to say what she desired with regard to Alsace-Lorraine and Great Britain would back her up. This equally applied to other allies especially Serbia. We were absolutely pledged to restoration and reparation.

British Cotton Market.

LONDON, July 26.
British cotton growing associations' annual report says that in consequence of the war, owing to depletion of the staff, curtailment of Government grant, and other difficulties it was absolutely impossible to undertake any kind of new development in 1916. This is the most regrettable for events in cotton markets of the world though the last few months have conclusively proved that if Great Britain is to maintain its cotton trade it is essential that the new cotton fields must be developed as rapidly as possible wherever possible but preferably in the empire. Report shows that the cotton grown in the new British fields in 1916 amounted to 78,700 bales largest on record.

France

The Balkans Conference.

LONDON, July 27.
PARIS.—The Allied Conference on the Balkans has concluded. Further conference will be held in London to arrange for the execution of decisions taken. The following resolution was also passed. The allied powers are more closely allied and united than ever in the defence of the rights of nations especially those in the Balkans and are determined only to lay down their arms when they have reached the goal, which in their eyes is more important than all others namely to render impossible in future any return of acts of criminal aggression such as those for which imperialism of the Central Powers has been responsible.

A German Submarine Grounded. Crew Taken Prisoners.

LONDON, July 27.
PARIS.—A German submarine grounded west of Calais. The crew landed and were made prisoners after setting fire to their vessel, petrol tanks of which had previously been opened.

Russia

Voluntary Retirement Continues.

LONDON, July 27.
A wireless Russian official communique says:—Eastward of Tarnopol we retired under pressure to the Gniezdyczno and Gniezna rivers. The superior enemy penetrated our positions on the Gniezna river north-eastward of Trembowla. Simultaneously the enemy penetrated our positions on the Sereth southward of Trembowla and, developing to the northeast, forced us to retire in the Trembowla region. Our counter-attacks were ineffective, owing to the low morale and reduced strength of the units. The enemy occupied Janov, Budjanov and Zveniaz on the west bank of the Sereth. The enemy's heavy guns opened an intense fire and the east bank and we have begun to retire on the east bank of the Sereth. Certain units continue voluntarily retirements and others are devotedly fulfilling their duty. Our retirement between the Sereth and the Dniester and between the Dniester and the Carpathians continues. We have evacuated Najniow and Thumacz. Rumanians and Russians are pressing the retiring enemy westward of the Suchitza river.

Military Governor of Petrograd Resigns.

LONDON, July 27.
PETROGRAD.—General Polocizod Military Governor of Petrograd, has resigned, and General Erdelli, Commander of the Eleventh Army, has been appointed his successor.

Gallant Stand by British Detachments.

LONDON, July 27.
The "Times" correspondent at Russian Headquarters, telegraphing on the 23rd, says that the British armoured cars and trench mortar sections behaved in the most gallant and self-sacrificing manner in covering the Russian retreat but the infantry deserted their allies, hence the British stand was unavailing. The Commander-in-Chief personally congratulated Captain(?) Locker-Lampson and presented twenty-six Crosses of St. George to his men. The British casualties were only one officer and four men wounded. By a marvel of coolness military stores were removed or destroyed, though there was scarcely any time available. The sections soon afterwards came into action again, co-operating with the cavalry in the defence of Tarnopol. General Korniloff was appointed Commander-in-Chief on this front when the mischief was already irreparable. He has begun his difficult task by withdrawing his armies and enforcing discipline and has written to Petrograd insisting on the abolition of the system of Military Committees, otherwise he will resign.

Carpathian Front Given Up.

LONDON, July 27.
A wireless German official communique says that the Russians have given up the Carpathian front as far as Kirlibaba.

Traitors Shelled by Russian Artillery. Desertions Lead to Great Losses of Guns.

LONDON, July 27.
A telegram to the "Morning Post" from Petrograd states that General Korniloff promptly acted on the resolutions of the Soldiers' Committee that execution was the only cure for military traitors, with the result that a whole division of the Eleventh Army on the Galician Front was blown to pieces by its own artillery. This army was lavishly equipped with aeroplanes, aviators, and British armoured cars. Its artillery was posted ideally, and yet the infantry shot their own guns in order to get horses as they retreated. As a result the artillery was captured and there is no hope of saving the artillery of the Seventh and Eighth Armies. It is doubtful whether the Eighth Army can escape. The bright spot in the disgraceful "debacle" is the gallantry of the British cars commanded by captain(?) Locker-Lampson, which remained to fight the advancing Germans absolutely unsupported.

Russia's Fateful Hour.

Delegates Stirring Appeal to the People.

LONDON, July 27.
A wireless message states that the executive of the Russian Workmen's and Soldiers' Delegates has issued a manifesto declaring that great misfortunes are descending on the country and the Revolution. Serious defeats of the army are opening the way for the enemy, increasing the general panic, and preparing the soil for the poisonous seeds of a counter-revolution. The absence of discipline and efforts at mutiny, anarchy, and open treachery are facilitating Hindenburg's offensive and the terrible break in our front. The Revolution and freedom are endangered and the strong bourgeoisie is already organising an attack in favour of the old regime. The Provisional Government is organising measures to strengthen the front and carry out pressing democratic and social reforms, and to crush relentlessly the counter-revolution. The executive appeals for submission to authority at this fateful hour to ensure that the results of the Revolution shall not perish.

Germans Report Successes.

Positions Regained and Towns Captured.

LONDON, July 27.
A wireless German communique says:—Our artillery partly closed up the breach which the Russians had caused in our line southward of Smorgon and compelled the Russians to retreat. We thereby regained almost the whole of our former position. We gained ground during stubborn engagements the heights westward of Tarnopol and captured Buczacz, Thumacz, Ottynia, and Delatyn. Owing to our pressure northward of the Dniester the Russian Carpathian front commenced to weaken southward of the Jartar pass. Russians are retreating in the direction of Czernowitz. Our attack drove the Russians off at the Babaludowa height.

Women's Military Congress.

LONDON, July 27.
PETROGRAD.—The Woman's Military Congress has been convened for August 5th. The Countess Ranin has resigned the Assistant Ministership. The Woman's Battalion of Death suffered casualties in the fighting at Smorgon and Kievo.

Russian Retirement Continues. Success in Rumanian Front.

LONDON, July 27.
A Russian wireless communique says the enemy have occupied Plotycz and Czysztelov, northward of Tarnopol. We repulsed enemy attacks south-eastward of Tarnopol. We retired a short distance to the new positions south-eastward of Trembowla. We repulsed attacks northward of Czysztelov. Our cavalry south-westward of Monastirjisko threw back the enemy infantry which was pressing us. We continue easterly retirement between the Dniester and Carpathians. The Rumanians have advanced towards the upper reaches of the Suchitza river, where they are consolidating. The advance detachments have moved forward upon the height westward of Soveia taking many prisoners. The Rumanians yesterday captured many prisoners six guns three mine throwers and much material.

Russian Gunners Vs. Infantry.

A Commander Dismissed.

LONDON, July 27.
PETROGRAD.—Accounts from Petrograd continue to speak of the staunchness of gunners and Cossacks. The latter fought like heroes in and out of their saddles and gunners actually begged the infantry on their knees to save the guns. The infantry did not heed them and did not even attempt to destroy guns. Shooting of traitors and marauders is now proceeding and the commander of the grenadier division has been dismissed for refusing to fire on the deserters. A member of Duma from the Dvinsk declares that several cases of signalling to Germans from Russian rear have occurred.

America

War's Third Anniversary. Celebration in Canada.

LONDON, July 27.
OTTAWA.—The Government has requested the premiers of Provinces to arrange a suitable celebration of the third anniversary of the declaration of a righteous war and the re-dedication of the energies of the Canadian people to the vigorous prosecution of the war until an honourable peace is secured.

Returned Canadian Soldiers. Their Settlement Secured.

LONDON, July 27.
OTTAWA.—The House of Commons has passed the Bill to assist returned soldiers settling on the land. It grants 160 acres of land and the loan of 2,500 dollars, to be returned, to soldiers and sailors of the Canadian Expeditionary Forces or to British or Colonial naval and military men. It also applies to former residents of Canada who have served with the Allies.

Views of the Greek Church.

LAHORE, July 27.
LONDON, July 26th.—The Exchange correspondent at New York quoting advices from Washington states that the Greek Church is in favour of the overthrow of Prussianism and probably is endeavouring to bring to an end the internal disturbances in Russia.—(C. & M. Gazette.)

Arabia

Annual Pilgrimage to Mecca. Sanitary Preparations in Hedjaz.

ALLAHABAD, July 27.
The "Pioneer's" Cairo correspondent writes:—A ministerial order announces that Fathin Pasha, Emir-el-hagg last year, has been appointed to the same post this year, from which fact it may be understood that official arrangements are now being made for the annual pilgrimage to Mecca and the despatch of the traditional carpet to the holy places of Arabia. News from Hedjaz shows that King Hussain is taking the greatest precautions to ensure the good health of pilgrims and keep his country free from disease. Two new hospitals are being erected at Jeddah, one of them for contagious diseases, and all steamers calling at that port from Aden have to submit to rigorous sanitary regulations. Special orders have been issued for the killing of rats and mice. The Sheefian Government is offering a reward of one piastre for every rat killed, whilst it has applied to the Egyptian public health authorities for a large number of mouse traps.

Turkey

Discontent in Turkish Army. Deserters Attack Convoys.

LONDON, July 27.
Greek deserters from the Turkish Army, who have arrived at Salonika, state that the Turkish troops are ill-paid. Deserters are attacking convoys and fighting the German led forces sent against them.

Germany

Attack on News Bureau.

LONDON, July 27.
AMSTERDAM.—The "Vorwaerts" violently attacks Wolffsbureau on the ground that it gives totally different versions of the statements in the Reichstag for foreigners and Germans respectively and accuses it of distorting the Reichstag peace resolution and also Mr. Lloyd George's speech at Glasgow. The paper says that in consequence Germany appears treacherous and it is urgent for M. Michaelis to take action in the matter.

Bread Riots in Bohemia.

LAHORE, July 27.
LONDON, July 26th.—An Italian semi-official announcement states:—According to Swiss reports sanguinary bread riots occurred at Sweintz in Bohemia on June 29th and that one man and seven women were sentenced to imprisonment for rioting.—(C. & M. Gazette.)

Rumania

Rumanians Capture 10 Villages.

LONDON, July 27.
Rumanian communique dated 26th, says we advanced twelve kilometres beyond the old front and occupied all our objectives. We took ten villages 450 prisoners many guns and much war material. The enemy is retiring in disorder.

Mesopotamia

The Mesopotamia Expedition. Nothing Special to Report.

SIMLA, July 27.
A Mesopotamia communique says:—Nothing special to report. Great heat continues throughout Mesopotamia.

British Front

Enemy Cannonading.

LONDON, July 27.
A British evening communique says there was enemy cannonading in the neighbourhood of Armentieries. We brought down one German aeroplane and drove one down. Two of ours are missing.

Successful Raids.

LONDON, July 27.
This afternoon's communique from General Haig says during the local fighting in the neighbourhood of Labasseville, southwest of Warbeton, we drove the enemy out of the village. The enemy counter-attacked this morning and we withdrew from the village. We made successful raids by night in the neighbourhood of Monchy, southwest of Labasseville and northeast of Ypres. The German raid yesterday morning southeast of Gouleancourt led to sharp fighting during which the enemy suffered considerable loss.

TELEGRAMS.

French Front

French Positions Remain Intact.

LONDON, July 27. Last night's French communique said: Fighting accompanied by an intense bombardment on the Hurtebise Plateau, south of Allies continued throughout the day, but the enemy did not make the slightest progress. We recovered ground at several points which we had lost during the night. Unsuccessful enemy attacks in Champagne were followed by a violent bombardment which extended from Mont Blond on the left to the neighbourhood of Casque on the right. Our artillery vigorously replied and prevented the infantry from advancing. Artillery was very active on both banks of the Meuse.

A Series of Costly Failures.

LONDON, July 27. The French feat in beating off the German attempts to recapture important positions between Rheims and Soissons is more highly appreciated as it becomes clear that the German object is to bleed the French white. The German offensive strength in the West has been concentrated on this effort for the past three months and the only result of a series of sanguinary battles has been a slight pushing back of French outposts here and there at an immense cost.

Reuter's correspondent at French Headquarters, wiring yesterday evening, emphasises that the Germans are in dead earnest. The great attack on the Craonne Plateau from July 15th to 24th was carried out by two picked divisions of Guards and Brandenburgers stiffened by a storming line of Stosstruppen. A temporary success was purchased at reckless sacrifices, and it was wiped out by the magnificent counter-attack by a single Touraine division that had borne the brunt of a week's fighting.

German Defeat Near Hurtebise.

LONDON, July 27. French afternoon communique says the Germans employed a full division supported by a fresh division in the attack on 25th from the region east of Hurtebise to south of Labovelle. The smallness of the results emphasises the severity of the defeat. After intense bombardment the Germans made five successive attacks in the mountainous region south-west of Moronvillers but they failed under our fire.

Lively Cannonading.

LONDON, July 27. A French evening communique says there was lively cannonading at Allies, Hurtebise in Champagne, Montauban and on both banks of the Meuse.

INDIAN TELEGRAMS.

From Our Own Correspondents

By Wire.

Simla

Indian Stamp Act.

Relief for Medical Practitioners.

SIMLA, July 27. In exercise of powers conferred by Section 9 Clause (A) of the Indian Stamp Act 1899 (11) of 1899) the Governor-General-in-Council is pleased to remit the duty chargeable under the said Act in respect of agreements executed by private medical practitioners on acceptance of service under the Secretary of State for India-in-Council as surgeons to His Majesty's forces with the temporary rank of Lieutenant in the Indian Medical Service.

Lady Hardinge Med. Coll. for Women at Delhi.

Subscriptions in Aid.

SIMLA, July 27. A Press communique says:—The governing body of the Lady Hardinge Medical College for Women, Delhi, has received through the Hon'ble Chief Commissioner, North West Frontier Province, a further contribution of Rs. 22,421-11-3 in aid of the institution's Building and Equipment Fund. This brings up the contributions from that province to considerably over Rs. 50,000 and the President and the members of the governing body wish to take this opportunity of expressing their gratitude to the Hon'ble Chief Commissioner and the people of the province for their generous assistance.

Plague Statistics.

SIMLA, July 27. There were 2,050 deaths against 2,991 seizures from plague in India during the week ended the 21st July, 1917. The following are the provincial figures:—Bombay 996; Madras 90; Bengal 1; Bihar 74; the United Provinces 95; the Punjab 11; Burma 118; Central Provinces 189; Mysore State 165; Hyderabad State 208; Central India 96; Rajputana 165; and Kashmir 2.

Lunatics From French Territories.

Their Reception in British India.

SIMLA, July 27. Whereas an arrangement has been made with the Government of territories in India of the French Republic, with respect to the reception of lunatics from the said territories in asylums in British India, now therefore, in pursuance of sub-section (1) of section 11a of the

Indian Lunacy Act 1912 (IV of 1912) as subsequently amended, the Governor-General-in-Council is pleased to direct that reception orders under the said Act may be made in the Presidency of Madras in the case of lunatics residing in the said territories.

Calcutta

The Madras Internments.

Calcutta Meeting of Protest.

PROHIBITED BY GOVT. OF BENGAL.

CALCUTTA, July 27.

Regarding the proposed Calcutta Town Hall meeting to protest against the Madras internments under the presidency of Sir Rash Behari Ghose, Mr. J. G. Cumming, Additional Secretary to the Bengal Government, and Mr. Clarke, Commissioner of the Calcutta Police, met some of the requisitionists at Writers Buildings this afternoon and communicated to them the following instructions of the Government. "I have been instructed by the Government of Bengal to communicate to you its decision in this matter and to say that they are not prepared to allow a Town Hall meeting to be held for the sole purpose of criticising the action taken under law by the authorities of another Government, and hence the Government of Bengal cannot permit a meeting to be held, the sole purpose of which, as stated in the requisition, is the discussion of the Madras Government's action in the internment of Mrs. Besant and Messrs. Arundale and Wadia; also that if necessary the Government would not hesitate to use its power under the law in such manner as they may think fit.

In communicating these instructions I am also to say that the Government have no objection to a meeting held to promote constitutional changes so long as the speakers preserve sobriety of language."

The following gentlemen were present at the interview:—Mr. B. Chakravarti, Mr. J. Chaudhuri, Mr. C. R. Das, Dr. P. N. Banerjee, the Hon'ble Mr. A. Rasul, Mr. J. N. Roy, Mr. A. N. Chaudhuri, and Mr. Panchcoore Banerjee.

Bengal

Protest from Darbhunga.

DARBHUNGA, July 27.

Darbhunga public, in a meeting held on the 27th inst., resolved unanimously to entering their protest against Mrs. Annie Besant, and Messrs. Arundale and Wadia's internments.

Indian Defence Force.

Calcutta University Corps

CALCUTTA, July 27.

The Fellows Committee of the Calcutta University, in connection with the raising of a University Corps, began their work this afternoon with a meeting of students of the Scottish Church College under the Presidency of Dr. Urquhart, 27 students enrolled. 103 enrolments were made during the last few days.

Bombay

A Flying School in Karachi.

Proposal Regarding its Site.

KARACHI, July 27.

The Managing Committee of the Karachi Municipality have been considering a scheme for the establishment at Karachi of an Aerodrome, a Flying School and workshops and an aeroplane terminal station for Western India, and have recommended to the Municipality the allotment of a provisional site to Messrs. Forbes, Foles Campbell and Company. The "Daily Gazette" understands that the scheme, which is of course subject to Government approval, was mooted in January last by Messrs. Forbes, Forbes, Campbell and Company whose plans and proposals are now under consideration. The site proposed is in proximity of the Karachi Racecourse, east of the present Military Rest Camp, and runs approximately parallel to the North western Railway main lines.

Bombay Local Bodies' Conference.

POONA, July 27.

The Conference of local bodies in the Presidency, under the auspices of the Poona City Municipality and District Local Board of Poona began this evening in Kirtoskar's Theatre to discuss such subjects as the constitution and powers of local bodies, the improvement of resources of local bodies, free and compulsory Primary education, formation of separate Local Self-Government, introduction of village Panchayats and training schools for employees serving under Municipalities. In addition to subjects above enumerated it is probable that should time permit papers on different aspects of local self-government will be read. The Hon'ble Dewan Bahadur, K. R. Godbole, chairman of reception committee opened this evening the proceedings welcoming the delegates to the conference. The larger questions of Home Rule and Self-Government for India within the Empire, he said, did not concern them. There were 26 District local Boards and 216 Taluk local boards in Bombay Presidency with a membership of 3690 of whom 1644 were elected by people. Similarly they had 157 Municipalities and 25 notified areas with 2166 members of 963 were elected. These figures did not include Bombay Municipality which is a specially constituted body, but they helped to give an idea of the importance and magnitude of the work done by these small bodies. They have to provide for Primary education, sanitary requirements, drainage, means of communication and medical relief and generally speaking they are responsible for the well being of populations within their areas. The Hon'ble Mr. V. J. Patel who was elected President of the conference then delivered his presidential address. He traced the history of local self-Government from the early times of India, next its inauguration in its present form by British Government and lastly the impetus given to it by Lord Ripon's resolution in 1882. The reforms needed now were that as a general rule local bodies should be wholly elected. They should have elected non-official presidents. The Government should have a fixed share of expenditure of local bodies and that three fourths of the cost of Primary education should be borne by the Government. He

also thought that the power of control now exercised by the District Officers should be entrusted to a Local Government Board consisting of the member in charge of Local Government portfolio as chairman the members of the Legislative Council elected by local bodies as its members. At the conclusion of the President's remarks, a subjects committee was formed and the conference adjourned till to-morrow, when resolutions will be considered. His Excellency Lord Willingdon and members of the Bombay Legislative Council, notwithstanding their four days' labours in the council turned up at the conference and remained to witness the opening of the proceedings.

A Prohibited Meeting.

BOMBAY, July 26.

Regarding the prohibition of the Calcutta Townhall meeting the "Bombay Chronicle" writes:—It ought finally to remove any doubt that may still linger in any quarter that the country is up against nothing less than organised and desperate negation of constitutionalism on the part of the 'Men on the spot'. We confess it is difficult for us to perceive in such denial anything but a tyrannical misuse of authority. The spirit of the procedure adopted is patently un-British. Leaders of the country have to make up their minds last such rudiments of constitutional liberty as they have won in fifty years of the struggle is irrevocably lost".

Punjab

The Late Sir Partal Chandra Chatterjee.

LAHORE, July 27.

A representative public meeting of the citizens of Lahore was held this evening at Harikishan to mourn the death of Sir Partalchandra Chatterji. The Hon'ble Mr. Justice Shah Din, officiating Chief Justice of the Punjab Chief Court presided. The President in his speech referred to his long acquaintance with the deceased since 1890 and narrating his manifold activities. So intimately was he associated with the Province that he was looked upon as the Punjabi with love and respect by all. Great as were his intellectual abilities he stood greater for his character and the speaker asked the younger generation to study his life and character as an object lesson. A resolution making the sense of the peoples' loss at his sad death and placing on record his invaluable services and expressing condolence to the bereaved family was carried, the whole audience standing. The speakers included the Hon'ble Mr. Mohamed Shafiq, Hon'ble Ramasaran Dass, Hon'ble Pandit Shiv Narayan, Maulvi Fazalidin, Messrs. Muchurum Ali, Chistie and others. The Hon'ble Khishi Sohanlal read a telegram from the Hon'ble Mr. Justice Shadial now on his way to Kashmir, regretting his absence from the station and paying his humble tribute of respect to the memory of the man who has passed away.

Burma

Terminal Tax Committee Meeting.

RANGOON, July 27.

The first meeting of the Terminal Tax Committee appointed by the Government with Lieutenant-Colonel O. J. Obbard, I. A., Commissioner of Pegu in the chair was held to-day. The letter from the Burma Government was recorded forwarding to Port Commissioners regarding the imposition of the tax. It was decided after some discussion that the President, Rangoon Municipality, should circulate a printed statement showing in detail the monthly assessed rental value on and taxes derived from all properties from Rangoon from 1909 to 1916. The meeting was adjourned to August when points would be reported upon as to whether the terminal tax on the commodities brought into Rangoon was a suitable method for raising Municipal revenue, what commodities should be selected for taxation, what methods for calculating and collecting taxes should be adopted and what revenue might be anticipated from the taxes recommended.

(Delayed in transmission)

RANGOON, July 26.

At an extraordinary general meeting of the shareholders of the Bank of Rangoon, this afternoon, a resolution was unanimously passed confirming the provisional arrangement by the Directors for the absorption of this bank by the Alliance Bank, Simla, Ltd., and authorising to carry into effect the arrangement as from the 1st December next.

BRIEF TELEGRAM.

The following gentlemen have been elected members of the Central Provinces Legislative Council for the next session:—Mr. M. R. Dixit Barrister-at-law Nagpur; Rao Sahab C. M. Thacker, Raipur, Rao Bahadur Narayanrao Katkar, Pleader Palaghat; Mr. Manchar Gopalkar, Pleader, Jubbulpore; Mr. Pyarelal Misra, Barrister-at-law, Chandwara, Mr. Govindlal Purohit, Jubbulpore, Mr. Beshar Raghurib Singh, Jubbulpore, Mr. S. B. Tambe, pleader, Amraoti; Rao Sahib R. V. Mahajani, Pleader Akola and Mr. Y. G. Disabande, pleader Amraoti.

Stop Press Telegrams.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖరులకు సూచన.

భోగ్యహైస్కూలు అమలాపురము, ఆంధ్రనాటక పరిషత్తు బందరు, పేరు లేదు. కాగితమునకు రెండు వైపులను వ్రాయబడినది. మనవును గూర్చిన చిన్న, బాదంపూడి వార్తలు ప్రకటింపబడనందులకు చింతిలుచున్నాము.

I

మీ కలకత్తా జాబులో ఒక సవరణ

అయ్యా, ఈ నెల 18-వ తేదీ పత్రికలో మీ స్వకీయ విలేఖరి వ్రాసిన జాబులో కొన్ని సరికాని సంగతులున్నవి. అందులో కడచిన సంవత్సరమున నిచ్చిన పరీక్షలకు వెళ్లిన ఆంధ్రవిద్యార్థుల పరీక్షా ఫలితములు సంక్షిప్తముగా లేవని ఎంతయో అభిమానముతో వ్రాసియుండిరి. కడచిన సంవత్సరమున ఏది? 1916 సం॥ మన జరిగిన పరీక్షలనినూ, లేక మున్నూ మార్చి ఏప్రిలులో మానసుల జరిగినవనినూ? వారు పేర్కొనిన ఫలిత వివరములు సరిగా లేక పోవుటచే ఈ సవరణ కావలసివచ్చెను. ఈ సంవత్సరము పరీక్షకు వెళ్లినది వారు వ్రాసినట్లుగా ఇంటరుమీడియట్ విద్యార్థులు ముగ్గురు ఆంధ్రులు కాదు. నల్లంపిరిలో (విద్యార్థిని) నిద్దరు మొదటి తరగతిలో జయముగాంచిరి. అపజయ మొందిన యిద్దరిలోను ఒకరికి పరీక్ష సమయమున ఆరోగ్యము అనకూలముగ లేదు. ఇక ఆనర్సు విద్యార్థులను, వారు వ్రాసినది ఒక విద్యార్థి యనియే. అట్లు గాక, ఒక బి. ఏ. ఆనర్సు విద్యార్థి మరియొక బి. యస్. సి. విద్యార్థియు. వీరిద్దరు జయము గాంచిరి. బి.ఏ. ఆనర్సు విద్యార్థి, ఆనర్సు సంపాదించెను. బి.యస్.సి. విద్యార్థి, ఆనర్సు పోయి పాస్ గునకు మాత్రము వచ్చెను. పాపము ఈయన పరీక్షలలో ఎంత జబ్బుపడినది విలేఖరికి తెలిసి నట్లయిన, ఇంత ఆకాశం గమని అనకొనక పోయెడు వాడే. ఇప్పుడు ఫలిత మొత్తము లెంత. ఇంటర్ మీడియట్ లో చూటికి 50. బి.ఏ.బి.యస్.సి. లో సంపూర్ణ జయము. వీనిని బట్టిచూడ వారు వ్రాసినట్లంత ఆకాశం గమని యున్న వనుకొనిన సంపూర్ణ జయము వద్దని కాదు. వృధాగా ఆంధ్రులను నిరుత్సాహము, నిరాశ బుట్టించ వాటిస్తామనెడు. ఆకాశం బ్రతుకవలసిన రోజు లిది. స్వకీయ సందేహమునకు పోటిస్తూ కూడని కాలమిది.

ఒక బి. ఏ. విద్యార్థి

II

అనకాపల్లి మునిసిపాలిటీ.

అయ్యా, ఈ పట్టణములోని మునిసిపల్ హైస్కూలు బిల్డింగు యొక్క వై అంతస్తుకట్టించుటకు మెట్లు సహాయ 11800 ల చిల్లరకు ఎస్టిమేటు అయినట్లున్నది. ఇదివరలో మెట్లనిమిత్తమై ప్రత్యేకము రు 2900 లు ఎస్టిమేటు వస్తే రాయి లేకుండా కంట్రాక్టరు దరఖాస్తుపైనే కాంక్షను అయినట్లును, ఈ పని చేయించుటకు ఆర్డరు జారీచేయించినట్లును, వై నెద్దమొత్తమునకును లెండర్లు పంపవలసినదిగా నోటీసు జారీ చేయించినట్లును తెలియుచున్నది. కాంక్షను కాబోవు నెద్ద మొత్తములో చేరియుండ యుండగా చేరుగ రు 2000 లు మెట్లనిమిత్తం ఎస్టిమేటుగాని లెండర్లుగాని లేకుండా యెందుకు కాంక్షనుచేసికో తెలియకున్నది. కంట్రాక్టరు ఇచ్చుటలోగూడ చాల వింతగలదు. ఎవరు తక్కువ రేట్లకు పనిచేయుటకు దరఖాస్తు పెట్టుకుందురో వారికి కంట్రాక్టులు ఇచ్చువాడుక కలదు. ఇదివరకు ఈ స్కూలు బిల్డింగు పని చేయించిన బహుళ జగన్నాథం నాయుడు గారు చేయించిన పనులు వెంట వెంటనే చెడిపోవుచున్నవి. ఎందువలననో ఆకంట్రాక్టరునకే కాంక్షను కాబోవుమేడ కంట్రాక్టుకూడ యిచ్చెదమని కొందరు కాన్సిలర్లు దస్సుతుచేసి వాస్తవము చేయుచున్నారు. ప్రజలసామ్య వ్యర్థముగ వ్యయ మగు నేమాయనియు వైన వ్రాసిన కంట్రాక్టరునకే కంట్రాక్టు యిచ్చిన యడల జాగ్రత్తగా పని జరుగజేయ యనియు ఫీలి కలుగుచున్నది. ఈకంట్రాక్టరు కట్టించిన మునిసిపల్ లేబరరీ స్కూలు బిల్డింగు మామసంగరములలో ఒరిగిపోయి ప్రమాదకర మగుటచే తిరుగ చాలగ్రవ్యము ఖర్చుపెట్టి కట్టించుట విద్యా శాఖాధికారులకును మునిసిపలువారికిని బాగుగ తెలిసిన విషయమే. రోడ్లు పనిచేయించుటలో లోపము లుండినందున కొంతసామ్య తగ్గించిరి బ్లడ్లికే లేవలసియున్నది.

కావున యుక్తప్రకారము కాన్సిలర్లు కాబోవు మీటింగులో బాగుగ ఆలోచించి జాగ్రత్తగా పనిచేయించగల వారికే కంట్రాక్టు నిప్పించి ప్రజలకు నష్టము లేకుండుగను పని జాగ్రత్తగా జరుగునట్లును యోచింతురు గాక.

ఒక కేటుపేయరు.

III

కృష్ణాజిల్లా విభజన.

i

అయ్యా, కృష్ణాజిల్లా నుండి గుంటూరు జిల్లా చేర్చించి నష్టము గోదావరి జిల్లా నుండి కొన్ని తాలూకాలను కృష్ణాజిల్లాలో, జేర్చిరి. ప్రస్తుతము కృష్ణాజిల్లా నంటయు మొకకలెక్టరు పాలించుట కష్టముగా నున్నదనియు, మరికొన్ని కాంజులవలనను పూర్వము గోదావరి జిల్లానుంచి కృష్ణాజిల్లాలో జేర్చిన తాలూకాలను, పోలవరము డివిజనుకు జేర్చి నూతనముగా పేలూరు జిల్లాను నాయుతో నొకజిల్లా నేర్పరచుటయేగాక విభజింపబడు జిల్లాలలో నూతనమార్పులకు జేతురని తెలియవచ్చుచున్నది. నూతనజిల్లావిడిపోగా కృష్ణాజిల్లాలో తాలూకాలను నొక స్వతంత్ర డివిజనుకు గలవు. దెవవాడే నూజివీడు తాలూకాలోని కొద్దిభాగము మాత్రమే డెల్టా ప్రదేశములో జేరియున్నది. నూజివీడు తాలూకాలో జేరిన డెల్టా గ్రామములు వ్యవసాయ విషయమై తాలూకాకు వెళ్లుట బహుకష్టము గానుండును. ఇంతకంటెను దెవవాడేను వెళ్లుట బహుసులభము. నూజివీడు తాలూకాకు ముఖ్యపట్టణమైన గన్నవరమునకు రైలుమార్గము సమీపమున నున్నదియే గాని మరియే యితర సౌకర్యములేవు. అదియొక కుగ్రామము. మంచినీళ్ళుకనబడలేదు. ఈతాలూకాలో జేరిన ఉయ్యూరు ఫిర్రూసు దెవవాడే తాలూకాలో జేరిన కంకిపాడు ఫిర్రూసు గుడివాడ తాలూకాలో జేరిన పామర్రు ఫిర్రూసు జేర్చి నూతనముగా నొక తాలూకాగాని డివిజనుగానిచేసి ఉయ్యూరు ముఖ్య పట్టణముజేయుటమంచిది. ఈమాటు ఫిర్రూసులో జేరిన గ్రామములు ఉయ్యూరునకు సమీపమగుటయేగాక వైతాలూకాల ముఖ్యపట్టణములకు మార్గములై యున్నవి. ఈ గ్రామము లన్నియు డెల్టాలో జేరినవి. ఉయ్యూరు సుమారుదువేల జనసంఖ్యగల పెద్దగ్రామము. పోస్టాఫీసు, తంత్ర, సబ్ డివిజన్, రెవెన్యూ, పోలీసుస్టేషను, ఆసుపత్రి, యూనియన్ మొదలగు ఆఫీసులుగలవు మంచినీటివసతిగలదు. ఉయ్యూరును తాలూకాను చేసినప్పుడు కృష్ణాజిల్లానంతయు నాల్గిదివిజనలో ఆఫీసుల క్రిందనుంచవచ్చును. దెవవాడే, నందిగారు నూతన తాలూకాయగు ఉయ్యూరును, దెవవాడేడివిజనలో ఆఫీసు క్రిందను తిరువూరు, గన్నవరములను, గన్నవరంక్రిందను, గుడివాడ, కయికలూరు, గుడివాడక్రిందను, దివి, బందరు, బందరు డివిజనలో ఆఫీసు క్రిందను, నుంచవచ్చును. ఇట్లు చేయుట పాలకులకును, ప్రజలకును సౌఖ్యముగానుండును.

ఒకరైతు వుయ్యూరు.

ii

అయ్యా, కృష్ణాజిల్లా రెండుభాగములుగ విభజింప వలెనని కొన్ని సంవత్సరముల నుండి వీక్షప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుత మిది సఫలీ కృతము కానున్నదని, ఈచర్య వెలువడిన పత్రికలను బట్టియు, ఉద్యోగిగణులుజేయు సలహాలను బట్టియు విశదమగుచున్నది. ప్రస్తుత సరిహద్దులలో నున్న కృష్ణాజిల్లాకు, గోదావరి జిల్లాకు జేరిన పోలవరం డివిజను గలవి, వానిని రెండుభాగములుగా విభజించి, అట్టి విభజన వలననేర్పడిన నూతనమండలమునకు ఏలూరుజిల్లా యనునారు మిశ్రురని తోచుచున్నది. ఈరెండు జిల్లాలను తమ్మిలేరు, అక్కిలేరు అనవుడు, కొల్లేరు సరస్సుయొక్క పడమర, దక్షిణ సరిహద్దులను విభజించును. ఇక తాలూకాలేవనిన- 1. కామవరపుకోట తాలూకాగా జేసి, వానికి తడికలపూడి, ముండ్లూరు అనుగ్రామములకు ప్రధానము నున్నట్టియు. ప్రస్తుతము ఏలూరు తాలూకాలో జేరిన ప్రదేశమును, ఎన్నగూడెం తాలూకాలోని యెడవోలు జమీందారికి పడ నుట నున్న ప్రదేశమును జేర్తురు. 2. కామవరపుకోట తాలూకాలో జేర్చుగా మిగిలిన ఏలూరు తాలూకాను, కైకలూరు, భీమవరం, తణుకు తాలూకాలలో కొంత భాగమును ఎన్నగూడెం తాలూకాలో కొంతభాగమును గలసి ఏలూరు తాలూకా యగును. 3. కామవరపుకోట, ఏలూరు తాలూకాలకు జేర్చుగా మిగిలిన యెన్నగూడెం తాలూకాకు తణుకు తాలూకాయొక్క పశ్చిమభాగమునుగలసి ఎన్నగూడెం తాలూకాను పిలుతురు.

4. ఏలూరు, ఎన్నగూడెం తాలూకాలకు బోగా మిగిలిన తణుకు తాలూకాకు నర్సాపురం తాలూకాలోని కొంత ప్రదేశమును జేర్తురు. 5. ఏలూరు తాలూకాకు జేర్చుగా మిగిలిన భీమవరం తాలూకాలోని కొంత ప్రదేశమునకు నర్సాపురం తాలూకాను గలిపెదరు. 6. ప్రస్తుత మున్న పోలవరం డివిజనునకు ఏడవోలు జమీందారి గలిపెదరు. 7. భీమవరం తాలూకా ఈజిల్లానుండి తయ్య 4డివిజనులుగ క్రింది ప్రకారము విభజింప బడునట్లు తోచుచున్నది. 1. పోలవరం డివిజను. ప్రస్తుతము పోలవరం డివిజన్లో తహసీలువారు వారి అధికారములో నున్న ప్రదేశమును, నూతనముగ నేర్పడిన కామవరపుకోట తాలూకాయును గలసి పోలవరం డివిజను అని పిలువబడును. వానికి ముఖ్యపట్టణము పోలవరం 2. ఏలూరు - ఏలూరుతాలూకా, దీనికి ముఖ్యపట్టణం ఏలూరు. 3. నిడదవోలు. ఎన్నగూడెం, తణుకు తాలూకాలు గలసి నిడదవోలు డివిజను అనబడును. వానికి ముఖ్యపట్టణము నిడదవోలు. నర్సాపురం డివిజను 4 నర్సాపురం, భీమవరం తాలూకాలు గలసి నర్సాపురం డివిజను అగుచున్నవి.

ఇక కృష్ణాజిల్లా యేదియనిన, ఏలూరు తాలూకాలోని కొంతభాగమును, నూజివీడు గన్నవరం తాలూకాయును, గుడివాడ, కైకలూరు తాలూకాలోని కొన్ని గ్రామములును, దెవవాడ తాలూకాయును, బందరు, గుడివాడ, దెవవాడ తిరువూరు డివిజనుకు గలసి కృష్ణాజిల్లా యగును.

ఈ నూతన మండలమునకు ఏలూరా? లేక నిడదవోలు ముఖ్యపట్టణము అను విషయము ఎవ్వరైన చర్చనీయాంశము. నిడదవోలు మండలమునకు మధ్యస్థానము. అయోమ్యములకు మధ్యస్థానము. పడవల కాలువలకు మధ్యస్థానము, వాణిజ్యమునకు కేంద్రస్థానము. అది కుగ్రామము తగు భవనములు కట్టేటల పెట్టుటకు లేవు. ఉద్యోగిగణులు నివసించుటకు పాకలైన దొరకవు. న్యాయవాదులు కొబ్బరి చెట్లకు బల్లులు గట్టవలసివచ్చును. కాని ప్రభుకొటిని తెట్టిపేట నాకర్షించు నేమాయని ఫిల్మిలవలసియున్నది. నిడదవోలు ఇంత వరకును యూనియన్! ఒక ఉన్నత పాఠశాలయైనను అచ్చట లేదు. నీటివసతి ఆరోగ్యస్థితి బాగుండును.

ఏలూరున్ననో నీటివసతి ఆరోగ్యస్థితి దప్ప తడికర విషయములలో అన్నమైనదని దోచుచున్నది. ఇచ్చటకు కుళాయిలు వచ్చినను గొంతులు దడుపుటకు నీరువోరకును గాని, జవల ఆరోగ్యము బాగుపడదు. ఈ కుళాయిలవలన ఎవ్వరవన్ను విధింపబడుటయే గాక జవల ఆరోగ్యము చెడునని ఇచ్చట వైద్యులు సంతోషమును, భీతిని పొందుచున్నారు. కృష్ణాజిల్లాను గూడ నీ ఫిల్మిల యావహించి యున్నది. విసిరివేసినట్లు బందరు మూలగానున్నది. పాశ్చాత్య దొరలకు యోగ్యమైన ఫలహార కస్తుకాల (రిఫ్రెజుమెంటు) యున్న గాని, ప్రత్యక్షమైన కల్లుగాని మచిలీబందరు నందు లేట్లు తోచుచున్నది. నానావిక్కులనుండి పోవు దొరలతో రాజకీయ వ్యవహారములను ముచ్చటించుటకు దెవవాడే ప్రకర్షము. మరొక విషయముగూడ గలదు. అది రాజకీయ వ్యవహారము.

ఇట్లు ఒకజిల్లాను రెండుభాగములుగా విభజింప దొరతనమువారు యత్నములై యున్నట్లు వినుచున్నారము. రాజ్య భారమునిగదా ఇట్లు విభజించుట తటస్థించినది. ఇది మొదటి పర్యాయము గాదు. కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వము గోదావరి జిల్లా ఒక కలెక్టరు అధికారమునకు భారమైనదని దోచినప్పుడు కొన్ని తాలూకాలు కృష్ణాజిల్లాకు జేర్చలేదా? నూతనముగ గుంటూరుజిల్లా గల్పింపలేదా? ఈ విభజనలు, ఈ మార్పులు దొరతనమువారు తయంతట తాముజేసిరి. అట్లుచేయుటకు రాజ్యభార మొకచేకాదని నాయభిప్రాయము. ఆయుధ్యేము బ్రజలలో ఆవిష్కరణము గాలేను. ఇది అట్టి మార్పులకు ముఖ్యకారణము. ఏలూరున, వంగదేశమును రెండు భాగములుగ జేర్చినప్పుడు ప్రజలలో మోరిడినా మానికో! వీరీయను ప్రత్యేకరాష్ట్రముగ కేసునుని గోరెప్పుడు ప్రజలెంత విశ్వప్రయత్నములు జేసిరి! చెన్నరాష్ట్రము రెండుగ విభజింపవని ప్రార్థించిన ఈకొనినా? లేదు. అట్లు పాలితు లభిప్రాయప్రకారము పాలకులు జేసేరేని వారి యాప్యకారమునకు లోపము వాటిల్లును. వారి రాజకీయ ధురీణత్యమునకు కళంకము ఆపాదించును. సిరిలుసర్వీసు గుణములకు నిత్యోగ తారము పోయి మృణ్మయమగు స్థూలకీరము వచ్చును. కావున, ఆంధ్రులారా! ఈచిహ్నములబట్టి చెన్నరాష్ట్రము విభజింపకలేవు. ఇదివరలో ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు 11 జిల్లా లేగవు. ఇప్పుడు 12 జిల్లాలగును. ఇట్టి ప్రభుకొట్టి గా జ్యభారమును గ్రహింపగలగుదురు.

పెండ్యాల నరసింహారావు

iii

అయ్యా,

వైశ్ణవ కథలో 20 జూలై యాంధ్ర ప్రతికయందు శ్రీ రాజా నుంట్రిగడ భుజంగ రావు పంతులువారి యనుచరులును, హైదరాబాదులో దేవుగుండెతులు నగు దామరాజు శోభ నాచలముగారు వ్రాసినవ్యాసమునుబడివీరిని ఆవ్యాసమును బడివిన వారలకు శ్రీపంతులుగారు వ్రాసిన విషయములన్నియును హేతువాదమునకు మించి, కేవల మీర్జాపరత్వముతోడ నిభిమానపురస్కారముగా వ్రాయబడినవని గ్రహించి కపోరు. వాదమున కాధారము దొరకక హేతువులు దొరకక కోపముతో విషయములని పదముల (కమాను) బట్టకొని విచర్చించుటకు గాఢము మనసుభవమేకాక పేరుగాను.

పంతులుజూర వ్యయముగా వచ్చి పరిశీలించి యుండిన యెడల మీర వ్రాసినవిషయముల కింత పరిహాసపాత్రలు గాక యుండును. శ్రీ పంతులువానినట్లు “ఏకేనాపుష్పపాయేన ప్రసిద్ధో పురుషోధనే” ను న్యాయము ననుసరించియైన బ్రఖ్యాతి బడయ నెంచుటలో గొల్లంకలకు మర్యాదభావమును నూచించుచున్నది. కాని కేవల మభిమానమును యరస్కరించుకొని తమకుం దెలియని విషయములను గూర్చి చాట భారతము వ్రాయట కేకావ్యము పీరిని బలవంత పెట్టెనో యూహింపఁ జాలకుంటిని. తమ చట్టి విషయములనుగూర్చి వ్రాయడలచు కొననప్పడు తమకుం దెలియవచ్చు ననుభవజ్ఞులగు నితరుల నడిగియైన దెలిసికొనిన నెంతయో బాగుగానుండి యుండును.

(1) నిదదవోలులోని వర్తకము చాగల్లులైస్టేషను మీదుగా జరుగువర్తకములనే జరుగుచున్నదా? పేరీ కంపెనీ మున్నగు గొప్పవర్తక సంస్థముల మూలమున నిక్కడ స్థలస్వత్వము పొదుగున నెంతవర్తకము జరుగుచున్నదియు శ్రీపంతులువా రెఱుగుదురా? (2) తణుకు, నర్సాపురము, యర్నగూడెము, భీమవరము తాలూకాలోని యనేకపేల గ్రామములయందు నికరించు ప్రజలు ఏలూరే ముఖ్యస్థానము (పంతులుగా రనినట్లు) గా కోరుచుండిరా? ఈతాలూకాలయందలి గ్రామములకును, ఏలూరున కెంతదూరము? ఈతాలూకాల గ్రామము నిదదవోలున కెంతదూరము? ఆతాలూకాల ప్రజలు ఏలూరు పోవలెన్న నెట్లు పోవలెను? ఎంతసామ్య కర్ప నెట్లవలెను. నిదదవోలు రావలెన్న నెట్లు రావలెను? ఎంతసామ్య వ్యయము చేయవలెను? (3) నిదదవోలులోవలె ఏలూరునందు నుంచిన రన్ని కాలములయందు దేయాటంకము లేక లభించునా? ఏలూరు ప్రజలు నీటి యిబ్బంది ననుభవించుచుండుట లేదా! నిదదవోలు మడుగులోని నీ రొక యధ సంతృప్తము నటకును యరదతో నిండియుండునని పంతులు గా రనినవిషయము వాస్తవమా? ఇక్కడి నూరులలోని నీ రుచ్చుమైనదియే? (కొలది దినములక్రిందట కణ్డెరు దొరవారి క్కడకు వచ్చినప్పు డిక్కడినూరులలోని నీటిని స్వయముగా రుచిచూచి యున్నారు) (4) యూనియను గాని, పంచాయితీగాని లేని గ్రామము స్థాన ప్రముఖత యున్నప్పుడు ముఖ్యస్థానముగాఁ జేయ రాదన, ని య పు మెక్కడ నన్నది? గంజాము మండలము నందలి పెద్ద పట్టణ మగు బరం పురము నంద నేక పేల జనసంఖ్య యున్నన, మునిసిపాలిటీయునున్నను, పెద్ద పెద్దకట్టెములున్నను, దానికిఁ గొన్ని మైళ్ళ దూరముననున్న చిన్న గ్రామమగు చక్రేపురము మండల ముఖ్యస్థానముగా దొరతనమువారల యేర్పాటు చేసియున్నారు? ఈస్టిండియాకంపెనీవారు హిందూ శైక్షమునకు వచ్చినప్పుడు చెన్నపురి కొన్ని పల్లె గుడిసెలుగల, కుగ్రామముగ నుండెదనియు, స్థానప్రముఖతనుబట్టి యిప్పుడది చెన్నరాష్ట్రమునకు రాజధానిగాఁ బరిణమించి యభివృద్ధి చెందుచున్నదనియు నను నైతిహాసిక పరిజ్ఞానము శ్రీపంతులు గారికిఁ గలదా? (5) ఏలూరుకు కుగ్రామమగు నిదదవోలుతో బోల్చుకొన్నను, దానితో సమానములగు రాజమహేంద్రవరము, కాకినాడ, దెలవాడ మున్నగు పట్టణములతో సరిపోల్చి నప్పు డిప్పట్టణములలోకంటె ఏలూరునందుం బ్రతి సంతృప్తమున నెంతియంద కలరా, మకూచి మొదలగు ఘోరవ్యాధులకు పాల్పడుచున్నానో పంతులు వారెఱుగుదురా? (ఈసంస్కార మిప్పుడే ఆసేతులు కలరావలన ఏలూరులో మృతులగు చున్నట్లు వార్తాపత్రికలలోఁ జరుపుచున్నాము.) (6) శ్రీ కల్వకులవాడు నిదదవోలు బిడ్డింగుల నిఁ స్థలము కొఱకు వచ్చినప్పుడు విరికిక్రడ సరియగుప్రదేశము దొరకలేదని శ్రీ పండితులు వ్రాసిన విషయము సత్యమా? లేక, మీ దివ్యజ్ఞానముచే ప్రాపించిరా? (7) “నిదదవోలులో వలె మాగాణి భూమిగాక” యని పంతులుగారు వ్రాసినట్లు నిదద

వోలు గ్రామమునుట్లును మాగాణిభూమి యున్నదా? (ఏలూరు ప్రక్క మాగాణిభూమి యెంత గలదో నిదదవోలున కెంత యున్నదో గవర్న మెంటు వారితెక్కలను బట్టి తెలిసికొందుగాక.) (8) డి. పి. డల్లియుపారు నిదదవోలున కుత్తరపార్శ్వమునను, పడమటి ప్రక్కను గల ప్రదేశమును బరిశీలించి యుండిరా? ఈప్రదేశముల యందుఁ గట్టెములు నిలువ జాలవని వై వారు శ్రీ పంతులువారితో నివేదించియునారా? ఇది యధాన్యమా? (9) ఉష్ణ కాలములో నిదదవోలునకును, ఏలూరు నకును నీతోష్ణస్థితులలో భేదముకలదను సంగతి పంతులువారెఱుగుదురా? (10) యర్నగూడెము తాలూకాయందలి ప్రజలు నిదదవోలునకు సులభముగా రాగలగుదునో, ఏలూరు పోగలగుదునో శ్రీ పంతులు వారెఱుగుదురా? యర్నగూడెము తాలూకా నిదదవోలు గ్రామమున కేమే పార్శ్వముల నెంత నటకు వ్యాపించి యున్నదో, పంతులువారి రాళ్లమడుగు యర్నగూడెము తాలూకా కేభాగమున నెంతనటకు బ్రవహించుచున్నదో పంతుల వారికి జిల్లాధూగోళజ్ఞానమైన కలదా? రాళ్లమడుగు చాట ననుసరములేమండ ఆప్రాంతము నందలి ప్రజలు నిదదవోలుకంటె ఏలూరు సులభముగాఁ బోగలగుదురా? రాళ్లమడుగులో నెప్పుడెంతకాలము నిరుండునో, నిదదవోలున కెన్ని మైళ్లదూరమున నున్నదో పండితులు వారెఱుగుదురా? (11) నిదదవోలునకు దక్కన వర్తకము జరుగున్నదో, యేలూరునకు దక్కన వర్తకము జరుగుచున్నదో రెండు గ్రామములయందని నైలుస్టేషనులలోని, అవుటె జన్సిల్లోని యెగురుతి దిగుచుతుల నెప్పుడైన శ్రీపంతులు వారు పరిశీలించి యుండిరా?

“జనసంఖ్య వెక్కిరిండు కూలివాండుగానుండి యుండు”ని శ్రీ శాశివాసు వ్రాసినందులకు పంతులువా రాక్షేపించిరి. పంతులువారినినటుల యంత్రకాలలు స్థాపించి వర్తక ప్రముఖులంద బట్టియే కూలీలసంఖ్య జనాభాయందు పెరిగినది” అని యుక్తియుక్తముగా వ్రాసియున్నారు. ఈ విషయమును గూర్చి వ్రాయనప్పడు పంతులువా రేలూరును గూడ జైప్రీయం దుంచుకొనినదో నిట్టి పరిహాసాస్పద మగువ్రాత వ్రాసియుండవలెను. ఏలూరుకు గూడనట్టికారణములు కొన్ని యుండబట్టియే యేలూరు యేలూ రనించుకొనుచున్నదను సంగతి పంతులువారి స్మృతిపథమునకుం దెచ్చుచున్నాడను.

“నెట్టి పేటయందు డి. పి. డల్లియు కేరేలును, తద్విషయము కోడ్వోగోయులును లేకపోయినయెడల నిదదవోలును స్మరించుటకే నుకతాశము లేకయుండును” అని వ్రాసిన వ్రాత యెంతమాత్రమును సహేతుక మైనది కాదు. నిదదవోలు జనసంఖ్య యెంత? డి. పి. డల్లియు యుడ్వోగోయు లెంత? మండి? ఈపండిత మహాశయులు “ఇప్పటికిని కూలీలసంఖ్యయే హెచ్చుగా నున్నదని చెప్పుక తప్పదు” నితప్పని సరిగా వ్రాసి యున్నారు. ఏ గ్రామమునం దైనను కూలీలసంఖ్య హెచ్చుగా నుండిన నా గ్రామమున వారల బోపించుచుండు వృత్తి లభికముగా నుండి తీరవలయు నను విషయమును గూడ పండితుల వారు లోకజ్ఞానవత్సవులతోఁ బరికింప జాలకుండు టెంతయు విచారకరము.

ప్రతిగ్రామమునందును జనసంఖ్యలో (జాలభాగము పాటు పడి తీరనము చేయువారలే యుండురు కాని పండితులును, జమిందారులును అధికభాగముగా నుండని శ్రీపంతులుగారికి విస్మయముగా విన్నవించుకొనుచున్నాడను. శ్రీపంతులువారు పండితులయ్య “కుగ్రామము”న కధము తెలియకపోవు టెంతయు నాశ్చర్యకరము! తృణకాష్ట జలసమృద్ధమై, పాతకాలము, సకలసౌకర్యములుగల గ్రామమును కుగ్రామమని వాడుట కేవలము పొరబా టిల్లివ్రాయునని శ్రీపంతుల వారికి మనవి చేయుచున్నాడను.

శ్రీ పంతులువారి కనుభవజ్ఞానముకంటె నభిమాన మెక్కుడుగా బ్రోత్సాహపెట్టుటచే నిట్టి యసంగతములగు చిలుకపలుకులను బలికియుండవలసి వచ్చెనుగాని, లేనియెడలఁ గిమకుం బూర్తిగా దెలియనివిషయములను గూర్చి నిస్సందేహముగా నట్లు ప్రతికా ముఖమున నెల్లదించి యుండరు. నేను ఏలూరు గ్రామములో రెండుసంవత్సరముల కాలము నివసించి యుండుట చేతన, నిదదవోలు స్వగ్రామమగుటచేతను ఈరెండు ప్రదేశముల యందలి మంచిచెడ్డలను గూర్చి గాగ్రహించియుండియే నే నావ్యాసమును వ్రాసియుంటిని గాని పంతులువారు వ్రాసిన ట్లననుభవముతో, అభిమానముతో వ్రాసినది కాదని దెలుపుచున్నాను.

నిదద వ్రాలు వేంకట రావు.

(ఇంతటితో నీ చర్చ ముగింపుచున్నాము. ఆ. సం.)

ఆంధ్ర రాష్ట్రము—నెల్లూరు మండలము.

ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు మూలసూత్రము భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రప్రశంస. దేశమంతయు భాషల ననుసరించి రాష్ట్రములుగా విభజింపవలయునని దేశములలో ప్రముఖులగు తిలకు మహాశ యుడు, మోతీలాలు ఘోషా మున్నగువారును దొరతనమువారి యున్నత స్థానముల నలంకరించిన హోర్డింజీ ప్రభువు, సర్ బ్యాంపిష్టాకు ఫుల్లగు మున్నగువారును వక్కాణించి యున్నారు. ఇట్లు విభజించిన గాని దేశమునందు కాంతియు నైకమత్యమును గలుగవని నాయకులందఁ జేకమనములై యున్నారు. పంచుజార్డి రాజరాజేంద్రు శ్రీ సూత్రమును గమనించియే వారి పట్టాభిషేక సమయమున బీహారీ భాష మాటలాడువారికి న్యాయము కలుగజేసినారు. బీహారీలకు ప్రత్యేక రాష్ట్ర మిచ్చిన తరువాత వారి స్థానికాదాయములు దినదినాభివృద్ధి చెందినవి. వారున్నతదశలోనికి వచ్చుచున్నారు. ఆత్మీయ వ్యక్తిత్వము పొడనూపినది.

వై సూత్రమును గమనించియే ఆంధ్రుల కొకరాష్ట్రము కావలయునని నాలుకైదు సంవత్సరములనుండి మననాయకులు సభలను గావించి యాంశోశనము ప్రారంభించినారు. ప్రత్యేక రాష్ట్రమువలన నష్టములు లేవనియు, లాభములు పెక్కులు కలవనియు ఆంధ్రనాయకులేమి, ఆంధ్రతర నాయకులేమి, ఆంకెలతోను అక్షరములతోను, సహేతుకముగా నిర్ధారణ చేసియున్నారు. మొన్నటి అఱవమండలసభ కగ్రాసనాధిపత్యము వహించిన శ్రీయుత కూర్మా వెంకటరెడ్డి నాయకుగారు రాష్ట్రము వచ్చినయెడల పన్ను ౪ అధికముగా పడవని భుంకిగపథముగా వాదనచేసియున్నారు. మండలసభయందు డి. రాష్ట్ర తీర్మాన మామోదింపఁ బడినది.

ప్రతిపాలముగా నుండిన నేమి, అనుపాలముగానుండిన నేమి, రాష్ట్రప్రశంస ప్రజల నెట్లు నింత కొలదికాలములో నాకర్షింపఁ జేసినది మొన్నటి, యాంధ్రమహాసభకు మూడు దినములును యనుభవించిన వారికి విదితమై యున్నది.

శ్రీయుత దేవులపల్లి స్వామిశాస్త్రిగారే మా మండలమున కొన్ని మాసములక్రిందటనే వచ్చి నెల్లూరుపురమున నుండు కార్యములను గమనింపక మండల గ్రామములన్నిటికి వెళ్లి యుపన్యాసముల నిచ్చియుండిన నింత యపకీర్తి మావిక్రమసింహపురి మండలమునకు వాటిల్లియుండదు. అయినను కొందఱు మిత్రులు నాలుకైదు తాలూకాల గ్రామాదులు వెళ్లి యుపన్యాసములనిచ్చి జనాభిప్రాయమును గనుగొనగా రాష్ట్రవాదులే ఎక్కువగా, నుండిరి. అయితే వారు సభకు రాలేదు. మొన్న జరిగిన సభకువచ్చిన ప్రతిపక్షుల తనరైనది అందఱును స్వతంత్రాభిప్రాయము కలిగిన వారైనది యుధయపక్షములవారికిని తెలియును. హృదయమునకు విరుద్ధముగాఁ బ్రవర్తించఁ జనదు. లేనిపోని వైషమ్యముల కిది సమయముకాదు. హిందువులు మహమ్మదీయులు, క్రైస్తవులు సర్వతో ముఖముగా భారతీయుల మని తలచి సోదరభావమున మన హక్కులను సంపాదించుకొనవలసిన సమయము వచ్చినది అని భైరవరసు హనుమంతరావుగారు నెల్లూరునుండి వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీవాసమామలై రామానుజజీయరుల విజయము:—(శ్రీ శ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యోధయ వేదాంత ప్రవర్తకులును శ్రీమద్భగవద్గ్రామామజ అపరాధతారులగు శ్రీమణివాళ్ల మహామునుల పాదరేఖాయయులును వారి అష్టాంగప్రభువు పరిగణితులు నగు శ్రీవాసమామలై రామానుజజీయర స్వాముల వారు బదికాశ్రమము మొదలగు ఉత్తరదేశ దివ్యక్షేత్రములను మంగభాషాసనముచేసి శ్రీమెరుబూమూరుకు ఆడి నెల 1౩ వ తేదికి సరియగు 28-1-17 తేదీ విజయంచేయబోవుచున్నారు. కాన శ్రీవారి తీరుపడిసంబంధులును వారి అంతరంగములు ప్రయులును నేనింది ఆనందించి వారి శ్రీపాదతీర్థ తళివ ప్రసాదములను స్వీకరింప ప్రార్థితులు.

దగా నాణెముల కేసు:—తిరునల్వేలిలో చెంగనెర్రె యందు ఇద్దరు బంగారపు పరివాండు, ఒకమమ్మరి పనివాడు, ఒకనాయకు, ఒక క్రైస్తవులు యీ ర్ గురుకు కలసి దగా రూపాయి నాణెమును కల్పించుచున్నారని చెంగనెర్రె జడ్జి గారివద్ద వాస్తవై కేసుచేయబడినది. ఇద్దరు బంగారపు పరివాండులొ నొకనికి, నాయకును చెరియొకరి సంవత్సరముల కరికక్షయ చెరి 3000 రూపాయల జూరూ నాయకు కిక్ష, విధింపబడి మిగిలినవారు విడుదల చేయబడిరి.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

దంతదూర్ణము పండ్లతోముటకు ...	0.2	మోహినితైలము పెండ్లకలు పెరుగుటకు ...	0.12
శీర్షరసాయనము మూత్రము అజీర్ణమునకు ...	1.4	రోమహరి పెండ్లకలు పెండ్లకలు ...	0.0
దంతశాలహరి పండ్లతోముటకు ...	0.8	ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1.8
వజ్రగుళికలు ధాతుపుష్టికి ...	1.0	కస్తూరిమూత్రము పెద్దవి, మంచివి 50-కి ...	0.10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0.12	సుఖభోగి మూత్రము ...	1.0
మూలశంకకు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0.12	సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ...	1.0
తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0.8	విరేచనములకు మూత్రము డబ్బి 1-కి ...	0.8
నేత్రాంజనము కంటివాపులకు ...	0.4	గ్రహణి మూత్రము డబ్బి 1-కి ...	0.8
కలరామూత్రము వాంతిభేదలకు ...	0.6	శిరోవేదన మూత్రము శలనోష్ణలకు ...	0.12
గజ్జిక తైలము గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి ...	0.8	కాలినపుండ్లకు మూత్రము సీసా 1-కి ...	0.8
వామకర్మము సీసా 1-కి ..	0.6	శిగురు వ్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
శీలకు మందు సీసా 1-కి ...	0.4	కుసుమారి మూత్రము, కుసుమ వ్యాధులకు ...	1.0
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0.4	మందుకు మూత్రము సీసా 1-కి ...	0.6
వృద్ధుల తైలము డబ్బి 1-కి ...	0.4	సుందరీతైలము, ముఖకాంతికి ...	0.8
సురత్తి ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0	పగుళ్లకు తైలము శిశుపగుళ్లకు ...	0.6
కఫహరి శిశుగట్టు ద్రవ్యము ...	1.4	కష్టశాలహరి చెవిపోటుకు ...	0.6
కఫహరిచూర్ణం ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-కి ...	0.8	జాలాచి మూత్రము మలబద్ధమునకు ...	0.8
వాయువుపోటుకు మందు ...	1.0	జంతువాతహరి ఎమిడికలకు ...	0.8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిలా

అపరిమిత రక్తమువలన జనించు బాధ్యములకు కిరీటమువంటి మంగు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను కండ్లను, ప్రాంతవోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి (28)

వనోషధిసారసవరిలా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను వర్ణవచ్చినను అన్ని విధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును వాపులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 డోసుల బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిరు:— పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144. No 2. BOMBAY.

ఏకభాషాలివి ప్రశంస

ఇది కన్నెలకంటి అప్పురాయ విరచితము
రెం 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది త్రియత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
గ్రామబడినది. రెం 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకాశాస్త్రము, 7 తంబు శిల్పి వీధి, మదరాసు.

మోసపోకుడు

తుప్పుపట్టినయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు.
అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అందు కంపెనీవారి “బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్.”

Wales Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యూనిసిపల్లువారు పల్లికు వర్క్సువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏంజ్యు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అందు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(వై కామోజిమ్ గోరునప్పుడు ఈప్రతిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

అనిలైన్ చాయలు - టర్కీ రేడ్ (బెర్లిన్)

బెన్ జో - పర్ పర్ వ (బెర్లిన్)

కాంగోరేడ్ (బేయర్)

టిన్ను 1-కి డోన్సులు 8 గలవి.

పర్ పర్ వ 4 (B. N.) కి సెవాచాయ

టిన్ను 1-కి అవున్నులు 20 గలవి.

కొరుకు వైవిలాసము:—

సాలే మహమ్మద్ హాజీ, యిబ్రహీం కంపెనీ,

791

నెం 248, 249 ఎస్ ట్ల రేడ్, మద్రాసు.

హెచ్.టి. మహమ్మద్ అందు కో,

[723]

మదన్ పురా, బెనారస్ సిటి.

కాశీబోనుండు అనేక వట్టు, జరి విచిత్రమయిన మంచివస్తువులు వీరుబహుచవుకగ సప్లయిచేతురు.

ఒకసారి ఆర్డు యిచ్చిచూచినచో తమకే తెలియగలదు.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మన మన మార్గముల పంశజాలము; “అహింసా పరమోధర్మ” అను నీతి నెఱిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా ముగా పోషుచున్నాము మేమేధరించి పంపుచున్నాము. వెంటనే వ్రాయుడు.

219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ, ఆకంశగ్రహ జ్యోతిషశాలయం 186, బ్రాహ్మ్య, మదరాసు.

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

(పద్య కావ్యము.)

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టిందో కులభేదము లేల కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లున్నాయో? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యిందు సుప్రయుగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారీగ్రంథమునై మంచి యభిప్రాయమునిచ్చియున్నాడు. శ్రీమిగుల సులభము. 900 పుటలు అత్యుత్తమ ప్రతిమాత్రమున్నవి. రెం 5-0-0. కర్నూలు వేత్త.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము

శ్రీ:— సులభము, మృదుమధురము, భావగర్భితము 2000 పద్యములుకలవు. మంచికాగితములనై అచ్చు. కాలికో లైండు ధర రు 1-8-0. సోమభూషణులు మేను.

(52)

జనమంచి కేషాద్రికర్మ

తెలుగుపండితుడు, మునిసిపల్ హైస్కూలు, కడప.

అమృతాంజనము

అన్ని నోష్ణలకు సిద్ధావధము.

చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి రెం 0-8-0.

తలనోష్ణల మాన్పును. పార్శ్వపు నోష్ణల బారదోలును. వాయువుపోట్ల పోగొట్టును. పనమూలికలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియింటనుండదగినది. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనముడిపో, బొంబాయి అండ్ మద్రాసు.

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు.</p> <p>క రో లా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరువిలేదు, నవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>½ పాను, 1 పాను సీసాలు సీసా 1-కి వెల రూ. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>ప్రే. జరు గా రి లీవరు టానిక్.</p> <p>వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలవలకును, ఆకలి బాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రూ. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాదు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్పు గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సాల్ఫ్యూరేట్ పెట్టె 1-కి రూ. 2-0-0.</p>
---	---	---

W. E. SMITH & Co., Ltd **దబ్బియు. ఇ. స్మిత్ అండుకో.,**
Pharmaceutical Chemists & **(లిమిటెడ్)**
Druggists, Mount Road, **మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు**
MADRAS. **మదరాసు.**

మందులు గోరునప్పుడు యీవత్రిక వేరునుదాహరించ గోరెద 368

రోక ప సిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ 619

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

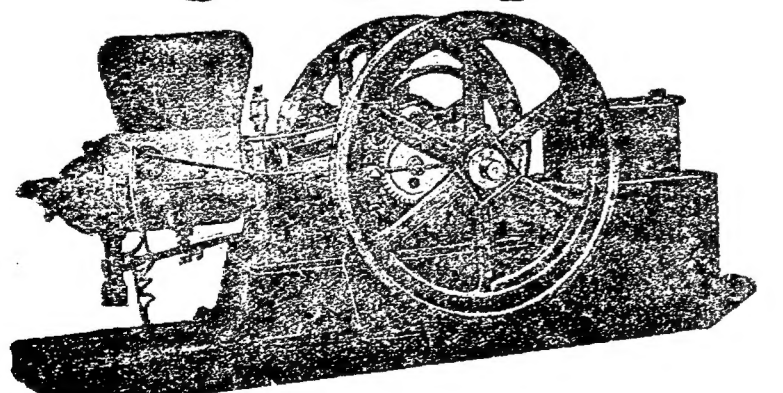
ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. ఆట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమూలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్యములోనే ధాతునష్టము కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుదురు. ఈసాలామిసిరి మురబ్బ సేవించినయెడల ఆట్టి దుఃఖము తొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయి ప్రకాశించుచు చిర కాలము నుభయగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వస్థస్థితిము మానును, ధాతువు మూత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచుట్టుకు మానును, బహుమూత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము కలుగును. రక్తము కృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలామిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూల్, కాందహార్ డేశములలో వైరుగుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈపండును విశేషముగా ప్రియమైన వనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జ్వారాంతరము వరకు గుణమిచ్చును. అనుపాపపత్రిక పార్శ్వముతో పంపబడును.

15 టులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

“ఆమెకో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడువబడును.

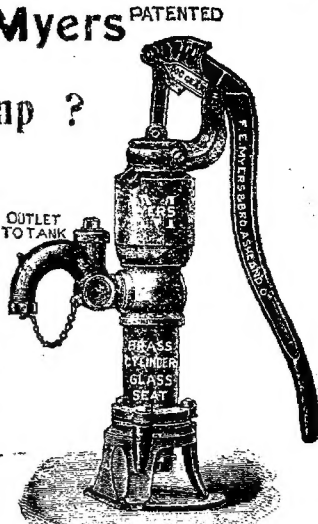
ఈ యంత్రము నడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయుంపబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అచ్యుతముగ నడవగలదు.

వెల ఆతిసులభము, కనిచేయించుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6 బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మా వర్ష స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దీయచేసి మా క్లిక్లు వ్రాయుడు.

బెస్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాకు నెం. 63 మదరాసు.

What is a Myers **PATENTED**

Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

K. B. Joshi & Co.,
321, Hornby Road Fort Bombay.

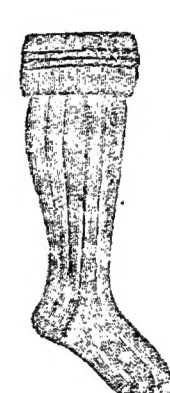
ఆ త్త డి జ్ఞా సా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి. దయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ. చిన్న వైజా చక్కని గ్రంథము వెల రూ. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

స్వదేశోద్యమమును సోషింపును !

ఆంధ్ర నింటింగు షాకర్రి

220, వై నాబజారు రోడ్, మద్రాసు.

అనేకరకముల మేజోల్లు డబ్బంగలలో ఇచ్చట తయారుచేయబడును.

వెల అతిసరసము.

ఇండియా అంతకు ఏజెన్సీ కావలయును. (849)

తేలుమందు వెల సీసా 0-కి 0-8-0

కుట్టినచోట కొంచెము చుంగుపోసిన బాధ మాయమగును. తేలుకాటువలన విషము నెత్తురుగా ప్రవేశించదు. తేలుకాటువలన అపాయము లేదు గాని విశేష బాధ గలదు.

బాధ నరముల వెంట నెద్దకరము దగ్గరనుండిలాగుటప్రారంభించును కుట్టినచోటను బండపారుకలుల చేసిన బాధ తగ్గును. ఈ వ్రాసము ననేకులు పరిశీలించిరి. ఇది మిగుల ఘాటుగలిగి నీటివలె నుండును.

ప్రతియింట నుండు దగ్గరది

అచ్చుతాంజనము డిబ్బా, 6, తంబుకెట్టి పీర్, మదరాసు.

హనుమాన్ బోరక్సు సబ్బు.

దీనిముందు గుంజిలి తుల్యములగు నస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లిసంబంధముగల పుండు, దురద, గజ్జి, పొడలు మొదలగు చర్మ వ్యాధులు అత్యాశ్చర్యముగా బాగుగును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, ననువును, నాణెమును ఇచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతిబిళ్లవై మా హనుమాన్ గుర్తు బాగ్రత్తగా గమనింపుడు. (751)

ఎస్. రంగనాథం శ్యామ్ లింగు బ్రదర్సు, మదరాసు.